

เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย
ในเขตชุมชนเก่า รอบเกาะรัตนโกสินทร์

COMMON CRITERIA FOR DECISION MAKING ON RESTORATION OF
ANCIENT RESIDENTIAL BUILDINGS IN THE OLD COMMUNITY AREA
AROUND RATANAKOSIN ISLAND

สรพันธ์ พงษ์สุวรรณ
SURAPHAN PHORNSUWAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมก่อสร้างและการจัดการ

คณะวิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2557

KMITL-2014-EN-M-090-196

เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย
ในเขตชุมชนเก่า รอบเกาะรัตนโกสินทร์

COMMON CRITERIA FOR DECISION MAKING ON RESTORATION OF
ANCIENT RESIDENTIAL BUILDINGS IN THE OLD COMMUNITY AREA
AROUND RATANAKOSIN ISLAND

สุรพันธ์ พรสุวรรณ
SURAPHAN PHORNSUWAN

เลขที่ 138755
วันเดือนปี 16 ต.ค. 2558

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิศวกรรมก่อสร้างและการจัดการ
คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2557

KMITL-2014-EN-M-090-196

COMMON CRITERIA FOR DECISION MAKING ON RESTORATION OF
ANCIENT RESIDENTIAL BUILDINGS IN THE OLD COMMUNITY AREA
AROUND RATANAKOSIN ISLAND

SURAPHAN PHORNSUWAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ENGINEERING IN CONSTRUCTION ENGINEERING AND MANAGEMENT
FACULTY OF ENGINEERING
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2014

KMITL-2014-EN-M-090-196

COPYRIGHT 2014

FACULTY OF ENGINEERING

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่า
รอบเกาะรัตนโกสินทร์

Thesis Title Common Criteria for Decision Making on Restoration of Ancient Residential
Buildings in the Old Community Area Around Ratanakosin Island

นักศึกษา นายสุรพันธ์ พรสุวรรณ

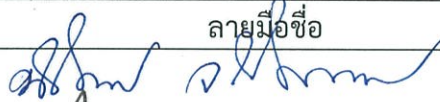
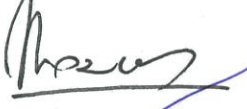

รหัสประจำตัว 54612808

ปริญญา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา วิศวกรรมก่อสร้างและการจัดการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.จักรพงษ์ พงษ์เพ็ง

หมายเลขวิทยานิพนธ์ KMITL-2014-EN-M-090-196

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.นันทวัฒน์	จรัสโรจน์ธนเดช	
รศ.แหลมทอง	เหล่าคงถาวร	
ดร.พิมพ์คณาภาณุจน์	กุลชาติชัย	
รศ.สุวัฒน์	ฉิรเศรษฐ์	
รศ.ดร.จักรพงษ์	พงษ์เพ็ง	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ วันจันทร์ที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2557 เวลา 10.00-12.00 น.
สถานที่สอบ ณ อาคาร A ชั้น 5 ห้องประชุม 4

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

คณะวิศวกรรมศาสตร์ รับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คมสัน มาลีสี)

คณบดี คณะวิศวกรรมศาสตร์

วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2557

หัวข้อวิทยานิพนธ์	เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย ในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์
นักศึกษา	นายสุรพันธ์ พรสุวรรณ
รหัสประจำตัว	54612808
ปริญญา	วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	วิศวกรรมก่อสร้างและการจัดการ
พ.ศ.	2557
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.จักรพงษ์ พงษ์เพ็ง

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์จำนวนมาก อาทิอาคารเก่าในย่านชุมชนเก่า แต่กาลเวลาผ่านไปสิ่งปลูกสร้างต่างๆย่อมมีความเสื่อมโทรมลง จำเป็นต้องคงอนุรักษ์และบูรณะให้คงสภาพไว้ แต่ว่าประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายและเกณฑ์การตัดสินใจเกี่ยวกับการบูรณะอาคารเก่าที่ชัดเจน การตัดสินใจบูรณะส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของภาครัฐและผู้ชำนาญการที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่อาศัยในอาคารเก่า นั้นยังมีน้อยซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาการรื้อถอนหรือต่อเติมที่มากเกินไป จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีนักวิจัยบางท่านได้แนะนำเกณฑ์ในการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่าของหน่วยงานภาครัฐแต่ยังไม่มีการวิจัยที่แนะนำเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบูรณะอาคารเก่าและประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณนั้น ดังนั้นวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าแก่ที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่อยู่อาศัยในอาคารเก่า นั้นเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ โดยการสุ่มอย่างง่าย ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์ดังนี้ (1) เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ตัดสินใจโดยใช้ตัวชี้ระดับความสำคัญ (2) หาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนผู้อาศัยในอาคารเก่า ผลวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันในเรื่องดังนี้ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” “ด้านการเมืองการปกครอง” “ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร” “ด้านเศรษฐกิจของอาคาร” และ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน” โดยการวิจัยนี้จะช่วยเป็นแนวทางในการลดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนผู้อยู่อาศัยกับภาครัฐและนำไปสู่ความร่วมมือกันในการบูรณะอาคารเก่าอื่นต่อไป

คำสำคัญ : อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย, การบูรณะ, การตัดสินใจ

Thesis Title	Common Criteria for Decision Making on Restoration of Ancient Residential Buildings in the Old Community Area Around Ratanakosin Island
Student	Mr. Suraphan Phornsuan
Student ID.	54612808
Degree	Master of Engineering
Program	Construction Engineering and Management
Year	2014
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Jakrapong Pongpeng

Abstract

Thailand has many historically important sources such as ancient buildings in various old communities. After a time, those building are decayed, which need restoration. However, there is no clear laws and criteria for the restoration of ancient buildings so this restoration is leaved only to government officials and experts. The participation of residents in the ancient buildings for making decision on restoration is little, leading to problems of demolition or modification of these buildings. From the literature review, some researchers suggested criteria for restoration ancient buildings from government units 'view. Yet, few research works suggested common criteria for making decision on restoration of ancient residential buildings between government units and residents. Thus, the research was aimed to find such common criteria via a questionnaire to survey opinions from both government officials and the residents living in ancient buildings about the level of importance of the criteria. The data were analyzed to (1) compare the ranking order of importance of all criteria and (2) find common criteria for making decision on the restoration. The result shows 5 common criteria: "beneficial usage of building", "polities", "environment of building", "economics of building", and "readiness of current resident". These common criteria can use as a guideline to reduce conflicts between government units and residents, then, leading to cooperation in restoring other ancient buildings.

Keywords: ancient residential building, restoration, decision making

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความกรุณาและให้คำปรึกษาจาก อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.จักรพงษ์ พงษ์เพ็ง ซึ่งผู้วิจัยต้องขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความรู้ คำแนะนำ กำลังใจ และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ติดตามการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง

ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมก่อสร้างและการจัดการทุกท่านที่ได้ถ่ายทอด ความรู้ทั้งทางด้านวิชาการ ความรู้ทั่วไป และประสบการณ์ของท่าน จนสามารถนำมาใช้ในการทำงาน และการดำเนินชีวิตได้อย่างดียิ่ง ตลอดจนขอขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านที่ร่วมเป็นกรรมการในการ สอบ และได้ชี้แนะข้อคิดเห็นงานวิจัย ขอบขอบคุณเพื่อนๆในหลักสูตรทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการเรียน

ขอขอบพระคุณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่เห็นความสำคัญและประโยชน์ ในการศึกษาค้นคว้า โดยให้การสนับสนุนทางด้านทุนการศึกษา

ขอขอบพระคุณ หัวหน้าฝ่ายอตุลย์ บุญลิก ผู้บังคับบัญชาที่รับรองค่าประกันทุนการศึกษา ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ฝ่ายบริหารงานอนุรักษ์ ที่อนุเคราะห์ข้อมูล และพีธานินทร์ ที่พาลงพื้นที่ แจกแบบสอบถามด้วยกัน

ขอขอบพระคุณ ผ.อ.กิตติพันธ์ พานสุวรรณ ผู้อำนวยการสำนักสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร สำหรับข้อแนะนำดีๆในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ครอบครัว คุณพ่อ คุณแม่ และภรรยา ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ เสมอมา ขอขอบคุณทุกๆกำลังใจ จากทุกๆท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ เกิดขึ้น

สุดท้ายสำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้บุพการี และผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนครูบาอาจารย์ทุกสถาบันที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ ข้าพเจ้า จนทำให้ข้าพเจ้ามีวันนี้

สุรพันธ์ พรสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญรูป.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 ปัญหางานวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์.....	3
1.4 วิธีการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.7 ประโยชน์และคุณค่าที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
1.8 นิยามคำศัพท์.....	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	6
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณะเพื่อการอนุรักษ์อาคาร.....	6
2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชากร.....	13
2.3 ผลงานและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2.4 บทวิเคราะห์.....	23
2.5 กรอบแนวความคิด.....	24
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	26
3.1 บทนำ.....	26
3.2 การออกแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการเก็บข้อมูล.....	26
3.3 แหล่งข้อมูล.....	28
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผลข้อมูล.....	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4.1 บทนำ.....	43
4.2 คุณลักษณะข้อมูล.....	43
4.3 การวิเคราะห์คุณภาพของข้อมูล.....	45
4.4 การวิเคราะห์ค่าทางสถิติ.....	50
4.5 ผลการวิเคราะห์.....	51
4.6 สรุป.....	69
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	72
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	75
เอกสารอ้างอิง.....	77
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม.....	80
ภาคผนวก ข. ตารางแสดงข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม.....	89
ภาคผนวก ค. ตารางแสดงการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม.....	124
ภาคผนวก ง. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่.....	129
ประวัติผู้เขียน.....	142

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	สรุปลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม.....44
4.2	แสดงคุณลักษณะทางเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม.....45
4.3	แสดงคุณลักษณะทางอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....45
4.4	แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....46
4.5	แสดงคุณลักษณะด้านอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....47
4.6	แสดงสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม.....47
4.7	แสดงคุณลักษณะระยะเวลาประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับงานบูรณะอาคารเก่า.....48 (สำหรับ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง)
4.8	แสดงคุณลักษณะทำเลที่ตั้งอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่พักอาศัยในอาคารเก่านั้น 48
4.9	แสดงคุณลักษณะด้านการใช้ประโยชน์ของอาคาร.....49
4.10	แสดงคุณลักษณะระยะเวลาการครอบครองอาคารของผู้พักอาศัยในอาคารเก่า.....49
4.11	แสดงคุณลักษณะทางรายได้ของผู้พักอาศัยในอาคารเก่า.....50
4.12	แสดงค่าความเบ้ของข้อมูลเกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย.....51
4.13	แสดงค่าสหสัมพันธ์ของ Spearman (The Spearman's Rank Correlation Coefficient) ของทุกเกณฑ์การตัดสินใจบูรณะอาคารเก่า.....52
4.14	เปรียบเทียบระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจที่มีผลต่อการบูรณะอาคารเก่า.....53 ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า
4.15	ลำดับพร้อมน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจที่มีผลต่อการบูรณะอาคารเก่า.....54 ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
4.16	ลำดับพร้อมน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจที่มีผลต่อการบูรณะอาคารเก่า.....55 ในมุมมองของผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า
4.17	ผลการวิเคราะห์ ทดสอบค่า p value ของเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันในการบูรณะ.....57 อาคารเก่า ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคาร
4.18	แสดงความแตกต่างและไม่แตกต่างกันในการตัดสินใจร่วมกันในการบูรณะอาคารเก่า.....58 ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า
4.19	สัดส่วนเปรียบเทียบความเห็น/เหตุผลที่สนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่าที่นำไปสู่.....59 การบูรณะ

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.20 ค่าทดสอบไคสแควร์สัดส่วนความเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัย ในอาคารเก่า.....	61
4.21 ความเห็นร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า.....	62
4.22 สัดส่วนเปรียบเทียบความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า..... ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า	63
4.23 ค่าทดสอบไคสแควร์ สัดส่วนความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า..... ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า	66
4.24 ความเห็นร่วมกันที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐ..... กับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า	67
ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง.....	90
ค.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ร่วม แบบ Spearman Rank Correlation.....	125
ค.2 ค่าสัมประสิทธิ์ Cronback's Alpha.....	126
ค.3 แสดงผล Mann-Whitney U test ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคาร.....	126
ค.4 ค่าทดสอบไคสแควร์ สัดส่วนความเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคาร.....	127
ค.5 ค่าทดสอบไคสแควร์ สัดส่วนความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า..... ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคาร	128

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1 ลำดับชั้นระดับการมีส่วนร่วมของประชากร.....	16
2.2 กรอบแนวความคิดในการศึกษา เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่า.....	25
ที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์	
3.1 แสดงผังอาคาร 9 ห้อง ถนนพระอาทิตย์.....	30
3.2 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมอาคาร 9 ห้อง ถนนพระอาทิตย์.....	30
3.3 แสดงลักษณะอาคารก่อนและหลังปรับปรุง อาคาร 9 ห้อง ถนนพระอาทิตย์.....	31
3.4 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมอาคาร 29 ห้อง ถนนหน้าพระลาน.....	32
3.5 แสดงผังอาคาร 29 ห้อง ถนนหน้าพระลาน.....	32
3.6 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมอาคารแพรงภูธรและแพรงนรา.....	34
3.7 แสดงผังอาคารแพรงภูธรและแพรงนรา.....	34
5.1 เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่า.....	76
รอบเกาะรัตนโกสินทร์	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยพุทธกาล มีแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์มากมาย อาทิเช่น เมืองเก่า วัดเก่าที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เจดีย์ พระราชวัง อาคารเก่าแก่ในย่านหรือชุมชนเก่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงคุณค่าทางมรดกวัฒนธรรมไทย ความงดงาม และบ่งถึงความเจริญรุ่งเรืองในสมัยนั้นๆตั้งแต่พระบรมราชโองการในรัชกาลที่ 6

“...ในประเทศสยามนี้ มีของโบราณ เช่น เจดีย์สถานและวัดต่างๆ

ซึ่งสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินแลช่างชำนาญศิลปศาสตร์

ได้สร้างไว้แต่ปางก่อนเปนอันมาก

ของโบราณเช่นกล่าวมาย่อมเปนหลักฐานในพงศาวดาร

เปนเครื่องอุปกรณ์การตรวจตราหาความรู้โบราณคดีต่างๆ

อันเจริญประโยชน์ และเกียรติยศของบ้านเมือง...”

พระบรมราชโองการใน

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ 6

นอกจากนี้การเพิ่มคุณค่าให้กับตึกเก่าต่างๆโดยนำเอาเรื่องราวบุคคลสำคัญมาเชื่อมโยงเข้ากับตึกนั้นๆเพื่อเพิ่มความน่าสนใจมากขึ้นจนสามารถนำมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ และยังสามารถสร้างงานได้อีกด้วย โดยสนับสนุนให้อาชีพเก่าๆ เช่นอาชีพที่เกี่ยวกับงานก่อสร้างอาคารและสิ่งก่อสร้างโบราณไม่สูญหายไปอีกด้วย

แต่กาลเวลาผ่านไปสิ่งปลูกสร้างต่างๆย่อมมีความเสื่อมโทรมลง ดังนั้นคนรุ่นหลังต้องคงอนุรักษ์และบูรณะให้คงสภาพไว้แต่ประเทศไทยจะยังไม่มีความรู้และเกณฑ์การตัดสินใจเกี่ยวกับการบูรณะมารองรับเรื่องนี้ ไม่มีการช่วยเหลือในการบำรุงตึกเก่าซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญการของกรมศิลปากร ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนใหญ่ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่อาศัยในทีนั้นยังมีน้อย ทำให้เกิดปัญหาในการบูรณะตามมา เช่น มีการรื้อถอนมากไปไม่คงสภาพเดิมไว้ทำให้คุณค่าความเก่าแก่ลดลงเป็นต้น ดังนั้นจึงมีนักวิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์ดังกล่าว เช่น

ธีร เพชรพรหมและวุฒิชัยชาติพัฒนานันท์ [1] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน โดยการสัมภาษณ์และสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจบูรณะโบราณสถานและผู้ดำเนินการเกี่ยวกับโบราณสถาน ส่วนกรมศิลปากรพบว่าความสำคัญ 5 อันดับแรก ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน ได้แก่ (1) สภาพความเสียหายจากการสำรวจทางสถาปัตยกรรม (2) เพื่อประโยชน์ในการศึกษาศิลปวัฒนธรรมและสังคมศาสตร์ (3) คุณค่าที่แสดงถึงความเก่าแก่แท้ดั้งเดิม (4) คุณค่าที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ และ (5) ทัศนียภาพโบราณสถานพบว่าสภาพความเสียหายจากการสำรวจทางสถาปัตยกรรมมีความสำคัญอันดับแรกในการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน

Harun [2] ได้นำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานในการประชุมการควบคุมการก่อสร้างนานาชาติครั้งที่ 2 ในมาเลเซีย พบว่าแนวทางปฏิบัติในการอนุรักษ์โบราณสถาน โดย National Heritage ได้ประกาศเกณฑ์ในการพิจารณาในการอนุรักษ์ดังนี้ (1) ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ (2) การออกแบบที่ดีหรือมีเอกลักษณ์เฉพาะทางศิลปะ (3) เทคนิควิธีการปรับปรุง (4) สังคมและประเพณี (5) เป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถแสดงความสัมพันธ์ให้เห็นถึงมรดกทางวัฒนธรรมได้ (6) การแสดงออกถึงความสำคัญ เช่น ความมีคุณค่า ความหลากหลาย หรือมีคุณลักษณะแปลกไม่เหมือนที่อื่น (7) หายากหรือมีเอกลักษณ์ของมรดกทางธรรมชาติทั้งสัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ เช่น มรดกทางวัฒนธรรม หรือมรดกทางความเชื่อ เป็นต้น (8) ความเป็นตัวแทนของสถานที่นั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรือสถานที่ (9) อื่นๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ และจะต้องอาศัยการดูแลแบบองค์รวมของผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆมากมาย โดยจะต้องมีความรู้ เข้าใจถึงทรัพยากรที่มีอยู่และแสดงถึงความมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีที่จะอนุรักษ์โบราณสถานประสบความสำเร็จในมาเลเซีย

พันทิพย์ ปิยะทัศนานนท์ [3] ได้ศึกษาทัศนคติและการมีส่วนร่วมของประชากรในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยและอาคารสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน กรณีศึกษาศาลเจ้าเล่าปุนเล่ากงหรือศาลเจ้าเก่าในย่านไชน่าทาวน์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสำมะโนประชากรที่ครอบครองอาคารเก่าในย่านไชน่าทาวน์ พบว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในอาคารเก่าส่วนใหญ่ตระหนักถึงคุณค่าของอาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยและศาลเจ้าเล่าปุนเล่ากงอย่างยิ่ง โดยกลุ่มประชากรที่มีรายได้ในครอบครัวสูง เป็นผู้มึระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยสูง โดยต้องการให้มีผู้ชำนาญการให้ความช่วยเหลือด้านการออกแบบ บูรณะดูแล และยินดีออกค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมในสัดส่วนที่สูง ในขณะที่กลุ่มประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่เป็นเวลานานต้องการให้ผู้ชำนาญการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการศาลเจ้าเล่าปุนเล่ากงในการบูรณะและดูแลศาลเจ้า ซึ่งทำให้ทราบว่ากลุ่มประชากรในพื้นที่ศึกษามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ในระดับต่างๆกัน ส่งผลให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆให้อาคารเหล่านั้นยังคงใช้สอยโดยไม่ทำลายคุณค่าทางความงามและประวัติศาสตร์

แต่เกณฑ์ที่แนะนำดังกล่าวยังขาดความเห็นร่วมกันที่ชัดเจนระหว่างภาครัฐกับประชาชน ผู้วิจัยได้เล็งเห็นปัญหาในจุดนี้ จึงได้จัดทำวิจัยเรื่องนี้ขึ้นเพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยขึ้นมา และเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยและยังคงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ต่อไป

1.2 ปัญหางานวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องของนักวิจัยแต่ละท่านพบว่าการบูรณะอาคารโบราณนั้น ยังไม่ได้มีเกณฑ์ในการตัดสินใจร่วมที่ชัดเจนระหว่างภาครัฐกับประชาชน ส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญจากทางภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ยังมีน้อย ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการบูรณะตามมาได้

1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชน ในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

1.4 วิธีการวิจัย

1.4.1 ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องการอนุรักษ์อาคาร และแนวคิดที่มีต่ออาคารที่นำไปสู่การอนุรักษ์อาคาร จากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 นำข้อมูลที่ได้จากทบทวนวรรณกรรมต่างๆมาวางกรอบแนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

1.4.3 คัดเลือกพื้นที่ศึกษาโดยพิจารณาจากความยั่งยืนยาวของประวัติความเป็นมาและตำแหน่งที่ตั้งบริเวณกลางเมือง

1.4.4 ออกแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้วางไว้

1.4.5 ทดสอบแบบสอบถามในประเด็นของ

- ความตรงเชิงเนื้อหาโดยทดสอบกับผู้เชี่ยวชาญจำนวนอย่างน้อย 3 คน
- ความตรงเชิงโครงสร้างผ่านการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเกณฑ์ (ตัวแปร) ทุกตัว โดยใช้ค่า Spearman Ranking Correlation
- ความเชื่อถือได้ของสเกลโดยใช้การวิเคราะห์ค่า Cronbach's Alpha

1.4.6 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก้ตัวอย่างดังนี้ (1) ประชาชนในแหล่งที่อยู่อาศัยกับอาคารเก่านั้น ๆ (2) หน่วยงานภาครัฐที่ดูแลอาคารเก่านั้นๆ

1.4.7 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS ในการ

- เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเกณฑ์ต่างๆจากแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

1.4.8 สรุปผลที่ได้จากการศึกษาและเสนอแนะเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะ

1.5 ผลที่ได้รับ

มีเกณฑ์การตัดสินใจร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชน ในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ประวัติศาสตร์ที่ชัดเจน ระหว่างภาครัฐและประชาชน

1.6 ประโยชน์/คุณค่าจากงานวิจัย

1.6.1 เป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดแนวทาง เพื่อลดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประชาชน ภาครัฐ และเอกชนในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยได้

1.6.2 สามารถนำเกณฑ์การตัดสินใจร่วมนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการบูรณะอาคารเก่าอื่น ๆ ได้

1.7 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เน้นเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันถึงแนวทางในการบูรณะเพื่อการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัย ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับภาคประชาชน โดยที่มีได้มุ่งเน้นด้านเทคนิคและวิธีการในการบูรณะ การคัดเลือกพื้นที่ศึกษา พิจารณาจากความยั่งยืนของประวัติความเป็นมาและตำแหน่งที่ตั้งบริเวณกลางเมือง โดยได้แจกแบบสอบถาม กับผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่เลือกจากการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ ชุมชนอาคาร 9 ห้องถนนพระอาทิตย์ ชุมชนอาคาร 29 ห้อง ถนนหน้าพระลาน ชุมชนแพ่งภูธรและชุมชนแพ่งนรา ซึ่งอาคารเก่าเหล่านี้อยู่ในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์และอยู่ในความดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ อาคารดังกล่าวอยู่ในใจกลางเมืองและเป็นอาคารที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน

1.8 นิยามคำศัพท์

การใช้ถ้อยคำและการแปลความหมายของถ้อยคำที่เกี่ยวกับการตัดสินใจของแต่ละบุคคล อาจแตกต่างกัน คำนิยามคำศัพท์ที่กล่าวต่อไปนี้ ใช้สำหรับงานวิจัยนี้เพื่อความเข้าใจของผู้อ่าน

การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกกระทำทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง จากหลายๆทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างถี่ถ้วน เพื่อเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตนเองมุ่งหวังให้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

เกณฑ์การตัดสินใจ หมายถึง มาตรฐานหรือแนวทางที่กำหนดเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา การตัดสินใจ เกณฑ์การตัดสินใจที่หลากหลายจะช่วยให้การตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

เกณฑ์การตัดสินใจร่วม หมายถึง ข้อมาตรฐานหรือข้อแนวทางที่กำหนด ในการประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ที่ได้ถูกเลือกในข้อคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังการเปิดโอกาสให้บุคลากรของแต่ละภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเลือกเกณฑ์การตัดสินใจ

อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย หมายถึง อาคารเก่าที่มีเรื่องราวสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีเอกลักษณ์เฉพาะ หรือมีคุณค่าทางศิลปะ สถาปัตยกรรมที่ควรอนุรักษ์ ที่มีประชาชนในชุมชนนั้น อาศัย และใช้ประโยชน์จากอาคารเก่านั้น ในปัจจุบัน

การบูรณะ หมายถึง การซ่อมแซมและปรับปรุงให้มีรูปทรงลักษณะกลมกลืนเหมือนของเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องแสดงถึงความแตกต่างของสิ่งที่มีอยู่เดิม และสิ่งที่ทำขึ้นใหม่ โดยการดำเนินการจะต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะ มีจุดหมายเพื่อรักษาและแสดงเพื่อให้เห็นถึงความงามและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของแหล่งมรดกวัฒนธรรม

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาถึงเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ประวัติศาสตร์ มีดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณะเพื่อการอนุรักษ์อาคาร
- 2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชากร

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณะเพื่อการอนุรักษ์อาคาร

2.1.1 นิยามคำศัพท์

นิยามและคำศัพท์ต่างๆที่ใช้ในการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองกับการอนุรักษ์เมืองในแต่ละประเทศนั้นมีนิยามแตกต่างกัน บางแห่งใช้คำเดียวกันแต่คนละความหมายก็มี สำหรับคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์แหล่งมรดกวัฒนธรรมในประเทศไทย ได้แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

- 1) แหล่งมรดกวัฒนธรรม
- 2) วิธีการอนุรักษ์

สำหรับนิยามในกลุ่มของประเภทแหล่งมรดกวัฒนธรรม สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร [4] ได้แบ่งประเภทโบราณสถานไว้ 6 ประเภท ดังนี้

สิ่งก่อสร้างเดี่ยว หมายถึง สิ่งก่อสร้างโดด 1 หลัง ซึ่งรวมถึงที่ตั้ง องค์กรประกอบ และอุปกรณ์ที่ติดที่มีคุณค่าในด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปสถาปัตยกรรม วิชาการ สังคม หรือชาติพันธุ์วิทยา

กลุ่มของสิ่งก่อสร้าง หมายถึง สิ่งก่อสร้างเดี่ยวหลายหลังที่มีส่วนเชื่อมต่อกัน หรือที่ตั้งอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม รวมทั้งบริเวณทั้งหมดที่ล้อมรอบอยู่ ประกอบด้วย ลักษณะสถาปัตยกรรมที่มีเนื้อหาเดียวกัน เกี่ยวเนื่องกัน ตำแหน่งที่ตั้งในพื้นที่นำมาซึ่งคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปสถาปัตยกรรม วิชาการ สังคม หรือชาติพันธุ์วิทยา

ย่าน ชุมชน เมืองประวัติศาสตร์ หมายถึง ย่านหรือเมืองที่ประกอบไปด้วยโบราณสถาน ร่องรอยหลักฐานของเมือง เช่น พื้นที่คูเมือง กำแพงเมือง หรือพื้นที่ตั้งสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะกลมกลืนกัน มีความเก่าแก่ต่อเนื่องมาแต่อดีตจนถึงช่วงเวลาหนึ่ง และมีเรื่องราวสืบต่อกันมาเป็นรูปแบบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและพัฒนาการของสังคมในท้องถิ่นนั้นๆจะครอบคลุมพื้นที่และขอบเขตกว้างกว่ากลุ่มของสิ่งก่อสร้าง

แหล่งโบราณคดี หมายถึง บริเวณหรือแหล่งที่ตั้งอยู่บนดิน ใต้ดินและใต้น้ำ ที่พบหลักฐาน ผลงานที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ หรือที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์กับธรรมชาติร่วมกัน อันมีคุณค่าในด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปสถาปัตยกรรม วิชาการ สังคม หรือชาติพันธุ์วิทยา รวมถึงซากของสิ่งก่อสร้างที่ยังไม่ปรากฏข้อมูลชัดเจนเนื่องจากมิได้มีการขุดค้น ขุดแต่ง หรือได้ถูกทำลายไป ตลอดจนผลงานทางประติมากรรม จิตรกรรม จารึกบนแผ่นหินธรรมชาติติดที่ เช่น ถ้ำ เพิง เผา ที่มนุษย์เข้าไปอยู่อาศัยแล้วประกอบกิจกรรมใดๆ จำแนกเป็น ก) แหล่งโบราณคดีที่ขุดค้นแล้ว ข) แหล่งโบราณคดีที่ยังไม่ขุดค้น และ ค) แหล่งศิลปะถ้ำ

แหล่งประวัติศาสตร์ หมายถึง บริเวณหรือแหล่งที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับการกล่าวอ้างถึงในหลักฐานเอกสารทางประวัติศาสตร์ ทั้งที่เป็นภาพหรือเป็นพจน์ มีผลให้มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ สังคม หรือชาติพันธุ์วิทยา

ภูมิทัศน์ประวัติศาสตร์ หมายถึง บริเวณหรือสถานที่ที่ประกอบด้วยหลักฐานทางกายภาพที่แสดงถึงความคงอยู่ของมนุษย์ซึ่งยืนยันถึงความเข้าใจ ความชื่นชม และความมั่นคงของสภาพแวดล้อม สะท้อนให้เห็นถึงรสนิยมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความต้องการของช่วงเวลา และพื้นที่เฉพาะแหล่ง มีความหมายนับตั้งแต่ส่วนประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นงานสร้างสรรค์ทางศิลปะที่มีการใช้พืชพันธุ์มาประกอบ และพื้นที่ภายนอกซึ่งเป็นที่ตั้งของสิ่งปลูกสร้างต่างๆ รวมถึงรั้ว อุปกรณ์ประกอบถนน ลวดลายพื้น องค์กรประกอบบริการสาธารณะและลานโล่ง เป็นต้น

ส่วนกลุ่มที่ว่าด้วยวิธีการอนุรักษ์ ตามระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการอนุรักษ์โบราณสถาน พ.ศ.2528 [5] มีดังนี้

การอนุรักษ์ (conservation) หมายความว่า การดูแล รักษา เพื่อให้คงคุณค่าไว้และให้หมายรวมถึง การป้องกัน การรักษา การสงวน การปฏิสังขรณ์ และการบูรณะด้วย

การสงวนรักษา (preservation) หมายถึง การดูแล รักษาไว้ตามสภาพของเดิมเท่าที่เป็นอยู่ และป้องกันมิให้เสียหายต่อไป

การปฏิสังขรณ์ หมายความว่า การทำให้กลับคืนสู่สภาพอย่างที่เคยเป็นมา

การบูรณะ (restoration) หมายความว่า การซ่อมแซมและปรับปรุงให้มีรูปทรงลักษณะกลมกลืนเหมือนของเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องแสดงถึงความแตกต่างของสิ่งที่มีอยู่เดิม และสิ่งที่ทำขึ้นใหม่

ส่วนคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ในระดับสากล ได้ใช้คำศัพท์หลักคือ conservation ซึ่งแปลตรงตัวว่าอนุรักษ์ โดยมีผู้นำเสนอไว้ 9 รูปแบบ

1) Laissez-Faire วิธีการนี้มาจากภาษาฝรั่งเศส แปลว่า ปล่อยไปตามนั้น หมายถึงการไม่รบกวนแหล่งมรดกนั้นด้วยวิธีการใดๆ คือปล่อยตามธรรมชาติ

2) Preservation หมายถึง การรักษาให้คงสภาพโดยอาจเสริมความมั่นคงของโครงสร้างเล็กน้อยซึ่งยังสามารถรักษาบูรณภาพไว้ได้ทั้งหมด

3) Stabilization หมายถึง การเสริมความมั่นคงแบบที่เห็นโครงสร้างใหม่ที่เสริมเข้าไป เป็นการเสริมความมั่นคงของแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีการเชื่อมทางโครงสร้างอย่างรุนแรงและหากไม่มีโครงสร้างใหม่เข้าไปเสริมจะทำให้เกิดความเสียหายได้

4) Restoration แต่เดิมหมายถึง การรักษา บูรณะ ซ่อมแซม ปัจจุบันหมายถึง การดำเนินการที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะ มีจุดหมายเพื่อรักษาและแสดงเพื่อให้เห็นถึงความงามและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของแหล่งมรดกวัฒนธรรม

5) Rehabilitation หมายถึง การปรับปรุงกายภาพของแหล่งมรดกวัฒนธรรมโดยมากเป็นอาคารประวัติศาสตร์ในพื้นที่ปรับปรุงฟื้นฟูเมืองที่มีความชบเซาทางเศรษฐกิจให้กลับมามีชีวิตดั้งเดิม วิธีการนี้จะเกี่ยวกับการใช้สอยและการต่อเติมให้รักษาคุณค่า ความแท้ และบูรณภาพของอาคารเดิมให้มากที่สุด

6) Reconstruction หมายถึง การสร้างขึ้นมาใหม่ ใช้วิธีการประกอบคืนรูป หรือ anatolysis หมายถึงการนำชิ้นส่วนที่พังทลายลงมากลับขึ้นไปประกอบเป็นรูปร่างใหม่ในตำแหน่งเดิม ซึ่งหากมีวัสดุใหม่เพิ่มก็ให้ใช้น้อยที่สุดและต้องแสดงความแตกต่างด้วย

7) Relocation หมายถึง การย้ายที่ตั้งอาคารหรือสิ่งก่อสร้างออกไปจากพื้นที่เดิม เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยในขณะที่อาคารนั้นมีคุณค่าความสำคัญทางสถาปัตยกรรมสูง มีโครงสร้างและวัสดุที่สามารถเคลื่อนย้ายหรือถอดประกอบใหม่ได้

8) Replication หมายถึง การสร้างอาคารขึ้นมาใหม่ให้เหมือนของเดิม วิธีนี้คล้ายกับ reconstruction แต่มีข้อแตกต่างคืออาคารที่สร้างขึ้นมาใหม่นั้น ไม่จำเป็นต้องตั้งอยู่บนที่เดิมก็ได้ นอกจากนั้นขนาดของอาคารอาจลดทอนหรือขยายสัดส่วนได้

9) Interpretive structure/infrastructure หมายถึง การสื่อความหมายด้วยโครงสร้างใหม่ที่แตกต่าง โดยยึดหลักการ 7 ประการได้แก่ (1) สิ่งก่อสร้างใหม่นั้นจะต้องสื่อให้เห็นถึงคุณค่าความสำคัญของแหล่งมรดกและความจำเป็นในการรักษาไว้ (2) ใช้ข้อมูลจากการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และต้องทำด้วยความระมัดระวัง (3) ให้คำนึงถึงการรักษาทั้งมรดกที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ (4) ให้เคารพความแท้ (5) ยึดหลักการอนุรักษ์ที่ยั่งยืนโดยให้เกิดการมีส่วนร่วมจากสาธารณะ และการบำรุงรักษาในระยะยาว (6) สนับสนุนการดำเนินการโดนทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง และ (7) พัฒนาแนวทางในการดำเนินการให้ต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านเทคนิควิธีการ การศึกษาวิจัย และการฝึกอบรม

วิธีการในการอนุรักษ์ทั้ง 9 รูปแบบนี้ เป็นวิธีการโดยสังเขปซึ่งส่วนใหญ่ก็ได้มีการดำเนินการในแหล่งมรดกวัฒนธรรมในที่ต่างๆการตัดสินใจว่าจะดำเนินการในรูปแบบใดนั้น มีข้อพิจารณาดังนี้

- 1) คุณค่าความสำคัญ
- 2) สถานะและสภาพปัจจุบันของแหล่งมรดกวัฒนธรรม

3) ข้อมูล หมายถึงข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีและสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งมรดกนั้นมีมากน้อยเท่าใด

- 4) ความต้องการในการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคต
- 5) ความต้องการทางสังคม เศรษฐกิจ และอิทธิพลทางการเมือง

2.1.2 เกณฑ์ในการคัดเลือกสิ่งสมควรค่าแก่การอนุรักษ์

องค์การยูเนสโก ในการประชุมสมัยสามัญครั้งที่ 17 เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 ณ กรุงปารีส ที่ประชุมได้มติยอมรับมติว่าด้วยการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลก ได้กำหนดว่า การอนุรักษ์อาคาร จะรวมการอนุรักษ์กลุ่มอาคารซึ่งแยกจากกันหรือมีความต่อเนื่องกัน โดยลักษณะทางสถาปัตยกรรม ความร่วมลักษณะ หรือ ที่ตั้งอันเหมาะสมในภูมิทัศน์

ประกาศของราชบัณฑิตยสภาของฝรั่งเศส พ.ศ. 2343 (อ้างถึงใน รณฤทธิ์ ธนโกเศศ [6]) กล่าวว่า สำคัญของโบราณสถาน อาคารประวัติศาสตร์และอาคารที่มีคุณค่าทางศิลปะ สถาปัตยกรรมที่ควรอนุรักษ์ ประกอบด้วย

- 1) วัสดุที่เป็นของแท้ดั้งเดิม
- 2) ฝีมือช่างดั้งเดิม
- 3) การออกแบบดั้งเดิม
- 4) สภาพแหล่งที่ตั้งดั้งเดิม

Dobby [7] ได้เสนอเกณฑ์ในการเลือกอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมไว้ ดังนี้

- 1) งานสถาปัตยกรรมนั้นมีคุณค่าดีเด่นทางศิลปะ เป็นสิ่งที่ก่อสร้างที่มีคุณลักษณะดีเด่นทางศิลปะ ความงามด้านรูปทรงสีสันทัน และองค์ประกอบศิลป์
- 2) งานสถาปัตยกรรมนั้นแสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในศาสตร์ของสถาปัตยกรรม สะท้อนความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบที่แตกต่างจากที่เคยมีอยู่
- 3) งานสถาปัตยกรรมที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี เป็นส่วนเชื่อมต่อหรือตัวอย่างของพัฒนาการทางด้านเทคนิควิทยา
- 4) งานสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์แห่งชาติ เป็นอาคารสำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมหรือยุคสมัยในประวัติศาสตร์
- 5) เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งเป็นตัวแทนความคิด หรืออุดมคติของคนในสังคมนั้นๆ
- 6) มีความสำคัญต่อชุมชนในท้องถิ่นต่างๆเพื่อสร้างความต่อเนื่องของพื้นที่และชุมชน
- 7) เป็นงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในภูมิภาคในชุมชนนั้นๆสะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการของชุมชนและแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนนั้น

8) สถาปัตยกรรมเป็นส่วนสนับสนุนภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม คือ อาคาร หรือ กลุ่มอาคารที่อยู่บริเวณข้างเคียงของอาคารสำคัญ หากเปลี่ยนแปลงไปอาจทำให้คุณค่าของอาคารสำคัญด้อยไป

Catanese [8] ได้เสนอเกณฑ์ในการอนุรักษ์ไว้ 6 ประการด้วยกันคือ

- 1) Aesthetic คือ มีความงาม โดยที่สิ่งทีอนุรักษ์นั้นมีความงามเป็นที่ยอมรับ
- 2) Typical คือ มีความเป็นแบบแผน สามารถเป็นตัวแทน ซึ่งสิ่งเดียวกันหรือ คล้ายกันที่ไม่เหลือไว้ให้ศึกษาหรืออ้างอิงถึงได้แล้ว
- 3) Scarcity เป็นสิ่งที่หายาก เหลือเพียงชิ้นเดียวหรือเป็นชิ้นสุดท้าย
- 4) Historical Role เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในการบอกเล่าเรื่องราว
- 5) Protection of adjacent area เพื่อรักษาความต่อเนื่องของพื้นที่ ป้องกัน บริเวณต่อเนื่องโดยรอบไม่ให้ถูกทำลายถึงสิ่งที่จะอนุรักษ์
- 6) Superlative มีความเป็นที่สุด ซึ่งอาจจะไม่มีคุณค่าทางความงาม แต่มีความ เป็นที่สุด เช่น เก้าที่สุด

นิคม มุสิกคาม [9] กล่าวว่า ประเทศใดๆจะกำหนดคุณค่าศิลปกรรม อายุอนุสรณ์สถานลงไปตายตัวไม่ได้อายุจะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสภาพพื้นฐานทางประวัติศาสตร์และอารยธรรมของประเทศนั้น แต่ทุกประเทศถือเป็นแนวเดียวกันว่า หากสถานที่นั้นอายุต่ำกว่า 50 ปี จะต้องมีความสำคัญจริงๆ จึงถือว่าเป็นอนุสรณ์สถานของชาติ เช่น อาคารเอ็มไพร์สเตท ในกรุงนิวยอร์ก ซึ่งเคยเป็นอาคารที่สูงที่สุดในโลก

Feilden [10] กล่าวว่า การอนุรักษ์ต้องเป็นการรักษาไว้ และถ้าเป็นไปได้ต้องเพิ่มคุณค่าให้มากขึ้นด้วย ซึ่งคุณค่านี้จะช่วยให้การกำหนดลำดับก่อนหลังในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างใหม่ เป็นไปอย่างมีระบบ และจะสะท้อนออกมาให้เห็นได้ คือ สิ่งแวดล้อมของอาคารประวัติศาสตร์แต่ละแห่งนั่นเอง และได้เสนอเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกสิ่งที่จะอนุรักษ์ไว้ว่า

- 1) มีหลักฐานระบุเป็นเอกสาร (Documentary)
- 2) มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี
- 3) มีอายุเก่าแก่
- 4) เป็นสิ่งที่หายากในปัจจุบัน
- 5) เป็นสัญลักษณ์ของชุมชนหรือลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ทวีเดช ทองอ่อน [11] กล่าวว่า แนวความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ควรแก่การอนุรักษ์นั้นได้แปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัยโดยเริ่มแรกนั้นจะมีแนวโน้มเป็นการสงวนรักษาสิ่งสำคัญเท่านั้นภายหลังจึงเปลี่ยนเป็นอนุรักษ์ความเป็นอยู่ของทั้งบริเวณ

ธีร เพชรพรหม และวุฒิชัยชาติพัฒนานันท์ [1] ได้แบ่งปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการเลือกบูรณะโบราณสถานในสังกัดกรมศิลปากรซึ่งคาดว่าจะสามารถนำไปใช้ในการเลือกตัดสินใจในส่วนของคณะกรรมการเพื่อนำไปใช้บูรณะโบราณสถาน ออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้าน ความมั่นคงแข็งแรงโบราณสถาน
- 2) ปัจจัยด้านวิชาการ และการศึกษาของโบราณสถาน
- 3) ปัจจัยด้านคุณค่าและความสำคัญของโบราณสถาน
- 4) ปัจจัยด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารโบราณสถาน
- 5) ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง
- 6) ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโบราณสถาน
- 7) ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโบราณสถาน
- 8) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมของโบราณสถาน
- 9) ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจโบราณสถาน
- 10) ปัจจัยด้านบริหารก่อสร้างงานโบราณสถาน

และได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน พบว่าความสำคัญ 5 อันดับแรกที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน ได้แก่ ปัจจัยด้านความมั่นคงแข็งแรง โดยสภาพความเสียหายจากการสำรวจทางสถาปัตยกรรมมีความสำคัญอันดับแรก, ปัจจัยด้านวิชาการและการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการศึกษาศิลปวัฒนธรรมและสังคมศาสตร์มีความสำคัญอันดับสอง, ปัจจัยด้านคุณค่าและความสำคัญของโบราณสถาน โดยคุณค่าที่แสดงถึงความเก่าแก่แท้ดั้งเดิมมีความสำคัญอันดับสามและคุณค่าที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ มีความสำคัญอันดับสี่, ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโบราณสถาน โดย ทัศนียภาพโบราณสถานมีความสำคัญอันดับห้า

2.1.3 ความเข้าใจที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยที่นำไปสู่การอนุรักษ์

Dobby [7] กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัย ประกอบไปด้วยทางเลือกต่างๆ ที่ประชากรมีความเห็นต่ออาคารที่นำไปสู่การอนุรักษ์ และความจำเป็นบางประการที่ผลักดันให้ประชากรต้องอนุรักษ์อาคารเหล่านั้นไว้ การศึกษาความเข้าใจที่มีต่ออาคารที่นำไปสู่การอนุรักษ์นี้ สามารถรวบรวมแนวความคิดและบทความทางวิชาการต่างๆที่เกี่ยวกับความเห็นที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยซึ่งนำไปสู่การอนุรักษ์ ได้แก่

- 1) ความงามและการออกแบบทางศิลปะ Dobby [7] กล่าวถึงเหตุผลในการสนับสนุน การอนุรักษ์อาคารด้วยปัจจัยทางการออกแบบทางศิลปะ ว่าเกิดจากคนส่วนใหญ่ในชุมชนเห็นว่างดงามและมีคุณค่า (Artistic design) เนื่องจากผู้คนมีความชอบในความเก่าอยู่แล้ว ผลิตภัณฑ์ผลิตผลที่ได้รับการสร้างขึ้นโดยช่างฝีมือแรงงานแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนประณีต ซึ่งแสดงถึงระดับ

คุณค่าทางจิตใจหรือผู้คนอาจจะชื่นชอบในความงดงาม สีสนับ เนื้อของวัตถุ ที่เพิ่มคุณค่าตามอายุของวัตถุนั้น

2) ความต่อเนื่องทางอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่ออาคาร Hughes [12] กล่าวว่า เป็นความรู้สึกของคนที่อาศัยหรือใช้ประโยชน์อาคารเก่าจนเกิดความรู้สึกผูกพัน สำหรับชีวิตในเมือง การอนุรักษ์นิยมเป็นสิ่งที่สมควรสนับสนุน ซึ่งถูกความทันสมัยเข้าขัดขวางมานานนับศตวรรษแล้วว่าจะบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า ทรัพยากรที่สำคัญของการอนุรักษ์ คือการหวงระลึกถึงความหลัง ภูมิหลังกลายเป็นสิ่งที่ถูกกระตุ้นให้คำนึงถึงช่วงเวลาที่ดีๆ อาคารเก่าๆเป็นเครื่องมือที่มีอำนาจมาก เพราะบ้านเต็มไปด้วยความทรงจำและการระลึกถึงความหลังในการเก็บรักษาหรือการอนุรักษ์มักจะเกี่ยวข้องกับคนวัยกลางคนเป็นส่วนใหญ่

นอกจาก อายุของประชากรแล้ว Dobby [7] ยังพบว่า ระยะเวลาที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในชุมชน และความเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) โดยกล่าวว่า ผู้ที่เป็นเจ้าของอาคารหรือระยะเวลาที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลายาวนานก่อเกิดความผูกพันเป็นสิ่งส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ได้ไม่ว่าจะเช่าหรือเป็นเจ้าของอาคาร

3) หน้าที่ประโยชน์ใช้สอยของอาคารในปัจจุบัน Catanese [8] กล่าวว่า อาคารเก่ามักจะยังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือค้าขายได้ดีในปัจจุบัน ย่านที่พักอาศัยเก่ามักจะตั้งอยู่ในส่วนในของเมือง การอนุรักษ์จึงเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วน บ้านเก่าที่ยังสามารถเป็นที่อยู่อาศัยได้อย่างสะดวกสบายเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มความหลากหลายให้กับอาคารที่พักอาศัยของเมืองไปด้วย เช่นเดียวกับแนวคิดของ Dobby [7] ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเก็บรักษาวัตถุโบราณและอาคารเก่าที่พบมากในปัจจุบันมาจากโครงสร้างที่ยังถูกใช้งานให้เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน ถ้าสิ่งเหล่านั้นสามารถสร้างความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์ ก็จะนำสิ่งเหล่านั้นมาใช้ใหม่

นอกจากความเห็นด้านต่างๆ ที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยซึ่งสนับสนุนให้เกิดการอนุรักษ์อาคารแล้ว Sukphisit [13] ยังพบว่า ประชากรบางรายมีความเห็นว่า การประกอบการค้าในอาคารเก่าช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้สินค้าที่ขายมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น กล่าวคือ ผู้ครอบครองอาคารเก่าที่ตระหนักว่าอาคารเก่าเป็นรูปแบบหนึ่งของประวัติศาสตร์ ทำให้สามารถนำคุณค่าทางประวัติศาสตร์มาเพิ่มคุณค่าให้สินค้าที่ขายบนอาคารนั้นๆได้ เช่นเดียวกับความคิดเห็นของ Edward [14] ซึ่งเห็นด้วยว่า สถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่าของอาคารเก่าทำให้การประกอบธุรกิจของเขามีความสมบูรณ์ขึ้น

4) ความจำเป็นของสถานะทางเศรษฐกิจที่นำไปสู่การอนุรักษ์ เนื่องจากค่าบำรุงรักษาอาคาร ถูกกว่าการรื้อทิ้งสร้างอาคารใหม่ Dobby [7] ได้พบว่า ในสถานการณ์ที่มีการปิดตัวทางเศรษฐกิจและเหตุการณ์ที่พลังงาน, วัสดุ(Materials) และ แรงงาน (Labour) มีราคาแพงมากกว่าที่เคยมาก ทำให้ราคาสำหรับการสร้างอาคารใหม่แทนที่อาคารเก่าเพิ่มสูงขึ้นไปด้วย ผู้ใช้ประโยชน์จึงหันมาสนใจการบำรุงรักษาอาคารมากกว่าที่จะทุบทิ้งแล้วสร้างใหม่ เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้จึงทำให้การ

วางแผนจัดการของรัฐเปลี่ยนเป็นให้ความสำคัญกับการบำรุงรักษาอาคารให้คงสภาพดีเหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันมากขึ้นไปด้วย

2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชากร

2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชากร

ยุพาพร รูปงาม [15] กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (participation) คือ เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อปฏิบัติเหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

Erwin (อ้างอิงใน ยุพาพร รูปงาม [15]) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิดตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคลแก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานขององค์การและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา [16] ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมคือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยมาเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้นเป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาคมิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้นและการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร [17] ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทหมายถึงการที่ประชาชนทั้งในเมืองและชนบทได้เข้ามีส่วนร่วมหรือเข้ามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาชนบทขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน [18] ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบการมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้นจักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

2.2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

โดยทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมี 5 ทฤษฎี ซึ่ง อคิน รพีพัฒน์ [19] ได้สรุปไว้ดังนี้

1) ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion)

Maslow [20] กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมโดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของคน ตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่าลำดับขั้นความต้องการ (hierarchy of needs) คือความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปมาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

1.1) ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (survival needs) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ

1.2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

1.3) ความต้องการทางด้านสังคม (social needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.4) ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (self-esteem needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถและความสำคัญของบุคคล

1.5) ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (self-actualization needs) เป็นความต้องการในระบบสูงสุดที่อยากให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเอง ให้ดีที่สุดในเท่าที่จะทำได้ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2) ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

ยุพาพร รุ่งงาม [15] กล่าวว่า คนเรามีความต้องการทางกายและใจ ถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่า ขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจ ที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาไรต์เอาเปรียบการให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตาม ถ้าคนทำงานมีขวัญดี จะเกิดสำนึกในความ

รับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคลและขวัญของกลุ่ม ดังนั้นจะเป็นไปได้ว่า ขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นกัน

3) ทฤษฎีสร้างความรู้สึกราชาตินิยม (Nationalism)

ยุพาพร รูปงาม [15] กล่าวว่า ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วมคือ การสร้างความรู้สึกราชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึงความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติมีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิ จงรักภักดี ผูกพันต่อท้องถิ่น

4) ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

ยุพาพร รูปงาม [15] กล่าวว่า การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคนจูงใจไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (positive leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (dynamic leader) และผู้นำไม่มีกิจไม่มีผลงานสร้างสรรค์ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (negative leader) ผลของการให้ทฤษฎีการสร้างผู้นำจึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้นการสร้างผู้นำที่ดี ย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง

5) ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยั่งยืนเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบแบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหาร เพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์ (ยุพาพร รูปงาม [15])

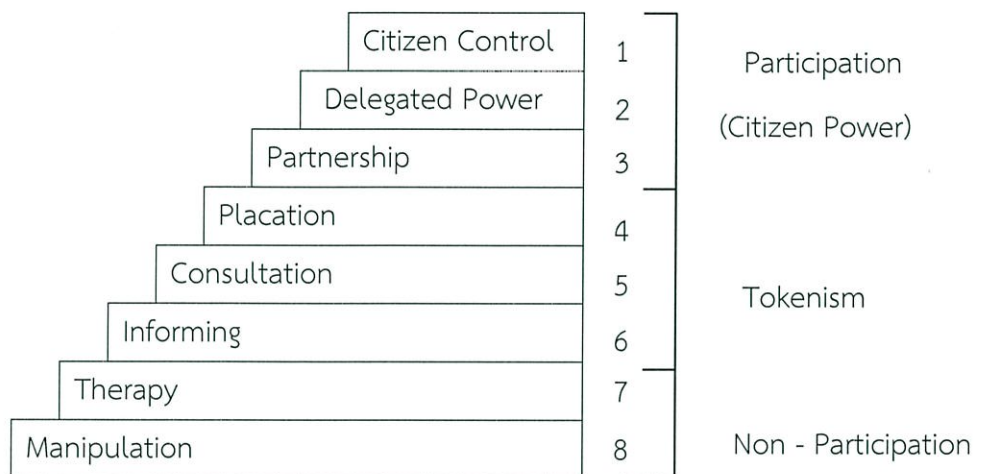
2.2.3 ระดับขั้นและลักษณะของการมีส่วนร่วม

Arnstein [21] ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 8 ระดับ ตั้งแต่การให้อำนาจประชาชนไปจนถึงไม่มีส่วนร่วมเลย มีรายละเอียดดังนี้

- 1) Citizen Control ชุมชนมีสิทธิ์ที่จะเสนอทำแผนเองได้
- 2) Delegated Power การให้อำนาจแก่ชุมชนในการตัดสินใจ
- 3) Partnership การทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับรัฐ

- 4) Placation การให้ตัวแทนชุมชนเข้าร่วมและเปิดโอกาสให้ต่อรองได้ แต่รัฐตัดสินใจเอง
- 5) Consultation การให้คำปรึกษาทางเดียวของฝ่ายรัฐ
- 6) Informing การให้ข่าวสารทางเดียว
- 7) Therapy การแก้ปัญหาโดยให้ผู้แทนจากรัฐมาให้ความรู้
- 8) Manipulation การควบคุมโดยรัฐทั้งหมด

สามารถนำระดับการมีส่วนร่วมของประชากรมาแสดงเป็นลำดับขั้นให้ชัดเจนได้ดังนี้

รูปที่ 2.1 ลำดับขั้นระดับการมีส่วนร่วมของประชากร

ในกลุ่มแรก (ระดับ 7 และ 8) ประชาชนจะไม่มีสิทธิ์เข้าไปมีส่วนร่วมเลย (Non-Participation) เป็นเพียงการจัดการให้ความรู้แก่ประชาชนเพียงเท่านั้น ในกลุ่ม 2 (ระดับที่ 4-6) นั้น กลุ่มคนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น ในเรื่องของการให้ข้อมูลและคำปรึกษาแต่จะเป็นลักษณะเพียงทางเดียว ซึ่งยังไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ (Tokenism) และใน 3 ขั้นสูงสุด ชุมชนมีสิทธิเต็มที่ในการกำหนดอนาคตของชุมชนเอง (Participation/Citizen Power)

เทียมรัตน์ อินทรีย์ [22] ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน ออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

- 1) การเข้าร่วมประชุม (attendance at meeting)
- 2) ร่วมกันออกค่าใช้จ่าย (financial contribution)
- 3) การเข้าเป็นสมาชิก (membership)
- 4) การถือตำแหน่งผู้นำ (position of leadership)

Uphoff [23] ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็น 4 ชนิด สรุปดังนี้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) เป็นขบวนการที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการระบุปัญหา ความต้องการของชุมชนด้วยผู้ที่อาศัยในชุมชนนั่นเอง
  - 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ขบวนการนี้จะเป็นการเข้ามีส่วนร่วมในรูปแบบที่สนับสนุนด้านทรัพยากรและข่าวสาร ด้วยความเต็มใจ
  - 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทั้งผลประโยชน์ทางด้านวัตถุทางสังคม ซึ่งอยู่ในรูปของ บริการหรือสาธารณูปการต่างๆ ที่ช่วยเสริมให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และผลประโยชน์ส่วนบุคคลซึ่งเป็นผลประโยชน์ด้านจิตใจ
  - 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ขบวนการนี้ รัฐควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินผล ทั้งประเด็นความสำเร็จและความล้มเหลวของกิจกรรม
- นอกจากนี้สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวง ศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย ยังได้ กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้
- 1) ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจนกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ
  - 2) ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการกำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงานตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้
  - 3) ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
  - 4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ
  - 5) ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

2.2.4 ผู้มีบทบาทในการมีส่วนร่วม

Uphoff [23] ได้สรุป ผู้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประเภท คือ

- 1) บุคคลในท้องถิ่น กลุ่มประชากรทั่วไปที่มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะประชากร
- 2) ผู้นำท้องถิ่น แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ
  - (1) ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้นำทางศาสนา , ผู้มีอิทธิพล , ผู้อาวุโสในชุมชน
  - (2) ผู้นำองค์กรท้องถิ่น เช่น ผู้นำหอการค้า , หัวหน้ากลุ่มอาสาสมัคร

- (3) ผู้นำที่เป็นทางการ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน , กำนัน
- 3) เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งอยู่ในพื้นที่ในช่วงเวลานั้น
- 4) ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะด้าน หรือตัวแทนองค์กร อาสาสมัคร

2.2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

Uphoff [23] พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชากร เกิดจากลักษณะทางประชากรที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปปัจจัยต่างๆได้ดังนี้

- 1) อายุและเพศ
- 2) ระดับการศึกษา
- 3) การประกอบอาชีพ
- 4) ระยะเวลาที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในชุมชน
- 5) ความถี่ – ห่างของประชาชนกับโครงการในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 6) สภาพการถือครองที่ดิน
- 7) ระดับของรายได้และแหล่งที่มา

2.2.6 บทบาทการมีส่วนร่วมของประชากรในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย

- 1) บทบาทและปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชากรในการออกแบบปรับปรุงอาคาร

Sukphisit [13] กล่าวไว้ว่า การวางแผนอนุรักษ์ใดๆ จะต้องถามความคิดเห็นหรือขอคำปรึกษาจากผู้อยู่อาศัยในอาคารก่อนเกี่ยวกับชนิดของแผนที่จะดำเนินการ และจะต้องทำอะไรเกี่ยวกับอาคารเก่าเหล่านั้น ถ้าเจ้าของอาคารต้องการซ่อมแซม หรืออนุรักษ์อาคารแต่ไม่มีแบบและไม่รู้วิธีจัดการกับอาคารแล้ว กรมศิลปากรจะเป็นผู้เข้ามาดูแลให้ตามงบประมาณของเจ้าของอาคารที่มีอยู่

Worskett [24] กล่าวไว้ว่า ประชากรที่มีรายได้สูง เป็นผู้เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์อาคารในด้านความงดงาม ส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการให้ความร่วมมือในด้านต่างๆเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์อย่างเต็มที่

- 2) บทบาทและปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชากรในการบูรณะปรับปรุงอาคาร

ปิ่นรัชฎ์ กาญจนนัชฐิติ [25] กล่าวไว้ว่า การรักษาอาคารเก่าให้คงสภาพที่ดีดั้งเดิมและป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เหมาะสม เกิดขึ้นจากความสำนึกของประชาชนถึงคุณค่าของอาคารที่ตนใช้อยู่และอาจเกิดจากความช่วยเหลือร่วมมือของประชาชนกับภาครัฐ เพื่อทำให้เกิดการรักษาอาคารในชุมชนขึ้นมาก็ได้ คนในชุมชนก็จะทำการประเมินคุณค่าอาคาร หรือสถานที่ที่เป็น

มรดกตกทอดมาจนถึงปัจจุบันและมีความสำคัญถึงความสำเร็จของสิ่งเหล่านั้นเพราะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะชุมชนและเพิ่มคุณภาพให้กับสภาพแวดล้อมมากขึ้น

Edward [14] กล่าวว่า การปรับปรุงผลงานอันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม จำเป็นต้องใช้ความพยายามมากเป็นพิเศษ งานปรับปรุงอาคารจะต้องใช้ผู้ชำนาญงานที่มีความรู้ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมและวิธีปรับปรุงอาคาร

Harvey [26] กล่าวไว้ว่า ประชากรที่มีรายได้สูงจะมีข้อได้เปรียบทางการเงินซึ่งถ้าเป็น ผู้ที่ต้องการอนุรักษ์อาคารเก่า มักจะมองหาผู้อาศัยหรือผู้เชี่ยวชาญในการปรับปรุงอาคารเก่าของเขา

เทียมรัตน์ อินทรีย์ [22] พบว่า คนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานาน มีความต้องการให้อาคารของตนมีสภาพที่ดี ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาไปในทางที่ดี โดยไม่จำกัดว่าเป็นผู้เช่าหรือเจ้าของอาคารนั้น

สุรีย์ ตันต์สุโรจน์ [27] พบว่า ผู้ที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนนานจะมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือโครงการพัฒนาในชุมชนมากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า

3) บทบาทและปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชากรในการออกค่าใช้จ่ายในการบูรณะปรับปรุงอาคาร

หากรัฐฯ ขาดเงินทุนที่จะใช้ในงานด้านอนุรักษ์อาคาร การปรับปรุงอาคารเก่าจะเป็นหน้าที่ของอาคารที่จะทำการปรับปรุงอาคารด้วยเงินของเขาเอง เจ้าของอาคารที่เต็มใจจะปรับปรุงอาคารของตนเองก็มีจำนวนน้อย แต่ก็ยังพอมีบางส่วนที่ยอมจ่ายเงินเพื่อปกป้องมรดกทางสถาปัตยกรรม ความหวังหนึ่งที่จะเกิดการปรับปรุงและอนุรักษ์อาคารเก่าเห็นได้จากจำนวนธุรกิจที่มาตั้งหรือทำการค้าบนอาคารเก่าเนื่องจากสถาปัตยกรรมของอาคารมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบของธุรกิจนั้นๆ

นอกจากนี้ Worskett [24] ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์อาคารเก่าอย่างมีประสิทธิภาพ และความเป็นไปได้ ในทางเศรษฐกิจ (Efficient use and economic viability) เพิ่มเติมว่า การอนุรักษ์ที่ดีควรประสานการใช้งานอาคารอย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ นั่นคือ อาคารที่มีการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องไม่เพียงแต่มีการใช้สอยอย่างสะดวกสบายเท่านั้น หากต้องมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม (Reasonable Cost) ต้องไม่สิ้นเปลืองค่าดูแลรักษาเกินไป และตำแหน่งที่ตั้งของอาคาร ต้องเหมาะสมกับการใช้งาน และสามารถใช้ได้เสมอด้วย

Dobby [7] กล่าวว่า การอนุรักษ์เกิดจากความสนใจอย่างกว้างขวางของพวกคนชั้นสูงที่ร่ำรวยในสังคมเพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความมั่งคั่ง มีชื่อเสียง

Harvey [26] กล่าวว่า ประชากรที่มีรายได้สูง จะมีความพร้อมทางการเงินในการให้ความร่วมมือในการบูรณะอาคาร

เทียมรัตน์ อินทรีย์ [22] พบว่า ผู้ที่เข้าใช้หรือเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ ในชุมชน จะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมเป็นสมาชิก และมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่ายในกิจกรรมนั้นด้วย

4) บทบาทการมีส่วนร่วมของประชากรในการดูแลรักษาอาคารภายหลังการบูรณะ

Burke [28] กล่าวว่า การดูแลรักษาอาคารเป็นทางหนึ่งของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ที่จำเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้เพราะแนวความคิดที่จะทำการปกป้องรักษา (Protection) อาคารมากกว่าที่จะปฏิสังขรณ์ (Restoration) เป็นการสนับสนุนให้มีการดูแลรักษาอาคารอย่างดีเป็นกิจวัตรประจำวันเพื่อป้องกัน การเสื่อมโทรมของอาคาร และต่อต้านการเติมแต่งโครงสร้างหรือส่วนประดับอาคาร กล่าวคือ หากเกิดความไม่สะดวกในการใช้อาคารต่างประโยชน์ใช้สอยใหม่ในปัจจุบันก็ควรที่จะสร้างอาคารใหม่ขึ้นมาแทนที่

Fielden [10] กล่าวว่า การทำนุบำรุงอาคารอย่างต่อเนื่องเป็นวิธีการสำคัญที่จะรักษาอาคารให้คงสภาพเดิมอยู่ได้ การบำรุงรักษาอาคารแต่ละประเภทจะทำได้โดยการใช้อาคารให้ถูกต้องตามลักษณะและมีการใช้อาคารอย่างต่อเนื่อง โดยมีสำนึกและความภูมิใจในสถาปัตยกรรมที่ตนอาศัยอยู่ว่านอกจากจะมีความงามแล้ว ยังสามารถสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างดี ทั้งยังสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของบริเวณที่ตนอาศัยอีกด้วย

Fielden [10] พบว่า ผู้ใช้ประโยชน์อาคารเก่าบางรายที่ประสบความสำเร็จทางการค้าที่ประกอบขึ้นบนอาคาร มักมีความภาคภูมิใจในอาคารเก่านั้นๆ จึงปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการดูแลรักษาอาคารให้ถูกต้องเพื่อให้สามารถใช้อาคารเก่าได้อย่างต่อเนื่อง

Sukphisit [13] กล่าวว่า เจ้าของอาคารเป็นผู้มีอำนาจอย่างสมบูรณ์ในการดูแลรักษาอาคารหรือการบูรณะอาคารให้เป็นไปตามความต้องการของเขาเหล่านั้น โครงสร้างของอาคารบางอย่างอาจถูกทำลายลงโดยเจ้าของอาคารซึ่งไม่มีความรู้ในการดูแลรักษาอาคารหรือบูรณะอาคารอย่างถูกวิธีหรือโครงสร้างบางอย่างอาจมีลักษณะเปลี่ยนไปจากลักษณะเดิมอย่างสิ้นเชิงก็ได้ ดังนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะให้เจ้าหน้าที่ของกรมศิลปากรหรือผู้ชำนาญการให้คำปรึกษาในเรื่องการดูแลหรือการบูรณะอาคารแก่เจ้าของอาคาร

2.3 ผลงานและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริวรรณ ทาปัญญา [29] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโบราณสถานกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของประชากรผู้มีถิ่นพำนักใกล้แหล่งโบราณสถานอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่พำนักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งโบราณสถานไม่มากกว่า 1 กิโลเมตรและมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในสถานที่นั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 4 แขวง ประชากรทั้งหมด 373 ราย ปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ สถานภูมิหลังของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม การได้รับข่าวสาร การ

ได้รับการอบรม และการเข้าใจในคุณค่าแหล่งโบราณสถาน พบว่าประชากรที่มีสถานภาพในครัวเรือนที่แตกต่างกัน รวมถึงเพศ อายุ ศาสนา อาชีพ ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโบราณสถานไม่แตกต่างกัน ส่วนประชากรที่มีการศึกษาแตกต่างกันพบว่า มีส่วนร่วมส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโบราณสถานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชากรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารและการอบรม จะมีส่วนร่วมส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโบราณสถานมากกว่าประชากรที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารและการอบรม

พันทิพย์ ปิยะทัศนานนท์ [3] ได้ศึกษาทัศนคติและการมีส่วนร่วมของประชากรในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยและอาคารสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน กรณีศึกษาศาลเจ้าเล่าปุนเก่ากึ่งหรือศาลเจ้าเก่าในย่านไชน่าทาวน์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ประชากรที่ครอบครองอาคารเก่าในย่านไชน่าทาวน์ พบว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในอาคารเก่าส่วนใหญ่ตระหนักถึงคุณค่าของอาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยและศาลเจ้าเล่าปุนเก่ากึ่งอย่างยิ่ง โดยกลุ่มประชากรที่มีรายได้ในครอบครัวสูง เป็นผู้ที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยสูง โดยต้องการให้มีผู้ชำนาญการให้ความช่วยเหลือด้านการออกแบบ บูรณะดูแล และยื่นมือออกค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมในสัดส่วนที่สูง ในขณะที่กลุ่มประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่เป็นเวลานานต้องการให้ผู้ชำนาญการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการศาลเจ้าเล่าปุนเก่ากึ่งในการบูรณะและดูแลศาลเจ้า ซึ่งทำให้ทราบว่ากลุ่มประชากรในพื้นที่ศึกษามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ในระดับต่างๆกัน ส่งผลให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆให้อาคารเหล่านั้นยังคงใช้สอยโดยไม่ทำลายคุณค่าทางความงามและประวัติศาสตร์

สิริพร ผจงฤทธิ์และวุฒิชัย ขาดิพัฒนานันท์ [30] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาและอุปสรรคในโครงการบูรณะอาคารโบราณสถาน โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามผู้เกี่ยวข้องกับการบูรณะได้แก่ ฝ่ายเจ้าของอาคาร ฝ่ายผู้ออกแบบบูรณะ และผู้รับเหมาบูรณะ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหามากที่สุดสามอันดับแรกคือ การเปลี่ยนแปลงแบบและรายการประกอบแบบ ขั้นตอนการอนุมัติเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรายการของฝ่ายผู้ออกแบบและเจ้าของ และการดำเนินงานวางแผนผิดพลาด โดยปัญหาเหล่านี้เกิดจากค่าดำเนินการจริงสูงกว่าต้นทุนจากการที่ต้องใช้ช่างที่มีฝีมือและความชำนาญสูง ต้องมีการแก้ไขงานจากการที่ผู้รับเหมาจัดทำแบบ Shop drawing เพื่อขออนุมัติล่าช้า คุณภาพงานต่ำและการดำเนินงานล่าช้ากว่าระยะเวลาตามสัญญาจากการรอคอยการอนุมัติวัสดุจากผู้ออกแบบ

ธีร เพชรพรหมและวุฒิชัย ขาดิพัฒนานันท์ [1] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน โดยการสัมภาษณ์และสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจบูรณะโบราณสถานและผู้ดำเนินการเกี่ยวกับโบราณสถาน ส่วนกรมศิลปากรพบว่าความสำคัญ 5 อันดับแรก ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน ได้แก่ สภาพความเสียหายจากการสำรวจทาง

สถาปัตยกรรม เพื่อประโยชน์ในการศึกษาศิลปวัฒนธรรมและสังคมศาสตร์ คุณค่าที่แสดงถึงความเก่าแก่แท้ดั้งเดิม คุณค่าที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ และทัศนียภาพโบราณสถาน พบว่าสภาพความเสียหายจากการสำรวจทางสถาปัตยกรรมมีความสำคัญอันดับแรกในการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน

Wang, Zeng [31] ได้ศึกษาถึงเป้าหมายที่ใช้ในขบวนการตัดสินใจสำหรับการปรับปรุงอาคารโบราณสถานโดยใช้โครงสร้าง (framework) สำหรับคัดกรองแนวทางที่เลือกนำมาใช้ปรับปรุง และใช้ Analytic network process (ANP) base เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการเลือก โดยเกณฑ์ที่นำมาพิจารณาคือ ด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านเศรษฐกิจ ด้านสถาปัตยกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและความต่อเนื่อง พบว่าการเลือกแนวทางที่นำมาใช้ในการปรับปรุงโบราณสถานที่เหมาะสมคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละพื้นที่และคงแนวความคิดการอนุรักษ์เป็นสำคัญ โดยต้องมีความสัมพันธ์กันในเกณฑ์ที่นำมาพิจารณาด้วยเทคนิค ANP ซึ่งจะเป็นโครงสร้างที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกพื้นที่และโบราณสถานอีกมากมาย

Yildirim [32] ได้ศึกษาการประเมินขบวนการตัดสินใจสำหรับการปรับปรุงทรัพย์สินทางโบราณคดี กรณีศึกษาที่Diyarbakir Hasan Pasha Khan ในตุรกี โดยเป้าหมายของการวิจัยคือหาเครื่องมือสำหรับนำมาปรับปรุงรูปแบบโบราณสถานบนพื้นฐานของ Model of Worthing Bond ได้แก่ รูปแบบโบราณสถาน สิ่งแวดล้อม ความสมบูรณ์แบบของสถานที่ ข้อดีข้อเสียของแนวทางเลือกในการปรับปรุง ความต้องการของผู้มีกรรมสิทธิ์ในสถานที่และผู้ใช้ ผลการประเมินที่ดีที่สุดที่สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงสร้าง และเพื่อให้มีประสิทธิภาพได้มีการวางแผนการจัดการที่มุ่งไปที่จัดเป้าหมายในการอนุรักษ์ โดยใช้นโยบายบูรณาการที่ต้องประกอบด้วยวัฒนธรรมประเพณี ความต้องการของผู้มีกรรมสิทธิ์ ทรัพยากรที่มีเช่น ความรู้การเงิน และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อป้องกันการสูญเสียคุณค่าทางประวัติศาสตร์ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องริเริ่มปรับเปลี่ยนรูปแบบการบูรณะโบราณสถานขึ้นมา ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการบูรณะโบราณสถานอื่นๆต่อไป

Harun [2] ได้นำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานซึ่งกล่าวถึงประสบการณ์และการเปลี่ยนแปลงในการประชุมการควบคุมการก่อสร้างนานาชาติครั้งที่ 2 ในมาเลเซีย พบว่าการอนุรักษ์อาคารโบราณสถานได้เริ่มขึ้นโดยทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ได้มีการก่อตั้งกรมมรดกแห่งชาติ (National Heritage Department) ขึ้นเมื่อปี 2006 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้พยายามเล็งเห็นถึงคุณค่าความสำคัญของการคงอยู่ของโบราณสถาน โดย George Town and Malacca ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้ UNESCO ได้ส่งเสริมให้มาเลเซียเป็นเมืองท่องเที่ยวโบราณสถาน เมื่อ 7 กรกฎาคม 2008 ดังนั้นวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นแสดงถึงแนวทางปฏิบัติในการอนุรักษ์โบราณสถาน โดย National Heritage ได้ประกาศเกณฑ์ในการพิจารณาในการอนุรักษ์ดังนี้ 1) ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ 2) การออกแบบที่ดีหรือมีเอกลักษณ์เฉพาะทางศิลปะ 3) เทคนิควิธีการปรับปรุง 4) สังคมและประเพณี 5) เป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถแสดงความสัมพันธ์ให้เห็นถึงมรดกทางวัฒนธรรมได้ 6) การแสดงออกถึง

ความสำคัญ เช่น ความมีคุณค่า ความหลากหลาย หรือมีคุณลักษณะแปลกไม่เหมือนที่อื่น 7) หายาก หรือมีเอกลักษณ์ของมรดกทางธรรมชาติที่สัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ เช่น มรดกทางวัฒนธรรม หรือ มรดกทางความเชื่อ เป็นต้น 8) ความเป็นตัวแทนของสถานที่นั้นๆ ไม่ว่าจะป็นวัตถุหรือสถานที่ 9) อื่นๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญและจะต้องอาศัยการดูแลแบบองค์รวมของผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆมากมาย โดยจะต้องมีความรู้ เข้าใจถึงทรัพยากรที่มีอยู่และแสดงถึงความมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีที่จะอนุรักษ์โบราณสถานประสบความสำเร็จใน มาเลเซีย

2.4 บทวิเคราะห์

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณะเพื่อการอนุรักษ์อาคารและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชากรสามารถนำมาสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1) เกณฑ์การพิจารณาหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ สามารถแบ่งออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

- (1) ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร
- (2) ด้านวิชาการ และการศึกษาของอาคาร
- (3) ด้านคุณค่าและความสำคัญของอาคาร
- (4) ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร
- (5) ด้านการเมืองการปกครอง
- (6) ด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนานำไปสู่การท่องเที่ยว
- (7) ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร
- (8) ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร
- (9) ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร
- (10) ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร

2) จากการศึกษาความเข้าใจที่มีต่ออาคาร ถึงเหตุผลในการสนับสนุนของคนส่วนใหญ่ที่นำไปสู่การบูรณะนี้ สามารถรวบรวมแนวความคิดที่เกี่ยวกับความเห็นที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยซึ่งนำไปสู่การอนุรักษ์ ได้แก่

- (1) ความงดงามและการออกแบบทางศิลปะ
- (2) ความต่อเนื่องทางอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่ออาคาร
- (3) หน้าที่ประโยชน์ใช้สอยของอาคารในปัจจุบัน
- (4) ความจำเป็นของสถานะทางเศรษฐกิจที่นำไปสู่การอนุรักษ์

3) สรุปจากทฤษฎีการมีส่วนร่วมข้างต้น สามารถแบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของประชากรให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์อาคาร ได้ดังนี้คือ

- (1) การมีส่วนร่วมในการออกแบบปรับปรุงอาคาร
- (2) การมีส่วนร่วมในการบูรณะปรับปรุง
- (3) การมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่ายในการบูรณะปรับปรุง
- (4) การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาอาคารภายหลังการบูรณะปรับปรุงแล้ว

4) จากทฤษฎีผู้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมสามารถสรุปผู้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัย ได้แก่

- (1) ผู้ครอบครองอาคาร
- (2) ผู้ครอบครองอาคาร มีส่วนร่วมกับผู้ชำนาญการของรัฐ
- (3) ผู้ชำนาญการของรัฐ หรือรัฐ

2.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การบูรณะอาคารเก่าที่ยังคงใช้งานเป็นที่พักอาศัยในรูปแบบการบูรณะเชิงอนุรักษ์นั้นจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ในส่วนของภาครัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่ใช้ประโยชน์อาคารนั้นในการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคาร ดังนั้นการศึกษาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ประวัติศาสตร์จึงเป็นการศึกษาถึงสังคมและลักษณะประชากร ที่มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยที่มีความสัมพันธ์ กับความเข้าใจของประชากรที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้ประโยชน์อยู่ในปัจจุบันที่นำไปสู่การบูรณะเชิงอนุรักษ์ และการมีส่วนร่วมของประชากรในการบูรณะอาคาร

สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงกรอบแนวความคิดในการศึกษา ดังรูป

กรอบแนวความคิดในการวิจัย เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย
ในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

รูปที่ 2.2 กรอบแนวความคิดในการศึกษา เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่
พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

3.1 บทนำ

เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์การดำเนินการวิจัยนี้ได้จัดทำแบบสอบถามขึ้นมา และทดสอบกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยเหล่านี้ เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาโครงสร้างของเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

3.2 การออกแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการเก็บข้อมูล

ในการออกแบบสอบถามเพื่อทำการสุ่มถามความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและประชาชนผู้อาศัยในอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์

การกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างของเกณฑ์การตัดสินใจร่วม โดยมีวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามดังนี้

- (1) เพื่อทราบถึงระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยทั้งในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและมุมมองของผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า
- (2) เพื่อทราบถึงความเห็น/เหตุผลในการบูรณะอาคารเก่าที่นำไปสู่การอนุรักษ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า
- (3) เพื่อทราบถึงความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า
- (4) เพื่อทราบถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อนำมาพัฒนาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

3.2.2 การกำหนดหัวข้อหรือประเด็นหลักของเนื้อหางานวิจัย

การกำหนดหัวข้อหรือประเด็นหลักของเนื้อหางานวิจัยนี้ ได้กำหนดเป็น 4 ส่วนหลัก ๆ ดังแสดงในภาคผนวก ก โดยเนื้อหาจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการถามถึงคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง หน้าที่ และประสบการณ์ที่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มปัจจัยและเกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ประวัติศาสตร์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นถึงระดับความสำคัญของเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินใจและข้อเสนอแนะที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในบริเวณรอบเกาะรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน ที่นำไปสู่การบูรณะเพื่อสำรวจความคิดเห็นถึงเหตุผลในการบูรณะอาคารเก่าที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน เพื่อสำรวจความคิดเห็นถึงความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามในการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า

ซึ่งในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3 และส่วนที่ 4 ได้ถามถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ความเข้าใจถึงเหตุผลที่นำไปสู่การบูรณะอาคารเก่า และความต้องการในการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า โดยหลังจากการกำหนดหัวข้อหรือประเด็นหลักแล้วก็จะทำการแตกประเด็นหลักให้เป็นประเด็นย่อยตามเนื้อหาที่สอดคล้องกับประเด็นหลัก (ตามกรอบแนวความคิดในการวิจัย)

3.2.3 ชนิดของแบบสอบถาม

ชนิดของแบบสอบถาม (Questionnaires Types) ที่ใช้ในการวิจัยต่าง ๆ นั้นมีหลายชนิดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ชนิดของแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีรูปแบบคำถามดังนี้

3.2.3.1 คำถามปลายเปิด (Open – ended response question)

เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบโดยใช้คำพูดของตนเองในการตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured question) ซึ่งไม่มีการวางแผนหรือจัดแนวคำตอบไว้ ดังตัวอย่างแบบสอบถาม ถามว่า “ข้อเสนอแนะ.....”

3.2.3.2 คำถามปลายปิด (Close - ended response question)

เป็นคำถามซึ่งมีทางเลือกให้ตอบกำหนดไว้คงที่ และให้ผู้ตอบคำถามตอบได้เองอีก 1 คำตอบ ซึ่งถือว่าเป็นคำถามที่มีโครงสร้าง(Structured question) เป็นคำถามที่มีการออกแบบเรียงตามลำดับไว้อย่างแน่นอน เพื่อให้ผู้ตอบคำถามตอบตามลำดับในแต่ละข้อ โดยคำถามปลายปิดที่เลือกใช้มีรูปแบบดังนี้

(1) คำถามแบบมีทางเลือกคงที่ (Determinant - choices question) หรือคำถามแบบหลายตัวเลือก (Multiple - choices question) เป็นคำถามซึ่งมีทางเลือกคงที่ และต้องการให้ผู้ตอบคำถามตอบเพียง 1 คำตอบ จากหลายคำตอบ ดังตัวอย่างคำถาม “เพศ”

ชาย   หญิง

(2) คำถามแบบให้เลือกตอบหลายข้อ (Checklist question) เป็นคำถามที่มีทางเลือกกำหนดไว้คงที่ซึ่งให้ผู้ตอบคำถามตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ ดังตัวอย่างคำถาม “ประโยชน์ใช้สอยในปัจจุบัน”

พักอาศัย
 ค่าขาย ประเภทสินค้า.....
 อื่นๆ.....

(3) คำถามแบบใช้สเกลความสำคัญหรือสเกลความถี่ (Importance Scale or Frequency Scale) เป็นคำถามที่ให้สเกลความสำคัญหรือสเกลความถี่ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดในแต่ละข้อผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกได้เพียงหนึ่งสเกลความสำคัญหรือสเกลความถี่เท่านั้น การตอบคำถามแบบนี้ เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้ว ทำให้ทราบถึงความถี่ของสเกลความสำคัญหรือสเกลความถี่แต่ละลักษณะข้อมูล ซึ่งเมื่อนำมาหาสัดส่วนต่อจำนวนข้อมูลที่พิจารณาทั้งหมดจะทำให้ทราบถึงสเกลความสำคัญหรือสเกลความถี่สัมพัทธ์ของข้อมูลที่ได้แต่ละข้อ

3.3 แหล่งข้อมูล (Source of data)

แหล่งข้อมูล (Source of data) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย

3.3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้มาจากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในแหล่งที่อยู่อาศัยกับอาคารเท่านั้น ๆ โดยแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 165 ชุด ได้รับการตอบกลับ 125 ชุด และจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ดูแลอาคารเท่านั้น ๆ โดยแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 90 ชุด ได้รับการตอบกลับ 90 ชุด

3.3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้มาจากการศึกษาจากวารสารต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ และตำราวิชาการ

3.3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample) ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้มีประสบการณ์กับงานบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและผู้อาศัยในอาคารเก่าในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

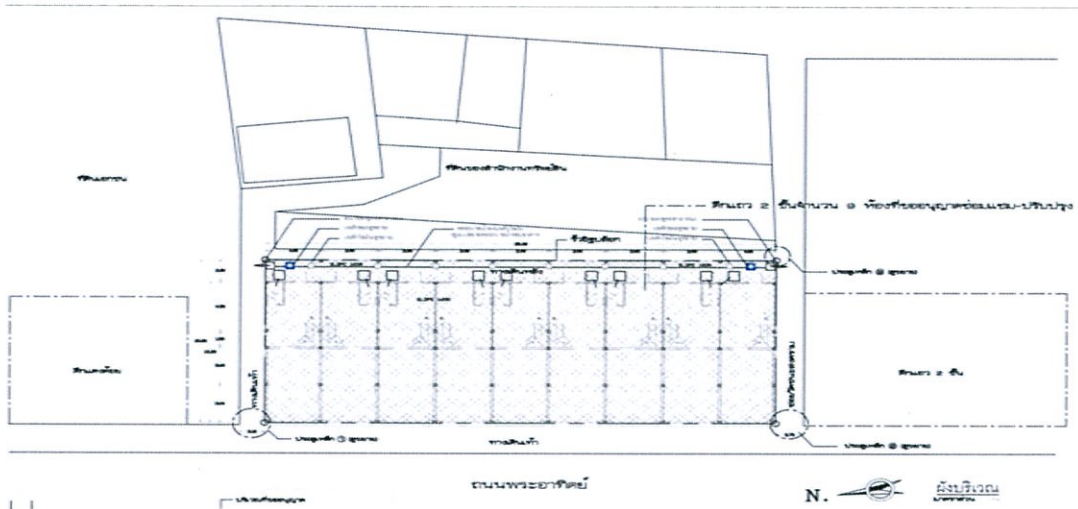
- การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกพื้นที่ศึกษา พิจารณาจากความยืนยาวของประวัติความเป็นมาและตำแหน่งที่ตั้งบริเวณกลางเมือง โดยได้แจกแบบสอบถาม กับผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่เลือกจากการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ ชุมชนอาคาร 9 ห้องถนนพระอาทิตย์ ชุมชนอาคาร 29 ห้อง ถนนหน้าพระลาน ชุมชนแพร่งภูธรและชุมชนแพร่งนรา ซึ่งอาคารเก่าเหล่านี้อยู่ในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์และอยู่ในความดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์อาคารดังกล่าวจะอยู่ใจกลางเมืองและเป็นอาคารที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน

ข้อมูลชุมชนอาคาร 9 ห้อง ถนนพระอาทิตย์

ประวัติอาคาร

เดิมที่ดินริมถนนพระอาทิตย์เป็นที่ดินของรัชกาลที่ 6 ได้มาโดยการรับซื้อจากเจ้านายในสมัยนั้น ต่อมาได้ถูกระเบิดและเพลิงไหม้ สำนักงานทรัพย์สินฯเห็นว่าที่อยู่อาศัยหายาก ประชาชนได้รับความเดือดร้อน จึงเห็นควรให้สร้างอาคาร 2 ชั้น แบบมาตรฐานตึกแถว จำนวน 9 ห้อง ในเดือนมิถุนายนปี 2490 ปัจจุบันมีอายุ 67 ปี จำนวน 9 ห้อง พื้นที่อาคารประมาณ 936 ตารางเมตร สถานะอาคาร ยังไม่ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน แต่ขึ้นทะเบียนเป็นอาคารอนุรักษ์ของสำนักงานทรัพย์สินฯ ลักษณะการวางผังอาคาร อาคารตติริมถนน ใกล้แหล่งท่องเที่ยว และใกล้แม่น้ำ ทิศเหนือ ติดถนนพระอาทิตย์ ทิศใต้ ติดที่ดินของสำนักงานฯ โฉนดที่ 114 ทิศตะวันออก ติดที่เอกชน ทิศตะวันตก ติดถนนซอยชนะสงคราม [33]

รูปที่ 3.1 แสดงผังอาคาร 9 ห้อง ถนนพระอาทิตย์

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

เป็นกลุ่มของสิ่งก่อสร้าง อาคารพักอาศัยและพาณิชย์ ก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น หลังคาทรงจั่ว มุงกระเบื้องว่าว มีผนังกันไฟก่อกจากผนังชั้นสูงถึงยอดหลังคาช่วงละ 3 คูหา ระหว่างชั้นทำกันสาด ค.ส.ล. คลุมทางเท้ายาวตลอดแนวอาคาร ผนังชั้นบนฉาบเรียบ ชุ่มหน้าต่างบานเปิดและบานกระทุ้ง แต่ละคูหา มี 2 ชุด ลายลูกฟักไม้กระดานดุน ประตูบานเฟี้ยม ปัจจุบันมีการต่อเติมพื้นที่ด้านหลังอาคาร ทั้งในทางนอนและทางตั้งในบางห้อง [33]

รูปที่ 3.2 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมอาคาร 9 ห้อง ถนนพระอาทิตย์

รูปที่ 3.3 แสดงลักษณะอาคารก่อนและหลังปรับปรุง อาคาร 9 ห้อง ถนนพระอาทิตย์
ที่มา : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

ข้อมูลชุมชนอาคาร 29 ห้อง ถนนหน้าพระลาน

ประวัติอาคาร

สมัยรัชกาลที่ 1 เคยเป็นที่ตั้งของวังเจ้านาย 3 วัง จนมาถึงรัชกาลที่ 5 บริเวณวังทั้งสามกลายเป็นสถานที่ราชการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร และกรมศิลปากร ดิگแถวบริเวณนี้เป็นดิگแถวที่เจ้าของวังได้สร้างขึ้นเพื่อเก็บผลประโยชน์ ซึ่งเป็นที่นิยมสร้างในย่านชุมชนและพาณิชย์กรรม โดยหันหน้าสู่เส้นทางสัญจรในสมัยนั้น แม้จะเป็นถนนสายสั้นที่มีความยาวเพียงกำแพงหน้าพระบรมมหาราชวัง แต่ถนนหน้าพระลานก็มีความสำคัญ เพราะเป็นทางเสด็จพระราชดำเนินของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ผ่านเข้า-ออกทางประตูวิเศษไชยศรี [34]

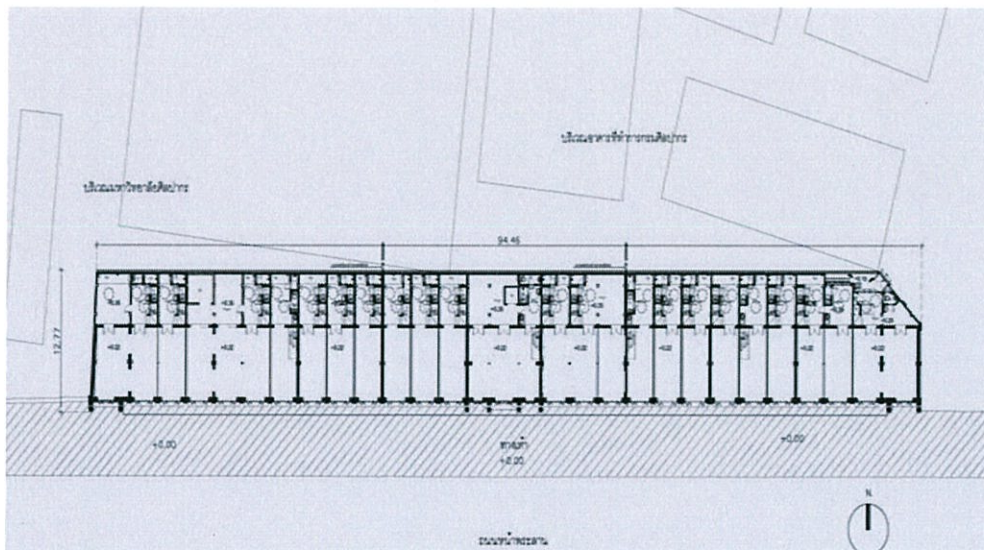
ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

เป็นกลุ่มของสิ่งก่อสร้าง อาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น หลังคาทรงปั้นหยา มุงกระเบื้องว่าว ด้านหน้ามีกระบังหน้า (Pediment) ตรงคูหากลางและคูหาปลายของแถว กระบังหน้าของคูหากลางมี 3 คูหา เป็นลายปูนปั้น รูปดอกบัว ขนาบข้างด้วยแจกัน ปูนปั้น คอสอง (ส่วนที่อยู่ระหว่าง Pediment

กับหัวเสา) ประดับลายเฟือง กระบังหน้าคันทวยปลาย มีลวดลายเป็นชายผ้าหรือชายริบบิ้น หนาข้าง
 ด้วยแจกันปูนปั้น ส่วนที่เป็นมุข หน้าบันโค้งกลมประดับลายปูนปั้น ชุ่มหน้าต่าง บริเวณมุขกระจงกลี
 เป็นรูปศรีมโหฬารหรือเศียรพระอินทร์ทรงวงกลม ลักษณะการวางผังอาคาร อาคารติดริมถนนสำคัญทาง
 ประวัติศาสตร์ ไกล้วัด สถานศึกษาและแม่น้ำ ทิศเหนือ กรมศิลปากร
 ทิศใต้ ติดถนนหน้าพระลาน ทิศตะวันออก ติดถนนหน้าพระธาตุ ทิศตะวันตก ถนนมหาราช จำนวน
 29 ห้อง (20 สัญญาครอบครองอาคาร) พื้นที่อาคาร ประมาณ 2,375 ตารางเมตร สถานะอาคาร ขึ้น
 ทะเบียนเป็นโบราณสถานของกรมศิลปากร ลงวันที่ 26 มี.ค. 2544 [34]

รูปที่ 3.4 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมอาคาร 29 ห้อง ถนนหน้าพระลาน

รูปที่ 3.5 แสดงผังอาคาร 29 ห้อง ถนนหน้าพระลาน

ข้อมูลชุมชนกลุ่มอาคารแพรงกูธร และ แพรงนรา

ประวัติอาคาร

แพรงนรา ตึกแถวแพรงนรา เดิมเคยเป็นวังเก่าของกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ สร้างสมัยรัชกาลที่ 5 ภายหลังทรงตัดถนนแพรงนราผ่านกลางวัง เชื่อมถนนตะนาวและถนนอัษฎางค์ พร้อมกับสร้างตึกแถวขึ้นทั้งสองฟากถนน และนอกจากตึกแถวยังมีโรงละครปริตาลัยที่มีชื่อเสียงในสมัยรัชกาลที่ 6 และ 7 ปัจจุบันเหลือเพียงบางส่วน ภายหลังสำนักงานทรัพย์สินได้จัดประโยชน์ ส่วนวังให้เป็นโรงเรียนตะละภักศึกษา ปัจจุบันได้เลิกกิจการแล้วในปี 2536 [35]

แพรงกูธร ตึกแถวบริเวณแพรงกูธร ตั้งอยู่บริเวณวังกรมหมื่นภูเรศธำรงศักดิ์ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานพื้นที่วังของกรมหลวงสรรพศิลป์ปรีชาให้ประทับจนสิ้นพระชนม์ ปัจจุบันพื้นที่ที่เคยเป็นที่ตั้งตัวตึก ปัจจุบันเป็นที่ตั้งสถานีอนามัย สุขุมมาลอนามัย [36]

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

อาคารแพรงกูธร และแพรงนรา เป็นกลุ่มของสิ่งก่อสร้าง สร้างขึ้นสมัยรัชกาลที่ 5 (รูปแบบสิงคโปร์) ผสมผสานระหว่างสไตล์ยุโรปและจีน หรือเรียกว่าสถาปัตยกรรมแบบซิโนโปรตุกีส ตึกแถวแพรงนรา ตึกแถวก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น หลังคามุงกระเบื้องว่าวซีเมนต์ หน้าต่างบานเปิดไม้ ประตูด้านหน้าเป็นบานพับม 6 บาน มีไม้ฉลุลายรูปโค้งอยู่เหนือขอบบนของประตู ตึกแถวแพรงกูธร ตึกแถวก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น หลังคามุงกระเบื้องว่าวซีเมนต์ หน้าต่างเป็นหน้าต่างบานเปิดคู่ มีลายไม้แกะสลักที่ช่องลมด้านบน ประตูด้านหน้าเป็นบานพับม 6 บาน ด้านหลังเป็นประตูบานเปิดคู่ โดยปัจจุบันมีการต่อเติมพื้นที่ด้านหลังเกือบทั้งหมด

ลักษณะการวางผังอาคาร

แพรงนรา อาคารสองฝั่งถนน เชื่อมต่อถนนตะนาวและถนนอัษฎางค์ ทิศเหนือ ติดที่ดินเอกชน ทิศใต้ ติดหน้าตึกแถวแพรงกูธร ทิศตะวันออก ติดหลังตึกแถวริม ถนนตะนาว ทิศตะวันตก ติดตึกแถวริมถนนอัษฎางค์ จำนวน 115 ห้อง ประมาณ 11,250 ตารางเมตร สถานะอาคาร ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 12 ก.ย. 2540 [35]

แพรงกูธร มีลักษณะเป็นตึกแถวแบบซิโนโปรตุเกสเรียงเป็นแนวยาว โอบล้อมลานโล่ง มีขอบเขตพื้นที่ชัดเจน และมีการเชื่อมต่อกับเส้นทางโดยรอบ(ถนนตะนาวและถนนอัษฎางค์) ทิศเหนือ ติดหลังตึกแถวแพรงนรา ทิศใต้ ติดตึกแถวริมถนนบำรุงเมืองบริเวณแยกก๊กเสาชิงช้า ทิศตะวันออก ติดหลังตึกแถวริมถนนตะนาว ทิศตะวันตก ติดตึกแถวริมถนนอัษฎางค์ จำนวน 125 ห้อง พื้นที่อาคาร ประมาณ 10,350 ตารางเมตร สถานะอาคาร ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 1 พ.ค. 2541 [36]

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ
 N = จำนวนประชากร
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า

3.3.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling procedure) เนื่องจากการเก็บข้อมูลเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ต้องอาศัยทั้งบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่า และประชากรที่พักอาศัยในอาคารเก่านั้น ดังนั้นการแจกแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐจึงต้องกระทำแบบเจาะจง และสำหรับประชากรที่พักอาศัยในอาคารเก่านั้นเนื่องจากการเข้าถึงผู้อยู่อาศัยเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนมีความยากมาก เพราะที่ผู้อยู่อาศัยอาจจะยังไม่ไว้วางใจว่าการให้ข้อมูลจะมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามมักจะไม่ได้ตั้งใจตอบแบบสอบถามให้ หรือไม่ให้ความร่วมมือ อาจจะตอบแบบสอบถามให้โดยไม่ยึดหลักการตามความเป็นจริง จึงจำเป็นต้องเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยส่งถึงส่วนประชากรให้มากที่สุด

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลนั้นได้ทำการแจกแบบสอบถามกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีประสบการณ์กับงานบูรณะอาคารเก่า และผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าต่างๆ โดยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตัวเองหรือฝากให้กับบุคคลในกลุ่มประชากรรู้จัก แล้วให้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 60 วัน โดยสอบถามความคิดเห็นระดับความสำคัญของแต่ละเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ประวัติศาสตร์โดยให้ระดับความสำคัญ คือ 5: มีความสำคัญสูงมาก 4: มีความสำคัญสูง 3: มีความสำคัญปานกลาง 2: มีความสำคัญต่ำ และ 1: มีความสำคัญต่ำมาก นอกจากนี้ ก่อนการแจกแบบสอบถามได้มีการทดสอบแบบสอบถามกับผู้ที่มีประสบการณ์ในการตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่า จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับความมีเหตุมีผล (Validity) ของตัวแบบสอบถาม หลังจากการทดสอบนี้ได้มีการปรับปรุงแบบสอบถาม เพื่อให้มีความกระชับและชัดเจนตรงกับแนวทางการประเมินถึงเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์โดยขั้นตอนการพัฒนาเกณฑ์การตัดสินใจต่างๆมีดังนี้

- ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และตำราวิชาการ
- วางโครงสร้างของปัจจัย
- ทดสอบแบบสอบถามเพื่อให้มีความกระชับและชัดเจนตรงกับแนวทางการหาเกณฑ์

การตัดสินใจเพิ่มเติมจากผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- 1) ความตรงในเนื้อหา (Content Validity) โดยการทดสอบแบบสอบถามกับผู้มีประสบการณ์ทำงาน จำนวน 3 ฉบับ
- 2) ความตรงในตัวโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ร่วมระหว่างเกณฑ์ต่างๆ (Spearman Rank Correlation)
- 3) ความเชื่อถือได้ของสเกล (Cronbach's Alpha)

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผลข้อมูล

หลังจากได้ข้อมูลจากการสำรวจแล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ โดยทำการวิเคราะห์เป็นขั้นตอนตามหัวข้อหลักของแบบสอบถามที่ได้ตั้งไว้ด้วยโปรแกรม SPSS ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ได้ทดสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของ Spearman ซึ่งได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ร่วมระหว่างเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์และตรวจสอบความมีเหตุผลของเกณฑ์ต่างๆ [37] และทดสอบความน่าเชื่อถือของสเกล (Reliability) ด้วยการหาค่าทางสถิติ Cronbach's Alpha โดยต้องมีค่ามากกว่า 0.7 จึงจะแสดงให้เห็นว่าสเกลหรือเครื่องมือวัดมีความน่าเชื่อถือได้ SPSS [38] หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ค่าทางสถิติเพื่อ (1) เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ประวัติศาสตร์ (2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเกณฑ์ต่างๆจากแต่ละกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธี Wilcoxon Mann Whitney Test

3.5.1 การทดสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity)

ก่อนการตรวจสอบความสัมพันธ์ร่วมระหว่างเกณฑ์ต่างๆได้ทำการตรวจสอบการแจกแจงความถี่ของข้อมูลด้วยค่าความเบ้ (Skewness) เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) หรือมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ (Un-normal Distribution) พบว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ จึงใช้การเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non-parametric) จึงทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ร่วมระหว่างปัจจัยและกลุ่มปัจจัยโดยใช้วิธีการของ Spearman (The Spearman's Rank Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ร่วมระหว่างเกณฑ์การตัดสินใจต่างๆและเพื่อตรวจสอบความมีเหตุผลของเกณฑ์นั้นๆที่พัฒนาขึ้นว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 1.00 ถึง -1.00 ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังนี้

- ความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ (1) ความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ทางบวก หรือไปในทิศทางเดียวกันคือถ้าค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็น 1 กล่าวคือ ถ้าปัจจัยใดมีค่าเพิ่มขึ้นเท่าใดอีกตัวหนึ่งก็จะเพิ่มขึ้นนั้น (2) ความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ไปทางลบ หรือไปในทิศทาง

ตรงกันข้ามกันคือ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็น -1 ถ้าปัจจัยใดมีค่าเพิ่มขึ้นเท่าใดอีกปัจจัยก็จะลดลงเท่านั้น

- ความสัมพันธ์กันอย่างไม่สมบูรณ์ประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ (1) ความสัมพันธ์กันอย่างไม่สมบูรณ์ทางบวก หรือมีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยไปในทิศทางเดียวกัน โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยไปในทิศทางเดียวกัน โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0 กับ 1 และ (2) ความสัมพันธ์กันอย่างไม่สมบูรณ์ทางด้านลบ หรือมีความสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยไปในทิศทางตรงข้ามกัน ในกรณีนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง 0

- การไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างข้อมูล ในกรณีข้อมูลของปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าเป็น 0 นั่นคือลักษณะการกระจายข้อมูลจะมีรูปแบบไม่แน่นอน การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปัจจัยหนึ่ง จะไม่สามารถทำให้ปัจจัยอีกตัวหนึ่งเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

จากการวิจัยครั้งนี้ เลือกใช้การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Spearman (The Spearman's Rank Correlation Coefficient) ซึ่งเป็นการหาค่าความสัมพันธ์ของข้อมูล 2 ตัวที่อยู่ในมาตราเรียงอันดับ (Ordinal scale) บางครั้งจึงเรียกว่าสหสัมพันธ์เชิงอันดับ (Rank correlation) สูตรที่ใช้ในการคำนวณ ดังแสดงในสมการที่ 3.2

$$\rho = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)} \quad (3.2)$$

เมื่อ ρ = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Spearman
 D = ผลต่างลำดับที่ของข้อมูลแต่ละคู่
 N = จำนวนข้อมูล

การหาเมตริกความสัมพันธ์จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยวิเคราะห์ปัจจัยในขั้นแรกวิธีหนึ่ง เพื่อจะ ช่วยตรวจสอบความมีเหตุผลของตัวแปรที่พัฒนาขึ้น และช่วยให้สามารถตัดสินใจได้ว่าควรพิจารณา ลดตัวแปรใด

ค่าสหสัมพันธ์ดังนี้ ถ้าทุกประเภทความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นมีความสัมพันธ์กัน แสดงว่า ประเภทเหล่านี้มีความตรงในเชิงโครงสร้าง (Nunnally, 1967) ผลการทดสอบพบว่า ประเภทของ ความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นมีความสัมพันธ์กันทั้งหมด แสดงว่าความสัมพันธ์ที่สร้างมีความตรง

3.5.2 ตรวจสอบความน่าเชื่อถือโดยวิธี Cronbach's Alpha

เนื่องจากการวัดซึ่งเป็นค่าที่เป็นตัวเลขแก่ตัวแปรเป็นประเด็นที่สำคัญมาก ของการวิจัย ความ ถูกต้องและความเชื่อถือได้ของการวัด คือ ความสามารถของการวัดที่จะให้ผลของการวัดที่

เหมือนกันสอดคล้องกัน นั่นคือความเชื่อถือได้ของการวัดคือการที่ผลที่ได้จากการวัดหลาย ครั้งที่มีความสอดคล้องกัน ซึ่งจะทราบต่อเมื่อได้มีการวัดหลาย ๆ ครั้ง การวัด หลาย ๆ ครั้งนี้ให้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical data) ที่เราจะมาใช้ทดสอบความเชื่อถือได้ประเภทการทดสอบความ เชื่อถือได้ ในงานวิจัยนี้เลือกใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายในซึ่งมีด้วยกันหลายวิธีแต่วิธีที่นิยม มากคือ Cronbach's Alpha สูตรของ Cronbach's Alpha ดังแสดงในสมการที่ 3.3 และ สมการที่ 3.4

$$\alpha = [N / N - 1] [1 - \sum (y_i)^2 / \sigma^2 x] \quad (3.3)$$

หากนำมาใช้กับค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจะได้สูตร คือ

$$\alpha = Nr / [1 - r(N - 1)] \quad (3.4)$$

ในที่นี้	N	=	จำนวนของรายการ
	$\sigma^2 x$	=	ค่าความแปรผันทั้งหมด
	$\sum (y_i)^2$	=	ผลรวมของค่าความผันแปรของแต่ละรายการ
	r	=	ผลรวมของค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างรายการแต่ละรายการรวมกัน

การพิจารณาค่าอัลฟา เนื่องจากค่าที่ได้นั้นขึ้นอยู่กับค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างรายการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นค่าที่เกิดจากการสมมติว่าทุกรายการมีความน่าเชื่อถือได้เท่ากัน หรือทุกรายการขนานกัน (แบ่งครึ่งหรือทดสอบแล้วทดสอบอีก) ค่าอัลฟาจึงเป็นค่าประมาณต่ำ (Lower bound) ของค่าความเชื่อถือได้ จากสูตรที่ใช้จะเห็นได้ว่า ค่าของอัลฟานี้ขึ้นอยู่กับค่าเฉลี่ยของความสัมพันธ์ระหว่างรายการ และจำนวนรายการในมาตรวัด เมื่อค่าเฉลี่ยของความสัมพันธ์สูงขึ้นและจำนวนรายการมากขึ้น ค่าอัลฟาจะมากขึ้นตามด้วย การเพิ่มรายการโดยทั่วไปจึงเป็นการเพิ่มค่าความเชื่อถือได้ อย่างไรก็ตามการเพิ่มรายการจะให้ผลตอบแทนน้อยลงตามลำดับ นอกจากนั้นบางครั้งการเพิ่มรายการที่ไม่ดีพอจะทำให้ค่าเฉลี่ยของความสัมพันธ์ระหว่างรายการลดลง ค่าความน่าเชื่อถือได้จะลดลง ในทางปฏิบัติเมื่อทดสอบความเชื่อถือได้ หากพบค่าอัลฟาอยู่ระหว่าง 0.50-0.65 กล่าวได้ว่าเชื่อถือได้ปานกลาง หากมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป กล่าวได้ว่า เชื่อถือได้ค่อนข้างสูง และถ้าค่าต่ำกว่าระดับ 0.50 ถือว่าเชื่อถือได้น้อย

3.5.3 ตัวชี้ระดับความสำคัญ

การเลือกเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ โดยใช้ตัวชี้ระดับความสำคัญ ดังแสดงในสมการที่ 3.5

$$\text{ตัวชี้ระดับความสำคัญ} = \frac{\text{ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ}}{\text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}} \quad (3.5)$$

โดยที่ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญจะหาได้จาก ผลรวมของคะแนนของข้อมูลทั้งหมดหารด้วยจำนวนข้อมูล จะหาได้จากสมการที่ 3.6

$$X = \frac{X_1 + X_2 + X_3 + \dots + X_n}{N} = (\sum_{i=1}^N X_i) / N \quad (3.6)$$

เมื่อ	X	=	ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ
	N	=	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
	X _i	=	คะแนนดิบ
	i	=	1, 2, 3,.....N

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เป็นการวัดการกระจายที่นิยมใช้กันมากที่สุด โดย การคำนวณได้จากสมการที่ 3.7

$$\text{S.D. หรือ } \delta = \sqrt{\sum \frac{(x-\mu)^2}{N}} \quad (3.7)$$

เมื่อ	S.D	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	=	คะแนน
	μ	=	ค่าเฉลี่ย
	N	=	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ภายหลังจากที่ได้คัดเลือกเกณฑ์ที่มีความสำคัญระดับต่ำออกไปแล้วจะเหลือปัจจัยที่พิจารณาน้อยลงซึ่งจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ในขั้นตอนวิเคราะห์ปัจจัยต่อไป

3.5.3 วิเคราะห์ความร่วมกันของเกณฑ์ต่างๆจากแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

การหาเกณฑ์ร่วมที่ส่งเสริมการตัดสินใจระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนผู้อาศัยในอาคารเก่า โดยวิธี The Wilcoxon Mann Whitney Test เพื่อทดสอบ เปรียบเทียบ คุณลักษณะบางประการของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ข้อมูลมีระดับการวัดค่า ตั้งแต่ Ordinal Scale ขึ้นไป และมีคุณสมบัติที่ไม่สามารถใช้สถิติพารามิเตอร์ ทดสอบได้

วิธีการทางสถิติ The Wilcoxon Mann Whitney Test สามารถนำมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ขนาดเล็ก ๆ จนถึงขนาดใหญ่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- หาค่า m และ n เมื่อ m คือจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าน้อยที่สุด หรือจำนวนข้อมูลชุด X_i และ n คือจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีค่ามาก หรือจำนวนข้อมูลชุด Y_i
- นำข้อมูลทั้งสองกลุ่มมารวมกันและมาแจกแจงความถี่รวมกันและจัดลำดับที่ใหม่ให้ N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด $N = m + n$ กรณีที่มีตำแหน่งซ้ำ ๆ กันก็หาค่าเฉลี่ยของลำดับที่นั้น ๆ
- หาผลรวมของลำดับที่อยู่ในกลุ่มชุด X_i โดยกำหนดให้มีค่าเป็น W_x หรือ
$$W_x = \sum_{i=1}^m R_i$$
 เมื่อ R_i คือลำดับที่ในกลุ่มชุด X_i
- การหาค่า p value ช่วงที่ 1 เมื่อ $m < 10$ และ $n < 10$ (หรือ $n < 12$ เมื่อ $m = 3, 4$) ใช้ค่า W_x หาค่า p value จากตารางสำเร็จ ตัวอย่างเช่น จากตารางสำเร็จ $m = 4, n = 5, W_x = 11, C_u = 11$ ดังนั้น $p(W_x \leq 11) = 0.0159$
  - การทดสอบทิศทางเดียว ให้นำค่า p ไปเปรียบเทียบกับ α
  - การทดสอบสองทิศทาง ให้นำค่า $2p$ ไปเปรียบเทียบกับ α ช่วงที่ 2 เมื่อ $m > 10$ และ $n > 10$ การใช้ตารางสำเร็จไม่มีค่า p value ใช้วิธีหาค่า Z จาก W_x, μ_x และ σ_{W_x} โดยยอมรับว่า Z มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0 และมีค่าความแปรปรวนเท่ากับ 1
- เมื่อได้ค่า p value ให้นำมาทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดย $H_0 =$ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของเกณฑ์ร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนผู้อาศัยในอาคารเก่าเหมือนกัน แล้วนำค่า p ไปเปรียบเทียบกับ α
  - ถ้าค่า $p \leq \alpha$ ก็คัดค้าน H_0 สำหรับการทดสอบทิศทางเดียว
  - ถ้าค่า $2p \leq \alpha$ ก็คัดค้าน H_0 สำหรับการทดสอบสองทิศทาง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการหาเกณฑ์ร่วม ที่ส่งเสริมการตัดสินใจระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนผู้อาศัยในอาคารเก่า โดยวิธี The Wilcoxon Mann Whitney Test เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะของข้อมูลกลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐและกลุ่มประชาชนผู้อาศัยในอาคารเก่า ที่มีระดับการวัดที่สูงกว่าระดับ Ordinal Scale โดยมีสูตรที่ใช้คำนวณ คือ

$$\text{Mean} = \mu_{W_x} = \frac{m(N+1)}{2} \quad (3.8)$$

$$\text{Variance} = \sigma_{W_x}^2 = \frac{mn^2(N+1)}{12} \quad (3.9)$$

$$Z = \frac{W_x \pm 0.5 - \mu_{W_x}}{\sigma_{W_x}} \quad (3.10)$$

เมื่อ	m	=	จำนวนข้อมูลในชุด Xi
	n	=	จำนวนข้อมูลในชุด Yi
	N	=	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
	W _x	=	ผลรวมของลำดับที่อยู่ในกลุ่มชุด Xi

กรณีที่ลำดับที่ซ้ำกัน อาจมีผลทำให้ค่า Z เปลี่ยนค่าไปเล็กน้อย เนื่องจากค่าความแปรปรวน อาจเปลี่ยนไป การปรับค่าการแปรปรวนใหม่ ใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\sigma^2 W_x = \frac{mn}{N(N-1)} \left[\frac{N^3 - N}{12} - \sum_{j=1}^g \frac{t_j^3 - t_j}{12} \right] \quad (3.11)$$

เมื่อ	N	=	m + n
	G	=	จำนวนกลุ่มของลำดับที่เป็นกลุ่มซ้ำกัน
	t _j	=	จำนวนลำดับที่อยู่ในกลุ่มที่ j

การใช้ The Wilcoxon Mann Whitney Test เป็นการทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะด้านจิตวิทยาของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ระดับการวัดข้อมูลต้องมีค่าตั้งแต่ระดับ Ordinal Scale ขึ้นไป ประสิทธิภาพของการใช้มีสูงถึง 95.5% เมื่อ N มีค่ามาก ๆ แต่ถ้า N มีค่าระดับกลาง ๆ พอดี ไม่มากหรือน้อยเกินไป ประสิทธิภาพจะ ได้ 95%

3.5.4 วิเคราะห์ทางสถิติแบบไคสแควร์

การวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ เป็นการทดสอบทางสถิติในงานวิจัยที่มีข้อมูลตัวแปรเป็นตัวแปร กลุ่ม และการทดสอบในกรณีตัวแปรสองตัวนี้เป็นการทดสอบเพื่อดูว่า ตัวแปรสองตัวนี้มีความเกี่ยวข้อง หรือสัมพันธ์กันหรือไม่ ถ้าไม่สัมพันธ์กันหมายความว่า เป็นอิสระจากกัน ดังนั้นบางครั้งเราจึงเรียกว่า การ

ทดสอบความเป็นอิสระ (The χ^2 - test for independence) ข้อมูลที่ได้จะอยู่ในระดับนามบัญญัติ (Nominal scale) ซึ่งอาจเป็นจำนวนความถี่ สัดส่วน ร้อยละ ก็ได้ โดยผู้วิจัยต้องการตรวจสอบว่าข้อมูลที่รวบรวมได้เป็นไปตามทฤษฎี หรือตามที่คาดหวังหรือไม่ หรือต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว ซึ่งไม่อาจจะระบุว่าตัวแปรใดเป็นตัวแปรต้นหรือตัวแปรตาม สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ คือ χ^2 โดยแต่ละตัวแปรจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม หรือประเภทขึ้นไป เช่น เพศ (ชาย - หญิง) กับวุฒิการศึกษา (ป.ตรี ป.โท ป.เอก) จะได้รูปแบบเป็น 2×3 ดังนั้นรูปแบบการวิเคราะห์อาจเป็นได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับจำนวนกลุ่มของแต่ละตัวแปร (2×2 , 2×4 , 3×2 เป็นต้น)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 บทนำ

จากข้อมูลที่ได้ นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS ประกอบด้วยการวิเคราะห์คุณลักษณะของข้อมูล คุณภาพของข้อมูล และค่าทางสถิติ สำหรับคุณลักษณะของข้อมูลที่วิเคราะห์ทั้งหมด เก็บรวบรวมมาจากประชาชนในแหล่งที่อยู่อาศัยกับอาคารเก่าและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ดูแลอาคารเก่านั้น ๆ โดยแบบสอบถามที่ส่งไปได้รับการตอบกลับในอัตราการส่งคืน 76% ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมดสำหรับประชาชนที่อยู่อาศัยกับอาคารเก่า และ อัตราส่งคืน 100% ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมดสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์หลังจากทดสอบความน่าเชื่อถือของสเกลแล้ว จึงนำไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ประกอบด้วย

- ตรวจสอบความสัมพันธ์ร่วมระหว่างเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์และตรวจสอบความมีเหตุผลของเกณฑ์ต่างๆ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ของ Spearman (The Spearman's Rank Correlation Coefficient)
- เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ประวัติศาสตร์
- หาเกณฑ์ร่วมที่ส่งเสริมการตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนผู้อาศัยในอาคารเก่า โดยวิธี The Wilcoxon Mann Whitney Test
- ใช้วิธีการหาสัดส่วนในการเปรียบเทียบ และใช้สถิติทดสอบของ Chi-square test ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ทดสอบเปรียบเทียบตัวแปรประเภทนามกำหนด(Nominal scale)ในแต่ละกลุ่ม ว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นที่ต่างกันหรือไม่

4.2 คุณลักษณะของข้อมูล

การเก็บข้อมูลเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ต้องอาศัยทั้งบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่า และประชากรที่พักอาศัยในอาคารเก่านั้นๆ จึงต้องแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับงานบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย โดยแจกแบบสอบถามแบบเจาะจง ประกอบด้วย

- เจ้าหน้าที่สำนักสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร จำนวน 10 คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานอสังหาริมทรัพย์ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จำนวน 60 คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานอนุรักษ์ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จำนวน 20 คน

รวมตัวอย่างจากกลุ่มบุคลากรทางภาครัฐทั้งสิ้น 90 คน

2) กลุ่มประชาชนผู้พักอาศัยในอาคารเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ โดยคัดเลือกจากชุมชนที่อยู่ศูนย์กลางเมือง และมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน เนื่องจากการเข้าถึงผู้อยู่อาศัยเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มามีความสมบูรณ์ครบถ้วนมีความยากมาก จึงจำเป็นต้องเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยส่งถึงส่วนประชากรให้มากที่สุด ประกอบด้วย

- ชุมชนอาคาร 9 ห้อง ถนนพระอาทิตย์ จำนวนผู้เช่าอาศัย 9 ราย แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 9 ชุด

- ชุมชนอาคาร 29 ห้อง ถนนหน้าพระลาน จำนวนผู้เช่าอาศัย 20 ราย แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 20 ชุด

- ชุมชนกลุ่มอาคารแพรงภูธร และแพรงนรา จำนวนผู้เช่าอาศัย 240 ราย แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 136 ชุด

รวมตัวอย่างที่ได้แจกแบบสอบถามจากกลุ่มผู้พักอาศัยในอาคารเก่าทั้งสิ้น 165 คน จากประชากรทั้งหมด 269 คน เมื่อนำค่าของจำนวนตัวอย่าง และจำนวนประชากร ไปแทนค่าในสมการที่ 3.1 จะพบว่าการวิจัยนี้มีค่าคลาดเคลื่อนการประมาณค่าที่ 0.05

จากการเก็บข้อมูลจากแบบสำรวจความคิดเห็นสามารถสรุปลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สรุปลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนแบบสอบถาม		ร้อยละที่ส่งคืน
	ที่ส่ง	ที่ส่งคืน	
เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	90	90	100
ผู้พักอาศัยในอาคารเก่านั้นๆ	165	125	76

จากตารางที่ 4.1 การส่งคืนคิดเป็นร้อยละ 76 ถือว่าดีเยี่ยม สามารถนำไปวิเคราะห์ผลต่อได้ ซึ่ง Babbie [39] แนะนำว่าอัตราการตอบกลับมากกว่า 50% สามารถรายงานได้ ถ้ามากกว่า 60% ถือว่าดี และถ้ามากกว่า 70% ถือว่าดีเยี่ยม

4.3 การวิเคราะห์คุณภาพของข้อมูล

คำถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามส่วนนี้ได้ถามเพื่อรวบรวมคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อย่อยดังนี้

1.1 เพศ

- ชาย หญิง

ตารางที่ 4.2 แสดงคุณลักษณะทางเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	53	58.9	37	41.1	90	100
ผู้พักอาศัยในอาคารเก่า	70	56.0	55	44.0	125	100
รวม	123	57.2	92	42.8	215	100

จากตารางที่ 4.2 ผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เป็นเพศชาย ร้อยละ 58.9 เป็นเพศหญิงร้อยละ 41.1 สำหรับผู้พักอาศัยในอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.0 เป็นเพศหญิงร้อยละ 44.0 เมื่อพิจารณาจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดแล้ว เป็นเพศชายร้อยละ 57.2 เป็นเพศหญิงร้อยละ 42.8

1.2 อายุ

- น้อยกว่า 30 ปี 30 – 35 ปี 36 – 40 ปี
 41 – 45 ปี 46 – 50 ปี มากกว่า 50 ปี

ตารางที่ 4.3 แสดงคุณลักษณะทางอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง		ผู้พักอาศัยในอาคารเก่า		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
อายุน้อยกว่า 30 ปี	22	24.4	3	2.4	25	11.6
ระหว่าง 30 – 35 ปี	27	30.0	11	8.8	38	17.7
ระหว่าง 36 – 40 ปี	18	20.0	10	8.0	28	13.0
ระหว่าง 41 – 45 ปี	7	7.8	17	13.6	24	11.2
ระหว่าง 46 – 50 ปี	5	5.6	28	22.4	33	15.3
มากกว่า 50 ปี	11	12.2	56	44.8	67	31.2
รวม	90	100	125	100	215	100
อายุเฉลี่ย	37 ปี		47 ปี		43 ปี	

จากตารางที่ 4.3 ผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีอายุเฉลี่ยประมาณ 37 ปี สำหรับผู้พักอาศัยในอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 47 ปี เมื่อพิจารณาจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดแล้ว มีอายุเฉลี่ยประมาณ 43 ปี

1.3 การศึกษาสูงสุด

- ประถมศึกษา   มัธยมศึกษาตอนต้น   มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อาชีวะ (ปวช.,ปวส.)   ปริญญาตรี   สูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง		ผู้พักอาศัยในอาคารเก่า		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	-	-	12	9.6	12	5.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-	13	10.4	13	6.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	1.1	30	24.0	31	14.4
อาชีวะ (ปวช.,ปวส.)	3	3.3	9	7.2	12	5.6
ปริญญาตรี	50	55.6	56	44.8	106	49.3
สูงกว่าปริญญาตรี	36	40.0	5	4.0	41	19.1
รวม	90	100	125	100	215	100

จากตารางที่ 4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.6 รองลงมาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 40.0 ระดับอาชีวะ ร้อยละ 3.3 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 1.1 สำหรับผู้พักอาศัยในอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยมีระดับการศึกษาสูงสุดสูงกว่าระดับปริญญาตรีจนถึงประถมศึกษา โดยมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.8 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 24.0 และน้อยสุดคือระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 4.0

1.4 อาชีพของท่าน

- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานองค์กรของรัฐ
 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย สินค้าประเภท.....
 พนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน
 แม่บ้าน/นักเรียน/นักศึกษา/ไม่มีงานทำ
 รับจ้าง

ตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง		ผู้พักอาศัยในอาคารเก่า		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานองค์กรของรัฐ	90	100	8	6.4	98	45.6
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-	-	104	83.2	104	48.4
พนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน	-	-	-	-	-	-
แม่บ้าน/นักเรียน/นักศึกษา/ไม่มีงานทำ	-	-	-	-	-	-
รับจ้าง	-	-	13	10.4	13	6.0
รวม	90	100	125	100	215	100

จากตารางที่ 4.5 ผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของที่พักอาศัยในอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ83.2 รองลงมารับจ้าง ร้อยละ10.4 และ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ6.4

1.5 สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับอาคารที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ผู้อยู่อาศัย

ตารางที่ 4.6 แสดงสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	90	41.9
ผู้พักอาศัยในอาคารเก่านั้นๆ	125	58.1
รวม	215	100

จากตารางที่ 4.6 ผู้ตอบแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ41.9 และกลุ่มผู้พักอาศัยในอาคารเก่านั้นๆ ร้อยละ58.1

1.6 ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับงานบูรณะอาคารเก่า (สำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ)

ต่ำกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี 11 – 15 ปี 16 – 20 ปี มากกว่า 20 ปี

ตารางที่ 4.7 แสดงคุณลักษณะระยะเวลาประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับงานบูรณะอาคารเก่า
(สำหรับ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง)

ระยะเวลาการทำงาน	จำนวน	
	คน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	46	51.1
5 – 10 ปี	19	21.1
11 – 15 ปี	8	8.9
16 – 20 ปี	7	7.8
มากกว่า 20 ปี	10	11.1
รวม	90	100

จากตารางที่ 4.7 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 51.1 รองลงมา มีประสบการณ์ 5-10 ปี ร้อยละ 21.1 และมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 11.1

1.7 อาคารที่พักอาศัยของท่าน ตั้งอยู่ ชุมชน.....

ตารางที่ 4.8 แสดงคุณลักษณะทำเลที่ตั้งอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่พักอาศัยในอาคารเท่านั้น

ที่ตั้งของอาคาร	จำนวน	
	คน	ร้อยละ
อาคาร 9 ห้องชุมชนถนนพระอาทิตย์	9	7.2
กลุ่มอาคารชุมชนแพรงกูธร	43	34.4
กลุ่มอาคารชุมชนแพรงนรา	55	44.0
อาคาร 29 ห้องชุมชนถนนหน้าพระลาน	18	14.4
รวม	125	100

จากตารางที่ 4.8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้จากกลุ่มอาคารชุมชนแพรงนรา ร้อยละ 44.0 รองลงมาได้จากกลุ่มอาคารชุมชนแพรงกูธร ร้อยละ 34.4 อาคาร 29 ห้องชุมชนถนนหน้าพระลาน ร้อยละ 14.4 และอาคาร 9 ห้องชุมชนถนนพระอาทิตย์ ร้อยละ 7.2

1.8 สถานภาพการครอบครองอาคารของท่านในปัจจุบัน

เจ้าของ ผู้เช่าอาศัย

ในหัวข้อนี้เนื่องจากอาคารทั้งหมดในขอบเขตงานวิจัยอยู่ในความดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนอยู่ในสถานภาพผู้เช่าอาศัย

1.9 ประโยชน์ใช้สอยของอาคารในปัจจุบัน

- พักอาศัย   ค้าขาย ประเภทสินค้า.....

ตารางที่ 4.9 แสดงคุณลักษณะด้านการใช้ประโยชน์ของอาคาร

การใช้สอยอาคารในปัจจุบัน	จำนวน	
	คน	ร้อยละ
พักอาศัย	34	27.2
ค้าขาย	91	72.8
รวม	125	100

จากตารางที่ 4.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์อาคารในการประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 72.8 และใช้ประโยชน์ในการพักอาศัยอย่างเดียว ร้อยละ 27.2

1.10 ระยะเวลาที่ท่านครอบครองอาคารนี้จนถึงปัจจุบัน

- ต่ำกว่า 5 ปี   5 – 10 ปี   11 – 15 ปี
 16 – 20 ปี   มากกว่า 20 ปี

ตารางที่ 4.10 แสดงคุณลักษณะระยะเวลาการครอบครองอาคารของผู้พักอาศัยในอาคารเก่า

ระยะเวลาการครอบครอง	จำนวน	
	คน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	5	4.0
5 – 10 ปี	2	1.6
11 – 15 ปี	17	13.6
16 – 20 ปี	100	80.0
มากกว่า 20 ปี	1	0.8
รวม	125	100

จากตารางที่ 4.10 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการครอบครองอาคารมานานอยู่ระหว่าง 16-20 ปี ร้อยละ 80.0 รองลงมาอยู่ระหว่าง 11-15 ปี ร้อยละ 13.6 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ครอบครองอาคารมานานกว่า 15 ปี

1.11 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวของท่าน

- ต่ำกว่า 10,000 บาท   10,000– 20,000 บาท   20,001 – 30,000 บาท
 30,001 – 40,000 บาท   40,001 – 50,000 บาท   มากกว่า 50,000 บาท

ตารางที่ 4.11 แสดงคุณลักษณะทางรายได้ของผู้พักอาศัยในอาคารเก่า

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	
	คน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	14	11.2
10,000- 20,000 บาท	31	24.8
20,001 – 30,000 บาท	27	21.6
30,001 – 40,000 บาท	10	8.0
40,001 – 50,000 บาท	23	18.4
มากกว่า 50,000 บาท	20	16.0
รวม	125	100

จากตารางที่ 4.11 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 24.8 รองลงมา มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 21.6 และรองลงมาอีกมีรายได้ 40,001 – 50,000 บาท ร้อยละ 18.4 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าผู้พักอาศัยในอาคารเก่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.6) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท

4.4 การวิเคราะห์ค่าทางสถิติ

ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยได้นำไปทดสอบการกระจายตัวว่าเป็นปกติ (Normality) หรือไม่ โดยการทดสอบค่าความเบ้ด้วยการหาค่าความเบ้ (Skewness) ซึ่งพบว่าไม่เป็นการกระจายตัวแบบปกติ (Normal distribution) จึงใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ทางสถิติแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ (Nonparametric) ข้อมูลการกระจายตัว แสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าความเบ้ของข้อมูลเกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย

เกณฑ์การตัดสินใจสำหรับการบูรณะอาคารเก่า	ค่าความเบ้
ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	-0.641
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	-0.420
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	-1.109
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	-0.936
ด้านการเมืองการปกครอง	0.045
ด้านการท่องเที่ยว	-0.791
ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	-0.562
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	-0.282
ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	-0.572
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	-0.857
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	-0.688

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเกณฑ์การตัดสินใจบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยโดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของ Spearman ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ร่วมระหว่างเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ และตรวจสอบความมีเหตุผลของเกณฑ์ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.13 ซึ่งพบว่าเกณฑ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันแสดงว่าทุกเกณฑ์มีความตรงต่อการบูรณะอาคารเก่า[38] ส่วนการทดสอบความเชื่อถือได้ของสเกล ด้วยการหาค่าทางสถิติ Cronbach's Alpha มีค่าเท่ากับ 0.861 แสดงว่าสเกลมีความน่าเชื่อถือ (ค่าCronbach's Alphaที่ชี้ว่าสเกลน่าเชื่อถือมีค่ามากกว่า 0.7 [39]) ส่วนผลการวิเคราะห์มี 4 ขั้นตอนดังนี้

4.5.1 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ

เปรียบเทียบลำดับความสำคัญในการเลือกเกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ โดยใช้ตัวชี้ระดับความสำคัญ ดังนี้

$$\text{ตัวชี้วัดระดับความสำคัญ} = \frac{\text{ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ}}{\text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}} \quad (4.1)$$

ผลการเปรียบเทียบระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจ แสดงดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าสหสัมพันธ์ของ Spearman (The Spearman's Rank Correlation Coefficient) ของทุกเกณฑ์การตัดสินใจบูรณะอาคารเก่า

เกณฑ์การตัดสินใจ	ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหาย	ด้านวิชาการและการศึกษา	ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญ	ด้านประโยชน์ใช้สอย	ด้านการเมืองการปกครอง	ด้านการท่องเที่ยว	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านบริหารก่อสร้าง	ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคาร
ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหาย	1.00	.572**	.612**	.245**	.136*	.439**	.397**	.293**	.214**	.558**	.115
ด้านวิชาการและการศึกษา	.572**	1.00	.618**	.202**	.404**	.223**	.332**	.407**	.262**	.405**	-.046
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญ	.612**	.618**	1.00	.199**	.238**	.272**	.400**	.350**	.227**	.544**	.091
ด้านประโยชน์ใช้สอย	.245**	.202**	.199**	1.00	.049	.338**	.229**	.173*	.299**	.259**	.185**
ด้านการเมืองการปกครอง	.136*	.404**	.238**	.049	1.00	.347**	.374**	.653**	.407**	.259**	-.167*
ด้านการท่องเที่ยว	.439**	.223**	.272**	.338**	.347**	1.00	.615**	.416**	.403**	.390**	.143*
ด้านสิ่งแวดล้อม	.397**	.332**	.400**	.229**	.374**	.615**	1.00	.547**	.507**	.554**	.100
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	.293**	.407**	.350**	.173*	.653**	.416**	.547**	1.00	.461**	.514**	-.043

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เกณฑ์ การ ตัดสินใจ	ด้านความแข็งแรงและสภาพความ เสียหาย	ด้านวิชาการและการศึกษา	ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญ	ด้านประโยชน์ใช้สอย	ด้านการเมืองการปกครอง	ด้านการท่องเที่ยว	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านบริหารก่อสร้าง	ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคาร
ด้านเศรษฐกิจ	.214 **	.262 **	.227 **	.299 **	.407 **	.403 **	.507 **	.461 **	1.00	.481 **	.063
ด้านบริหาร ก่อสร้าง	.558 **	.405 **	.544 **	.259 **	.259 **	.390 **	.554 **	.514 **	.481 **	1.00	.083
ด้านความ พร้อมของ ผู้ใช้อาคาร	.115	-.046	.091	.185 **	-.167 *	.143 *	.100	-.043	.063	.083	1.00

* มีความสัมพันธ์ร่วมที่ระดับความเชื่อมั่น 95%, **มีความสัมพันธ์ร่วมที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจที่มีผลต่อการบูรณะอาคารเก่า
ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

เกณฑ์การตัดสินใจ สำหรับ การบูรณะอาคาร เก่า	ค่าเฉลี่ยระดับ		ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน		ตัวชี้ระดับ ความสำคัญ		ลำดับที่	
	เจ้าหน้าที่ ภาครัฐ	ผู้อยู่ อาศัย	เจ้าหน้าที่ ภาครัฐ	ผู้อยู่ อาศัย	เจ้าหน้าที่ ภาครัฐ	ผู้อยู่ อาศัย	เจ้าหน้าที่ ภาครัฐ	ผู้อยู่ อาศัย
ด้านความแข็งแรง และสภาพความ เสียหายของอาคาร	4.533	3.560	0.640	0.945	7.083	3.766	2	6
ด้านวิชาการและ เพื่อการศึกษา	4.344	3.520	0.673	0.972	6.455	3.621	4	7
ด้านความมีคุณค่า และความสำคัญ ของอาคาร	4.589	3.768	0.579	0.960	7.926	3.925	1	4
ด้านประโยชน์ใช้ สอยของอาคาร	4.111	4.128	0.608	0.984	6.762	4.197	3	2
ด้านการเมืองการ ปกครอง	3.233	2.960	1.082	1.095	2.988	2.702	11	11
ด้านการท่องเที่ยว	3.789	3.424	0.868	1.065	4.365	3.216	10	10
ด้านสิ่งแวดล้อมของ อาคาร	3.978	3.840	0.749	0.928	5.311	4.138	7	3

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

เกณฑ์การตัดสินใจ สำหรับ การบูรณะอาคาร เก่า	ค่าเฉลี่ยระดับ		ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน		ตัวชี้ระดับ ความสำคัญ		ลำดับที่	
	เจ้าหน้าที่ ภาครัฐ	ผู้อยู่ อาศัย	เจ้าหน้าที่ ภาครัฐ	ผู้อยู่ อาศัย	เจ้าหน้าที่ ภาครัฐ	ผู้อยู่ อาศัย	เจ้าหน้าที่ ภาครัฐ	ผู้อยู่ อาศัย
ด้านสังคมและ วัฒนธรรมของ อาคาร	3.767	3.424	0.750	0.969	5.022	3.532	9	8
ด้านเศรษฐกิจของ อาคาร	3.722	3.808	0.704	0.973	5.287	3.914	8	5
ด้านบริหารก่อสร้าง อาคาร	4.044	3.496	0.718	1.060	5.633	3.299	6	9
ด้านความพร้อม ของผู้ใช้อาคารใน ปัจจุบัน	4.167	4.344	0.738	0.742	5.646	5.857	5	1

นอกจากนี้ผลจากการจัดลำดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่า ยังสามารถคำนวณหาน้ำหนักความสำคัญจากตัวชี้วัดระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจได้ ดังนี้

$$\text{น้ำหนักความสำคัญ} = \frac{\text{ตัวชี้ระดับความสำคัญ}}{\text{ผลรวมของตัวชี้ระดับความสำคัญทั้งหมด}} \quad (4.2)$$

ผลจากการจัดเรียงลำดับ พร้อมน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่า ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถแสดงได้ตามตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ลำดับพร้อมน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจที่มีผลต่อการบูรณะอาคารเก่า ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลำดับที่	เกณฑ์การตัดสินใจสำหรับการบูรณะอาคารเก่า	ตัวชี้ระดับ ความสำคัญ	น้ำหนัก ความสำคัญ
1	ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	7.926	12.69%
2	ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	7.083	11.34%
3	ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	6.762	10.82%
4	ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	6.455	10.33%

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ลำดับที่	เกณฑ์การตัดสินใจสำหรับการบูรณะอาคารเก่า	ตัวชี้ระดับ ความสำคัญ	น้ำหนัก ความสำคัญ
5	ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	5.646	9.04%
6	ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	5.633	9.02%
7	ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	5.311	8.50%
8	ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	5.287	8.46%
9	ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	5.022	8.04%
10	ด้านการท่องเที่ยว	4.365	6.98%
11	ด้านการเมืองการปกครอง	2.988	4.78%

จากตารางที่ 4.15 พบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับเกณฑ์ “ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร” สูงสุด รองลงมาคือ “ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีความรู้และมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสัดส่วน ร้อยละ 95.6 จะคำนึงถึงผลประโยชน์โดยรวมของสังคมและประเทศมากกว่า คือต้องการที่จะบูรณะเพื่อรักษาไว้ให้มีความมั่นคงแข็งแรงเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมต่อไป

สำหรับผลการจัดเรียงลำดับพร้อมน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจรวมในการบูรณะอาคารเก่า ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถแสดงได้ตามตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ลำดับพร้อมน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจที่มีผลต่อการบูรณะอาคารเก่า
ในมุมมองของผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ลำดับที่	เกณฑ์การตัดสินใจสำหรับการบูรณะอาคารเก่า	ตัวชี้ระดับ ความสำคัญ	น้ำหนัก ความสำคัญ
1	ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	5.857	13.89%
2	ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	4.197	9.95%
3	ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	4.138	9.81%
4	ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	3.925	9.31%
5	ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	3.914	9.28%
6	ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	3.766	8.93%

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ลำดับที่	เกณฑ์การตัดสินใจสำหรับการบูรณะอาคารเก่า	ตัวชี้ระดับ ความสำคัญ	น้ำหนัก ความสำคัญ
7	ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	3.621	8.59%
8	ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	3.532	8.38%
9	ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	3.299	7.82%
10	ด้านการท่องเที่ยว	3.216	7.63%
11	ด้านการเมืองการปกครอง	2.702	6.41%

และจากตารางที่ 4.16 พบว่าผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าให้ความสำคัญกับเกณฑ์ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน” สูงสุด รองลงมาคือ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” เหตุผลที่เป็นไปได้คือผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนใหญ่อยู่อาศัยในอาคารเก่า ในสัดส่วนร้อยละ 57.6 มีรายได้ไม่สูงมากคือน้อยกว่า 30,000 บาทต่อเดือน และในสัดส่วนร้อยละ 72.8 ใช้ประโยชน์ใช้สอยของอาคารในการประกอบอาชีพค้าขาย ผู้อยู่อาศัยจึงให้ความสำคัญกับความพร้อมของตัวเองและด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่จะคำนึงถึงผลประโยชน์และความเป็นอยู่ที่ตนจะได้รับมากกว่าด้านอื่นนั่นเอง

4.5.2 ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

การหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า โดยใช้วิธี The Wilcoxon Mann Whitney Test ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ทดสอบว่าข้อมูลทั้ง 2 ชุด มีค่ากลางอยู่ที่ตำแหน่งเดียวกันหรือไม่ เพื่อทดสอบ เปรียบเทียบ คุณลักษณะบางประการของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยจำแนกกลุ่มข้อมูล ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมจำนวน 90 คน กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า รวมจำนวน 125 คน รวมทั้ง 2 กลุ่ม เป็นจำนวนทั้งสิ้น 215 คน โดยมีสมมติฐานการวิจัย คือ

- H_0 : ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจของกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า มีค่าที่ไม่แตกต่างกัน
- H_1 : ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจของกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า มีค่าที่แตกต่างกัน
- ระดับความมีนัยสำคัญ (α) = 0.05
- ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยนำค่า p value เปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญ (α)

- ถ้า $p \leq \alpha$ ก็ปฏิเสธ H_0 สำหรับการทดสอบทิศทางเดียว
- ถ้า $2p \leq \alpha$ ก็ปฏิเสธ H_0 สำหรับการทดสอบสองทิศทาง
- ถ้า $p > \alpha$ ก็ยอมรับ H_0 สำหรับการทดสอบทิศทางเดียว
- ถ้า $2p > \alpha$ ก็ยอมรับ H_0 สำหรับการทดสอบสองทิศทาง

ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ ทดสอบค่า p value ของเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันในการบูรณะอาคารเก่า ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

เกณฑ์การตัดสินใจ	p value
ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	0.000
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	0.000
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	0.000
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	0.214
ด้านการเมืองการปกครอง	0.074
ด้านการท่องเที่ยว	0.012
ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	0.444
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	0.012
ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	0.159
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	0.000
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	0.061

หมายเหตุ: ถ้า $p \text{ value} \leq 0.05$ แสดงว่าเกณฑ์การตัดสินใจทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่า เกณฑ์การตัดสินใจ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” “ด้านการเมืองการปกครอง” “ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร” “ด้านเศรษฐกิจของอาคาร” และ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน” มีค่า p value มากกว่าระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสรุปได้จากสมมุติฐานการวิจัย $2p > \alpha$ ยอมรับ H_0 : ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจของกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า มีค่าที่ไม่แตกต่างกัน และ

สามารถวิเคราะห์หาความแตกต่างในการตัดสินใจบูรณะอาคารระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัย
ในอาคารเก่าในด้านอื่น ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงความแตกต่างและไม่แตกต่างกันในการตัดสินใจร่วมกันในการบูรณะอาคารเก่า
ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

เกณฑ์การตัดสินใจสำหรับการ บูรณะอาคารเก่า	ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ		ความแตกต่างระหว่าง เจ้าหน้าที่ภาครัฐ กับ ผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า
	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ผู้อยู่อาศัย	
ด้านความแข็งแรงและสภาพความ เสียหายของอาคาร	4.533	3.560	แตกต่างกัน
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	4.344	3.520	แตกต่างกัน
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญ ของอาคาร	4.589	3.768	แตกต่างกัน
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	4.111	4.128	ไม่แตกต่างกัน
ด้านการเมืองการปกครอง	3.233	2.960	ไม่แตกต่างกัน
ด้านการท่องเที่ยว	3.789	3.424	แตกต่างกัน
ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	3.978	3.840	ไม่แตกต่างกัน
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	3.767	3.424	แตกต่างกัน
ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	3.722	3.808	ไม่แตกต่างกัน
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	4.044	3.496	แตกต่างกัน
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารใน ปัจจุบัน	4.167	4.344	ไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.18 พบว่าเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อาศัยมี
ทั้งหมด 5 เกณฑ์ ดังนี้ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” “ด้านการเมืองการปกครอง” “ด้าน
สิ่งแวดล้อมของอาคาร” “ด้านเศรษฐกิจของอาคาร” และ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารใน
ปัจจุบัน”

4.5.3 เปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจถึงเหตุผลที่สนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่า ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัย

โดยใช้สมการที่ (4.3)

สัดส่วนความเห็น =

$$\frac{\text{จำนวนความเห็น}}{\text{จำนวนสมาชิกทั้งหมดในกลุ่ม}} \quad (4.3)$$

เพื่อศึกษาถึงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม (เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัย) ที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้น ว่ามีความเห็นเกี่ยวกับเหตุผลร่วมกันที่จะนำไปสู่การบูรณะอาคารมากน้อยเพียงใด โดยศึกษาถึงความเห็นที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในด้านต่างๆ ที่จะนำไปสู่การบูรณะอาคารเก่า ดังนี้

- ความเห็นด้านความงามของอาคารเก่า
- ความเห็นด้านความต่อเนื่องทางความรู้สึกหรือความผูกพันกับอาคาร
- ความเห็นด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร
- ความเห็นด้านค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคาร

ผลการเปรียบเทียบความเห็น/เหตุผล ในการบูรณะอาคารเก่า ที่นำไปสู่การอนุรักษ์ แสดงดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 สัดส่วนเปรียบเทียบความเห็น/เหตุผลที่สนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่าที่นำไปสู่การบูรณะ

ความเห็นที่มีต่อการบูรณะอาคารเก่า		ความคิดเห็น			
		ความถี่		สัดส่วน	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ท่านคิดว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงามมีรูปแบบเฉพาะ และคงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่	เจ้าหน้าที่	90	0	1.00	0.00
	ผู้อยู่อาศัย	125	0	1.00	0.00
ท่านรู้สึกผูกพันกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือใช้ประโยชน์จากอาคารนี้	เจ้าหน้าที่	67	23	0.74	0.26
	ผู้อยู่อาศัย	125	0	1.00	0.00
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ยังสามารถใช้ประโยชน์ เป็นที่พักอาศัย หรือค้าขายได้ในปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่	88	2	0.98	0.02
	ผู้อยู่อาศัย	125	0	1.00	0.00
ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่า ถูกกว่าการรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	เจ้าหน้าที่	48	42	0.53	0.47
	ผู้อยู่อาศัย	108	17	0.86	0.14

จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่า

- **ความเห็นด้านความงามของอาคารเก่า**

กลุ่มตัวอย่างทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องและผู้อยู่อาศัย มีความเห็นในสัดส่วน 1.0 ไปในทิศทางเดียวกัน ว่าอาคารเก่ายังคงความสวยงาม มีเอกลักษณ์ในพื้นที่ให้เห็นในปัจจุบัน มีความงดงาม และมีคุณค่า ซึ่งสามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นเหตุผลในการสนับสนุนการบูรณะอาคารได้

- **ความเห็นด้านความต่อเนื่องทางความรู้สึกหรือความผูกพันกับอาคาร**

เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีสัดส่วน เห็นด้วย 0.74 และผู้อยู่อาศัยมีสัดส่วนเห็นด้วย 1.0 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการอาศัยหรือการใช้ประโยชน์จากอาคารเก่าจะรู้สึกผูกพันกับอาคาร ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การบูรณะอาคารได้

- **ความเห็นด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร**

เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีสัดส่วน เห็นด้วย 0.98 และผู้อยู่อาศัยมีสัดส่วนเห็นด้วย 1.0 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดเห็นด้วยว่าอาคารเก่ายังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือทำการค้าขายได้ดีในปัจจุบันอย่างชัดเจน ซึ่งความพอใจในอาคารเก่าที่ยังถูกใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องในปัจจุบันจะเป็นสิ่งเริ่มต้นสนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนี้ได้

- **ความเห็นด้านค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคาร**

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐในสัดส่วน เห็นด้วย 0.53 และผู้อยู่อาศัย ในสัดส่วนเห็นด้วย 0.86 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่าการรื้อทิ้งสร้างอาคารใหม่ ถึงแม้ว่าจะเป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าความเห็นด้านอื่นๆ

และใช้สถิติทดสอบของ Chi-square test ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ทดสอบเปรียบเทียบตัวแปรประเภทนามกำหนด (Nominal scale) ในแต่ละกลุ่ม ว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นที่ต่างกันหรือไม่ โดยจำแนกกลุ่มข้อมูล ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมจำนวน 90 คน กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า รวมจำนวน 125 คน รวมทั้ง 2 กลุ่ม เป็นจำนวนทั้งสิ้น 215 คน โดยมีสมมติฐานการวิจัย คือ

- H_0 : สัดส่วนความเห็นด้วยของกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า มีค่าที่ไม่แตกต่างกัน

- H_1 : สัดส่วนความเห็นด้วยของกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า มีค่าที่แตกต่างกัน

- ข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ตามทฤษฎีมีความใกล้เคียงกันมาก ค่า χ^2 จะมีค่าน้อย เป็นผลให้การทดสอบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ต้องยอมรับ H_0 กล่าวคือ สัดส่วนความเห็นด้วยในกลุ่มต่างๆไม่แตกต่างกัน

○ ถ้าค่าสัดส่วนความเห็นแตกต่างกันมาก ค่า χ^2 จะมีค่ามาก เป็นผลให้การทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวนโอกาสที่จะปฏิเสธ H_0 ก็จะมีมาก แสดงว่าข้อมูลสัดส่วนความเห็นในกลุ่มต่างๆแตกต่างกันจริง

○ จะปฏิเสธ H_0 ถ้า $\chi^2 \geq \chi^2_{k-1}$ ที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนด หรือ ค่า Significance ของ $\chi^2 \leq$ ระดับนัยสำคัญที่กำหนด

○ ระดับความมีนัยสำคัญ (α) = 0.05

แสดงดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ค่าทดสอบไคสแควร์สัดส่วนความเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ความเห็นที่มีต่อการบูรณะอาคารเก่า	สัดส่วนความเห็นด้วย		χ^2	Sig.
	เจ้าหน้าที่	ผู้อยู่อาศัย		
ท่านคิดว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงามมีรูปแบบเฉพาะ และคงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่	1.00	1.00	-	-
ท่านรู้สึกผูกพันกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือ ใช้ประโยชน์จากอาคารนี้	0.74	1.00	35.771	0.000
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ยังสามารถใช้ประโยชน์ เป็นที่พักอาศัยหรือค้าขายได้ในปัจจุบัน	0.98	1.00	2.804	0.094
ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่า การรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	0.53	0.86	28.734	0.000

หมายเหตุ: ถ้า Sig. $\leq$ 0.05 แสดงว่าความเห็นทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างนั้นมีความแตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่า “ความเห็นด้านความงามของอาคารเก่า” ไม่มีนัยสำคัญ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีสัดส่วนที่เท่ากัน จึงต้องยอมรับ H_0 และ “ความเห็นด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” มีค่านัยสำคัญ 0.094 ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงต้องยอมรับ H_0 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

และสามารถวิเคราะห์หาความแตกต่างของความเห็น/เหตุผลที่สนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่าระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าในด้านอื่น ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ความเห็นร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ความเห็นที่มีต่อการบูรณะอาคารเก่า	ค่า นัยสำคัญ	ความเห็นระหว่าง เจ้าหน้าที่ภาครัฐ กับผู้อยู่อาศัย ในอาคารเก่า	สัดส่วน ความเห็นด้วย	
			เจ้า หน้าที่	ผู้ อยู่ อาศัย
ท่านคิดว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงามมีรูปแบบ เฉพาะ และคงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่	-	เหมือนกัน	1.00	1.00
ท่านรู้สึกผูกพันกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย หรือใช้ ประโยชน์จากอาคารนี้	0.000	แตกต่างกัน	0.74	1.00
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ยังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พัก อาศัย หรือค้าขายได้ในปัจจุบัน	0.094	ไม่แตกต่างกัน	0.98	1.00
ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ ค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่า ถูกกว่าการรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	0.000	แตกต่างกัน	0.53	0.86

* ค่านัยสำคัญที่มากกว่า 0.05 แสดงว่าความคิดเห็นนั้นไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.21 พบว่า (1) ความเห็นด้านความงามของอาคารเก่าไม่มีนัยสำคัญเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทุกคนคิดว่าอาคารเก่ายังคงความสวยงาม มีเอกลักษณ์ในพื้นที่ ถ้าหากว่าอาคารเก่านี้มีการบูรณะเกิดขึ้น จะสามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นของเหตุผลในการสนับสนุนการบูรณะอาคารได้ (2) ความเห็นด้านความต่อเนื่องทางความรู้สึกหรือความผูกพันกับอาคารมีค่านัยสำคัญ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่แตกต่างกัน นั่นอาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่ได้อาศัยอยู่ในอาคารหรือใช้ประโยชน์จากอาคาร แต่ในส่วนผู้อยู่อาศัยนั้นมีการใช้ประโยชน์จากอาคาร ไม่ว่าจะเป็นการใช้พักอาศัย ในสัดส่วนร้อยละ 27.2 และใช้เพื่อการค้าขายในสัดส่วนร้อยละ 72.8 จึงเกิดความแตกต่างในจุดนี้ แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการอาศัยหรือการใช้ประโยชน์จากอาคารเก่าจะรู้สึกผูกพันกับอาคารซึ่งสามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การบูรณะอาคารได้ (3) ความเห็นด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารมีค่านัยสำคัญ 0.094 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน เห็นด้วยว่าอาคารเก่ายังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือทำการค้าขายได้ดีในปัจจุบัน สามารถใช้เป็นเหตุผลเริ่มต้นสนับสนุนการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนี้ได้ (4) ความเห็นด้านค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่าการรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่ มีค่านัยสำคัญ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่แตกต่างกัน อาจเป็นด้วยสาเหตุที่ผู้อยู่อาศัยมีความผูกพันกับอาคาร

มากกว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐ พิจารณาจากคุณลักษณะข้อมูลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนผู้อยู่อาศัย ในอาคารเก่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาครอบครองอาคารมากกว่า 15 ปี ในสัดส่วน ร้อยละ 80.8 และส่วนใหญ่มีอายุมาก โดยมีอายุมากกว่า 40 ปี ในสัดส่วนร้อยละ 80.8 จึงรู้สึกผูกพันไม่ยอมให้มีการรื้อทิ้ง โดยคิดว่าการบูรณะเป็นวิธีที่ประหยัดและไม่ได้รับผลกระทบมากนัก สามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้น เหตุผลสนับสนุน ในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนี้ได้

4.5.4 เปรียบเทียบความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการบูรณะอาคารเก่า

โดยศึกษาถึงความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยใน ด้านต่างๆ ดังนี้

- การมีส่วนร่วมในด้านการออกแบบ
- การมีส่วนร่วมในด้านการบูรณะอาคาร
- การมีส่วนร่วมในด้านการออกค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคาร
- การมีส่วนร่วมในด้านการดูแลรักษาอาคารภายหลังการบูรณะปรับปรุงอาคาร

ผลการเปรียบเทียบความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า แสดงดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 สัดส่วนเปรียบเทียบความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าระหว่าง เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน		ความถี่		สัดส่วน		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ด้าน การ ออกแบบ	ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	13	77	0.14	0.86
		ผู้อยู่อาศัย	8	117	0.06	0.94
	ออกแบบโดยผู้อยู่อาศัย	เจ้าหน้าที่	0	90	0.00	1.00
		ผู้อยู่อาศัย	11	114	0.09	0.91
	ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	77	13	0.86	0.14
		ผู้อยู่อาศัย	106	19	0.85	0.15
ด้าน การบูรณะ	ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	42	48	0.47	0.53
		ผู้อยู่อาศัย	21	104	0.17	0.83
	ควบคุมโดยผู้อยู่อาศัยเอง	เจ้าหน้าที่	0	90	0.00	1.00
		ผู้อยู่อาศัย	7	118	0.06	0.94
	ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	เจ้าหน้าที่	48	42	0.53	0.47
		ผู้อยู่อาศัย	97	28	0.78	0.22

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน			ความถี่		สัดส่วน		
			เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ด้าน การออก ค่าใช้จ่าย	ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	0	90	0.00	1.00	
		ผู้อยู่อาศัย	0	125	0.00	1.00	
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่าย 25-50%	เจ้าหน้าที่	47	43	0.52	0.48	
		ผู้อยู่อาศัย	2	123	0.02	0.98	
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายมากกว่า50%	เจ้าหน้าที่	37	53	0.41	0.59	
		ผู้อยู่อาศัย	33	92	0.26	0.74	
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	6	84	0.07	0.93	
		ผู้อยู่อาศัย	90	35	0.72	0.28	
	ด้าน การดูแล รักษา หลังการ บูรณะ	ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	3	87	0.03	0.97
			ผู้อยู่อาศัย	10	115	0.08	0.92
ผู้อยู่อาศัยในอาคารดูแลรักษาอาคารทั้งหมด		เจ้าหน้าที่	6	84	0.07	0.93	
		ผู้อยู่อาศัย	20	105	0.16	0.84	
มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษา		เจ้าหน้าที่	81	9	0.90	0.10	
		ผู้อยู่อาศัย	95	30	0.76	0.24	

จากตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นว่า

- ด้านการออกแบบ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างจากผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ ในสัดส่วน 0.91 ไม่เห็นด้วยที่จะให้ทำการออกแบบโดยผู้อยู่อาศัย แต่เห็นด้วยที่จะให้มีการออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ โดยเจ้าหน้าที่จากภาครัฐส่วนใหญ่เห็นด้วยในสัดส่วน 0.86 และผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่เห็นด้วยในสัดส่วน 0.85

- ด้านการบูรณะ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างจากผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ ในสัดส่วน 0.94 ไม่เห็นด้วยที่จะให้ทำการควบคุมการบูรณะโดยผู้อยู่อาศัยเอง แต่เห็นด้วยที่จะให้ควบคุมการบูรณะโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ โดยเจ้าหน้าที่จากภาครัฐส่วนใหญ่เห็นด้วยในสัดส่วน 0.53 และผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่เห็นด้วยในสัดส่วน 0.78

- **ด้านการออกค่าใช้จ่าย**

พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเหมือนกันที่จะไม่ให้ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ในสัดส่วน 0.52 เห็นด้วยกับภาครัฐออกค่าใช้จ่าย 25-50% แต่กลุ่มตัวอย่าง จากผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ ในสัดส่วน 0.72 เห็นด้วยกับภาครัฐออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยจะต้องมีการตกลงสัดส่วนการออกค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการบูรณะอาคารต่อไป

- **ด้านการดูแลรักษาอาคารหลังการบูรณะ**

พบว่า กลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ในสัดส่วน 0.97 และกลุ่มตัวอย่างจากผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ ในสัดส่วน 0.92 ไม่เห็นด้วยที่จะให้ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมดแต่เห็นด้วยที่จะให้มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษา โดยเจ้าหน้าที่จากภาครัฐส่วนใหญ่เห็นด้วยในสัดส่วน 0.90 และผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่เห็นด้วยในสัดส่วน 0.76

และใช้สถิติทดสอบของ Chi-square test ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ทดสอบเปรียบเทียบตัวแปรประเภทนามกำหนด (Nominal scale) ในแต่ละกลุ่ม ว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นที่ต่างกันหรือไม่ โดยจำแนกกลุ่มข้อมูล ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมจำนวน 90 คน กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า รวมจำนวน 125 คน รวมทั้ง 2 กลุ่ม เป็นจำนวนทั้งสิ้น 215 คน โดยมีสมมุติฐานการวิจัย คือ

- H_0 : สัดส่วนความเห็นด้วยของกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า มีค่าที่ไม่แตกต่างกัน

- H_1 : สัดส่วนความเห็นด้วยของกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า มีค่าที่แตกต่างกัน

- ข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ตามทฤษฎีมีความใกล้เคียงกันมาก ค่า χ^2 จะมีค่าน้อย เป็นผลให้การทดสอบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ต้องยอมรับ H_0 กล่าวคือ สัดส่วนความเห็นด้วยในกลุ่มต่างๆไม่แตกต่างกัน

- ถ้าค่าสัดส่วนความเห็นแตกต่างกันมาก ค่า χ^2 จะมีค่ามาก เป็นผลให้การทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวนโอกาสที่จะปฏิเสธ H_0 ก็จะมีมาก แสดงว่าข้อมูลสัดส่วนความเห็นในกลุ่มต่างๆแตกต่างกันจริง

- จะปฏิเสธ H_0 ถ้า $\chi^2 \geq \chi^2_{k-1}$ ที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนด หรือค่า Significance ของ $\chi^2 \leq$ ระดับนัยสำคัญที่กำหนด

- ระดับความมีนัยสำคัญ (α) = 0.05

ค่าทดสอบ Chi-square test แสดงดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ค่าทดสอบไคสแควร์ สัดส่วนความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า
ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า		สัดส่วนความเห็น		χ^2	Sig.
		เจ้า หน้าที่	ผู้อยู่ อาศัย		
ด้าน การ ออกแบบ	ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานรัฐทั้งหมด	0.14	0.06	3.842	0.048
	ออกแบบโดยผู้อยู่อาศัยทั้งหมด	0.00	0.09	8.347	0.004
	ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและ ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	0.86	0.85	0.024	0.878
ด้าน การบูรณะ	ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งหมด	0.47	0.17	22.531	0.000
	ควบคุมโดยผู้อยู่อาศัยในอาคาร	0.00	0.06	5.210	0.022
	ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและ ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	0.53	0.78	14.033	0.000
ด้าน การออก ค่าใช้จ่าย	ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	0.00	0.00	-	-
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่าย 25-50%	0.52	0.02	76.203	0.000
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่าย มากกว่า50%	0.41	0.26	5.157	0.023
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	0.07	0.72	90.374	0.000
ด้าน การดูแล รักษาหลัง การบูรณะ	ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	0.03	0.08	2.006	0.157
	ผู้อยู่อาศัยในอาคารดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	0.07	0.16	4.288	0.038
	มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดย ผู้เชี่ยวชาญจาก ภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษา	0.90	0.76	6.907	0.009

หมายเหตุ: ถ้า Sig. $\leq$ 0.05 แสดงว่าความเห็นทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างนั้นมีความแตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นว่า

- ด้านการออกแบบ

“การออกแบบ โดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ” มีค่านัยสำคัญ 0.878 ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงต้องยอมรับ H_0 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

- ด้านการบูรณะ

ทุกความเห็น มีค่านัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 ทุกข้อ จึงต้องปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 แสดงว่า
ในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่แตกต่างกัน

- **ด้านการออกค่าใช้จ่าย**

“ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด” ในประเด็นนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีสัดส่วนที่เท่ากันทั้งเจ้าหน้าที่จากภาครัฐและผู้อยู่อาศัยที่จะไม่ให้ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมดจึงไม่มีค่านัยสำคัญ ต้องยอมรับ H_0 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

- **ด้านการดูแลรักษาอาคารหลังการบูรณะ**

“ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด” ประเด็นนี้มีค่านัยสำคัญ 0.157 ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงต้องยอมรับ H_0 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน คือส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่จะให้ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด

สามารถวิเคราะห์หาความแตกต่างของสัดส่วนความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารแก่ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า แสดงดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 ความเห็นร่วมกันที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า		ค่านัยสำคัญ	ความเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า	สัดส่วนความเห็นด้วย	
				เจ้าหน้าที่	ผู้อยู่อาศัย
ด้านการ การ ออกแบบ	ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานรัฐทั้งหมด	0.050	แตกต่างกัน	0.14	0.06
	ออกแบบโดยผู้อยู่อาศัย	0.004	แตกต่างกัน	0.00	0.09
	ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	0.878	ไม่แตกต่างกัน	0.86	0.85
ด้านการ การบูรณะ	ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	0.000	แตกต่างกัน	0.47	0.17
	ควบคุมโดยผู้อยู่อาศัยในอาคาร	0.022	แตกต่างกัน	0.00	0.06
	ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	0.000	แตกต่างกัน	0.53	0.78
ด้านการ การออก ค่าใช้จ่าย	ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	-	เหมือนกัน	0.00	0.00
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่าย 25-50%	0.000	แตกต่างกัน	0.52	0.02
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายมากกว่า 50%	0.023	แตกต่างกัน	0.41	0.26
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	0.000	แตกต่างกัน	0.07	0.72

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า		ค่านัยสำคัญ	ความเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า	สัดส่วนความเห็นด้วย	
				เจ้าหน้าที่	ผู้อยู่อาศัย
ด้านการดูแลรักษาหลังการบูรณะ	ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	0.157	ไม่แตกต่างกัน	0.03	0.08
	ผู้อยู่อาศัยในอาคารดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	0.038	แตกต่างกัน	0.07	0.16
	มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัย ในการดูแลรักษา	0.009	แตกต่างกัน	0.90	0.76

* ค่านัยสำคัญที่มากกว่า 0.05 แสดงว่าความคิดเห็นนั้นไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ผลการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนี้พบว่า (1) ด้านการออกแบบ พบว่า การออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐมีค่านัยสำคัญ 0.878 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่ามีความเห็นไม่แตกต่างกันที่จะทำการออกแบบร่วมกัน (2) ด้านการบูรณะ พบว่าทุกความเห็น มีค่านัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 ทุกข้อ แสดงว่ามีความเห็นที่แตกต่างกันทุกข้อแต่เมื่อสังเกตค่าสัดส่วนด้านการบูรณะแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของเจ้าหน้าที่รัฐ สัดส่วน 0.53 กับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของผู้อยู่อาศัย สัดส่วน 0.78 ต้องการควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ ในการบูรณะ แต่เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่รัฐ สัดส่วน 0.47 อยากจะควบคุมการบูรณะเองจึงเกิดความแตกต่างขึ้น (3) ด้านการออกค่าใช้จ่าย พบว่า การที่ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมดไม่มีค่านัยสำคัญแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความเห็นเหมือนกันที่จะไม่ให้อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ส่วนในความเห็นอื่นทุกข้อมีค่านัยสำคัญที่น้อยกว่า 0.05 ซึ่งหมายถึงมีความเห็นที่แตกต่างกัน โดยจะต้องมีการตกลงสัดส่วนการออกค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการบูรณะอาคารต่อไป (4) ด้านการดูแลรักษาอาคารหลังการบูรณะ พบว่าผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด มีค่านัยสำคัญ 0.157 ซึ่งมากกว่า 0.05 แต่มีค่าสัดส่วนที่เห็นด้วยต่ำมาก แสดงว่า มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันที่จะไม่ให้อาศัยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด ในความเห็นข้ออื่นมีค่านัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีความเห็นที่แตกต่างกัน แต่สังเกตพบว่าการมีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษาอาคารนั้นมีค่าสัดส่วนความเห็นด้วย จากทางเจ้าหน้าที่ 0.90 จากทางผู้อยู่อาศัย 0.76 นั่นคือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัย

อยู่อาศัยในการดูแลรักษาอาคาร แต่เนื่องจากมีกลุ่มผู้อยู่อาศัยสัดส่วน 0.16 ต้องการดูแลเอง จึงส่งผลให้เกิดความเห็นที่แตกต่างเกิดขึ้น

4.6 สรุป

จากข้อมูลที่รวบรวมได้และนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ประกอบด้วย (1) เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ (2) ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า (3) เปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจถึงเหตุผลที่สนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่า ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัย และ (4) เปรียบเทียบความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการบูรณะอาคารเก่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นดังนี้

4.6.1 ผลการเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ พบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับเกณฑ์ “ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร” สูงสุด รองลงมาคือ “ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร” แต่สำหรับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าจะให้ความสำคัญกับเกณฑ์ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน” สูงสุด รองลงมาคือ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนเจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนใหญ่มีความรู้และมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปในอัตราร้อยละ 95.6 ทำให้คำนึงถึงผลประโยชน์โดยรวมของสังคมและประเทศมากกว่า คือต้องการที่จะบูรณะเพื่อรักษาไว้ให้มีความมั่นคงแข็งแรงเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมต่อไป แต่สำหรับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าในปัจจุบันนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 52.2 มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 57.6 และใช้ประโยชน์ใช้สอยของอาคารในการประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 72.8 ผู้อยู่อาศัยจึงให้ความสำคัญกับความพร้อมของตัวเองและด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่ จะคำนึงถึงผลประโยชน์และความเป็นอยู่ที่ดีตนจะได้รับมากกว่า “ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร” กับ “ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร” นั่นเอง

4.6.2 ผลทดสอบสมมติฐานเพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า พบว่าเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยมีทั้งหมด 5 เกณฑ์ ดังนี้ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” “ด้านการเมืองการปกครอง” “ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร” “ด้านเศรษฐกิจของอาคาร” และ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน” เกณฑ์การตัดสินใจร่วมทั้ง 5 เกณฑ์นี้ สามารถนำไปพัฒนาเป็นจุดเริ่มต้นเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในการบูรณะอาคารระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าได้ โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ต้องพิจารณาดำเนินการในด้านที่มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันก่อน สำหรับเกณฑ์ด้านอื่นๆที่

ยังมีความเห็นต่างกัน ทางเจ้าหน้าที่ต้องให้ความรู้เพิ่มเติม และทำการเจรจาตกลงให้เป็นที่ยอมรับทั้งสองฝ่ายต่อไป

4.6.3 ผลการเปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจถึงเหตุผลที่สนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่า ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัย พบว่า (1) ความเห็นด้านความงามของอาคารเก่า ไม่มีนัยสำคัญเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทุกคนคิดว่าอาคารเก่ายังคงความสวยงาม มีเอกลักษณ์ในพื้นที่ ถ้าหากว่าอาคารเก่านี้มีการบูรณะเกิดขึ้น จะสามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นของเหตุผลในการสนับสนุนการบูรณะอาคารได้ (2) ความเห็นด้านความต่อเนื่องทางความรู้สึกหรือความผูกพันกับอาคาร มีค่านัยสำคัญ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่ได้อาศัยอยู่ในอาคารหรือใช้ประโยชน์จากอาคาร แต่ในส่วนผู้อยู่อาศัยนั้นมีการใช้ประโยชน์จากอาคาร ไม่ว่าจะเป็นการใช้พักอาศัย ในสัดส่วนร้อยละ 27.2 และใช้เพื่อการค้าขายในสัดส่วนร้อยละ 72.8 จึงเกิดความแตกต่างในจุดนี้ แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการอาศัยหรือการใช้ประโยชน์จากอาคารเก่าจะรู้สึกผูกพันกับอาคาร ถ้าหากอาคารเก่านี้มีการบูรณะเกิดขึ้น ก็สามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการเจรจาที่จะนำไปสู่การบูรณะอาคารได้ (3) ความเห็นด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร มีค่านัยสำคัญ 0.094 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าในด้านนี้เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน เห็นด้วยว่าอาคารเก่ายังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือทำการค้าขายได้ดีในปัจจุบัน ถ้าหากอาคารเก่านี้มีการบูรณะเกิดขึ้น จะสามารถใช้เป็นเหตุผลเริ่มต้นสนับสนุนการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนี้ได้ (4) ความเห็นด้านค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่าการรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่ มีค่านัยสำคัญ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ในด้านนี้เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่แตกต่างกัน อาจเป็นด้วยสาเหตุที่ผู้อยู่อาศัยมีความผูกพันกับอาคารมากกว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐ พิจารณาจากคุณลักษณะข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาครอบครองอาคารมากกว่า 15 ปี ในสัดส่วน ร้อยละ 80.8 และส่วนใหญ่มีอายุมาก โดยมีอายุมากกว่า 40 ปี ในสัดส่วนร้อยละ 80.8 จึงรู้สึกผูกพันไม่ยากให้มีการรื้อทิ้ง โดยคิดว่าการบูรณะเป็นวิธีที่ประหยัดและไม่ได้รับผลกระทบมากนัก ซึ่งสามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นเหตุผลสนับสนุนในการเจรจาที่จะนำไปสู่การบูรณะอาคารเก่าต่อไปได้

4.6.4 ผลการเปรียบเทียบความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการบูรณะอาคารเก่า พบว่า (1) ด้านการออกแบบ การออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐมีค่านัยสำคัญ 0.878 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่ามีความเห็นไม่แตกต่างกันที่จะทำการออกแบบร่วมกัน (2) ด้านการบูรณะ ทุกความเห็น มีค่านัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 ทุกข้อ แสดงว่ามีความเห็นที่แตกต่างกันทุกข้อ แต่เมื่อสังเกตค่าสัดส่วนด้านการบูรณะแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของเจ้าหน้าที่รัฐ สัดส่วน 0.53 กับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของผู้อยู่อาศัย สัดส่วน 0.78 ต้องการควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ ในการบูรณะ แต่เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่รัฐ

สัดส่วน 0.47 อยากรจะควบคุมการบูรณะเองจึงเกิดความแตกต่างขึ้น และเพื่อลดปัญหาข้อขัดแย้งจึงจะต้องมีการเจรจาตกลงร่วมกันต่อไป (3) ด้านการออกค่าใช้จ่าย การที่ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมดไม่มีค่านัยสำคัญ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความเห็นเหมือนกันที่จะไม่ให้ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ส่วนในความเห็นอื่น ทุกข้อมีค่านัยสำคัญที่น้อยกว่า 0.05 ซึ่งหมายถึงมีความเห็นที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเสียงส่วนใหญ่ของแต่ละส่วนแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ในสัดส่วน 0.52 เห็นด้วยกับภาครัฐออกค่าใช้จ่าย 25-50% แต่กลุ่มตัวอย่าง จากผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ ในสัดส่วน 0.72 เห็นด้วยกับภาครัฐออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด และเพื่อลดปัญหาข้อขัดแย้ง จึงต้องมีการเจรจาตกลงสัดส่วนการออกค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการบูรณะอาคารเก่าต่อไป (4) ด้านการดูแลรักษาอาคารหลังการบูรณะ โดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด มีค่านัยสำคัญ 0.157 ซึ่งมากกว่า 0.05 แต่มีค่าสัดส่วน ที่เห็นด้วยต่ำมาก แสดงว่า มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันที่จะไม่ให้ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด ในความเห็นข้ออื่นมีค่านัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีความเห็นที่แตกต่างกัน แต่สังเกตพบว่าการมีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษาอาคารนั้นมีความเห็นด้วย จากทางเจ้าหน้าที่ 0.90 จากทางผู้อยู่อาศัย 0.76 นั่นคือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษาอาคาร แต่เนื่องจากมีกลุ่มผู้อยู่อาศัยสัดส่วน 0.16 ต้องการดูแลเอง จึงส่งผลให้เกิดความเห็นที่แตกต่างเกิดขึ้น ซึ่งจะต้องมีการเจรจาทำความเข้าใจกับส่วนที่เห็นต่างกันต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งตามมา

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้เกิดขึ้นเนื่องจากพบว่า ในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์นั้น ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายและเกณฑ์การตัดสินใจเกี่ยวกับการบูรณะอาคารเก่าที่ชัดเจน การตัดสินใจบูรณะส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของภาครัฐและผู้ชำนาญการที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่อาศัยในอาคารเก่านั้นมีน้อย ยังขาดความเห็นร่วมกันที่ชัดเจนระหว่างภาครัฐกับประชาชน ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาการรื้อถอนหรือต่อเติมที่มากเกินไป ยังขาดความเห็นร่วมกันที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ยังไม่มีกฎหมายและเกณฑ์การตัดสินใจเกี่ยวกับการบูรณะมารองรับ ณ จุดนี้ และจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีนักวิจัยบางท่านได้แนะนำเกณฑ์ในการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่าของหน่วยงานภาครัฐแต่ยังไม่มีงานวิจัยที่แนะนำเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบูรณะอาคารเก่าและประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณนั้น ดังนั้นวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่อยู่อาศัยในอาคารเก่านั้นเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ โดยการสุ่มอย่างง่าย ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์ดังนี้ (1) เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ตัดสินใจโดยใช้ตัวชี้ระดับความสำคัญ (2) หาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในขั้นตอนต่างๆสำหรับการบูรณะอาคารเก่าระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนผู้อาศัยในอาคารเก่า โดยการวิจัยนี้จะช่วยเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดแนวทางเพื่อลดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนผู้อยู่อาศัยกับภาครัฐและนำไปสู่ความร่วมมือกันในการบูรณะอาคารเก่าอื่นต่อไป

เริ่มด้วยการทบทวนวรรณกรรมตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่เกี่ยวกับ (1) เกณฑ์การพิจารณาหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกบูรณะอาคารเก่า (2) ความเข้าใจถึงเหตุผลในการสนับสนุนการบูรณะอาคารเก่าเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการบูรณะต่อไป (3) การมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า จากวารสาร ตำราต่างประเทศและวิทยานิพนธ์ของประเทศไทย

หลังจากนั้นวางกรอบแนวความคิดของเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่า เพื่อพัฒนาโครงสร้างของเกณฑ์การตัดสินใจดังกล่าว โดยอาศัยเกณฑ์การตัดสินใจจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จากนั้นพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่จะทำการศึกษาซึ่งพิจารณาจากความยั่งยืนของประวัติความเป็นมาและตำแหน่งที่ตั้งบริเวณกลางเมือง โดยเลือกจากการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ ชุมชนอาคาร 9 ห้อง ถนนพระอาทิตย์ , ชุมชนอาคาร 29 ห้อง ถนนหน้าพระลาน , ชุมชนกลุ่มอาคารแพรงภูธร และแพรงนรา ซึ่งอาคารเก่าเหล่านี้อยู่ในบริเวณรอบเกาะ

รัตนโกสินทร์ และอยู่ในความดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จากนั้นได้ออกแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้วางไว้ ซึ่งก่อนนำแบบสอบถามไปสำรวจ ได้ทำการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยนำไปทดสอบกับผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์สูง จำนวน 3 คน เพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจอื่นเพิ่มเติมและปรับปรุงแบบสอบถามให้กระชับ ชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น ทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเกณฑ์การตัดสินใจต่างๆ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของ Spearman พบว่าเกณฑ์การตัดสินใจทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน แสดงว่าเกณฑ์ทั้งหมดมีความตรงเชิงโครงสร้างต่อการตัดสินใจ ทดสอบความเชื่อถือได้ของสเกลโดยการหาค่า Cronbach's Alpha ได้ค่า 0.861 แสดงว่าสเกลของแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ การเก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามแบบเจาะจง กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการบูรณะอาคารเก่า จำนวน 90 คน และเนื่องจากการเข้าถึงผู้อยู่อาศัยเพื่อให้ข้อมูลที่ได้อาจมีความสมบูรณ์ครบถ้วนมีความยากมาก จึงจำเป็นต้องเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยส่งถึงส่วนประชากรให้มากที่สุด โดยได้แจกแบบสอบถามกับประชาชนผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าทั้งหมดทั้งสิ้น 165 คน จากประชากรทั้งหมด 269 คน ซึ่งพบว่าการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างนี้มีค่าคลาดเคลื่อนการประมาณค่าที่ 0.05 จากการแจกแบบสอบถามโดยใช้แบบสอบถามแก้ตัวอย่างดังนี้ (1) ประชาชนในแหล่งที่อยู่อาศัยกับอาคารเก่า นั้น ๆ โดยแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 165 ชุด ได้รับการตอบกลับ 125 ชุด คิดเป็น 76% (2) เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ดูแลอาคารเก่า นั้น ๆ โดยแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 90 ชุด ได้รับการตอบกลับ 90 ชุด คิดเป็น 100% ซึ่ง Babbie [40] แนะนำว่าอัตราการตอบกลับที่มากกว่า 70% ถือว่าดีมาก ซึ่งจากผลของแบบสอบถามที่วิเคราะห์สามารถสรุปได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ พบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับเกณฑ์ “ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร” สูงสุด รองลงมาคือ “ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร” แต่สำหรับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าจะให้ความสำคัญกับเกณฑ์ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน” สูงสุด รองลงมาคือ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนเจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนใหญ่มีความรู้และมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปในอัตราร้อยละ 95.6 ทำให้คำนึงถึงผลประโยชน์โดยรวมของสังคมและประเทศมากกว่า คือต้องการที่จะบูรณะเพื่อรักษาไว้ให้มีความมั่นคงแข็งแรงเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมต่อไป แต่สำหรับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าในปัจจุบันนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 52.2 มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาทต่อเดือน ซึ่งถือว่าไม่สูง ในสัดส่วน ร้อยละ 57.6 และใช้ประโยชน์ใช้สอยของอาคารในการประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 72.8 ผู้อยู่อาศัยจึงให้ความสำคัญกับความพร้อมของตัวเองและด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่ จะคำนึงถึงผลประโยชน์และความเป็นอยู่ที่ตนจะได้รับมากกว่า “ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร” กับ “ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร” นั่นเอง

5.1.2 ผลทดสอบสมมติฐานเพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า พบว่าเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยมีทั้งหมด 5 เกณฑ์ ดังนี้ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” “ด้านการเมืองการปกครอง” “ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร” “ด้านเศรษฐกิจของอาคาร” และ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน” จากเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันทั้ง 5 เกณฑ์นี้ สามารถนำไปพัฒนาเป็นจุดเริ่มต้นเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในการบูรณะอาคารระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าได้ โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ต้องพิจารณาดำเนินการในด้านที่มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันก่อน สำหรับเกณฑ์ด้านอื่นๆที่ยังมีความเห็นต่างกัน ทางเจ้าหน้าที่ต้องให้ความรู้เพิ่มเติม และทำการเจรจาตกลงให้เป็นที่พอใจทั้งสองฝ่ายต่อไป

5.1.3 ผลการเปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจถึงเหตุผลที่สนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่า ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัย พบว่าทั้งเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นร่วมกันไม่แตกต่างกันใน (1) ความเห็นด้านความงามของอาคารเก่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทุกคนคิดว่าอาคารเก่ายังคงความสวยงาม มีเอกลักษณ์ในพื้นที่ ถ้าหากว่าอาคารเก่านี้มีการบูรณะเกิดขึ้น จะสามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นของเหตุผลในการสนับสนุนการบูรณะอาคารได้ (2) ความเห็นด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร มีค่านัยสำคัญ 0.094 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน เห็นด้วยว่าอาคารเก่ายังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือทำการค้าขายได้ดีในปัจจุบัน ถ้าหากอาคารเก่านี้มีการบูรณะเกิดขึ้น จะสามารถใช้เป็นเหตุผลเริ่มต้นสนับสนุนการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนี้ได้ สำหรับความเห็น “ด้านความต่อเนื่องทางความรู้สึกหรือความผูกพันกับอาคาร” กับ “ด้านค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่าการรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่” ที่ทั้งสองภาคส่วนมีความเห็นที่แตกต่างกันนั้น หากถึงเวลาที่จะต้องมีการบูรณะขึ้นจริงทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องเจรจาหาแนวทางข้อตกลงต่อไป

5.1.4 ผลการเปรียบเทียบความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการบูรณะอาคารเก่า พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันใน (1) ด้านการออกแบบ การออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐมีค่านัยสำคัญ 0.878 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่ามีความเห็นไม่แตกต่างกันที่จะทำการออกแบบร่วมกัน ทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ (2) ด้านการออกค่าใช้จ่าย การที่ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมดไม่มีค่านัยสำคัญ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความเห็นเหมือนกันที่จะไม่ให้อุ้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ส่วนในความเห็นอื่น ทุกข้อมีค่านัยสำคัญที่น้อยกว่า 0.05 ซึ่งหมายถึงมีความเห็นที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเสียงส่วนใหญ่ของแต่ละส่วนแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ในสัดส่วน 0.52 เห็นด้วยกับภาครัฐออกค่าใช้จ่าย 25-50% แต่กลุ่มตัวอย่างจากผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ ในสัดส่วน 0.72 เห็นด้วยกับภาครัฐออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด และเพื่อลดปัญหาข้อขัดแย้ง จึงต้องมีการเจรจาตกลงสัดส่วนการออกค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการบูรณะอาคารเก่าต่อไป (3) ด้านการดูแลรักษาอาคารหลังการบูรณะ มี

ความเห็นที่ไม่แตกต่างกันที่จะไม่ให้ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด ในความเห็นข้ออื่นมีค่านัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีความเห็นที่แตกต่างกัน แต่สังเกตพบว่าการมีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษาอาคารนั้นมีค่าสัดส่วนความเห็นด้วย จากทางเจ้าหน้าที่ 0.90 จากทางผู้อยู่อาศัย 0.76 นั่นคือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษาอาคาร แต่เนื่องจากมีกลุ่มผู้อยู่อาศัยสัดส่วน 0.16 ต้องการดูแลเอง จึงส่งผลให้เกิดความเห็นที่แตกต่างกันเกิดขึ้น ซึ่งจะต้องมีการเจรจาทำความเข้าใจกับส่วนที่เห็นต่างกันต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งตามมา สำหรับความเห็น “ด้านการบูรณะ” ที่ทุกความเห็นมีความเห็นที่แตกต่างกันทุกข้อนั้น แต่เมื่อสังเกตค่าสัดส่วนด้านการบูรณะแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของเจ้าหน้าที่รัฐ สัดส่วน 0.53 กับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของผู้อยู่อาศัย สัดส่วน 0.78 ต้องการควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ ในการบูรณะ แต่เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่รัฐสัดส่วน 0.47 อยากรจะควบคุมการบูรณะเองจึงเกิดความแตกต่างขึ้น หากโครงการบูรณะเกิดขึ้นจริงและเพื่อลดปัญหาข้อขัดแย้งจึงจะต้องมีการเจรจาทหาข้อตกลงตกลงร่วมกันในด้านการบูรณะต่อไป

จากการศึกษางานวิจัย สามารถสรุปถึงเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ ดังแสดงตามรูปที่ 5.1

5.2 ข้อเสนอแนะ

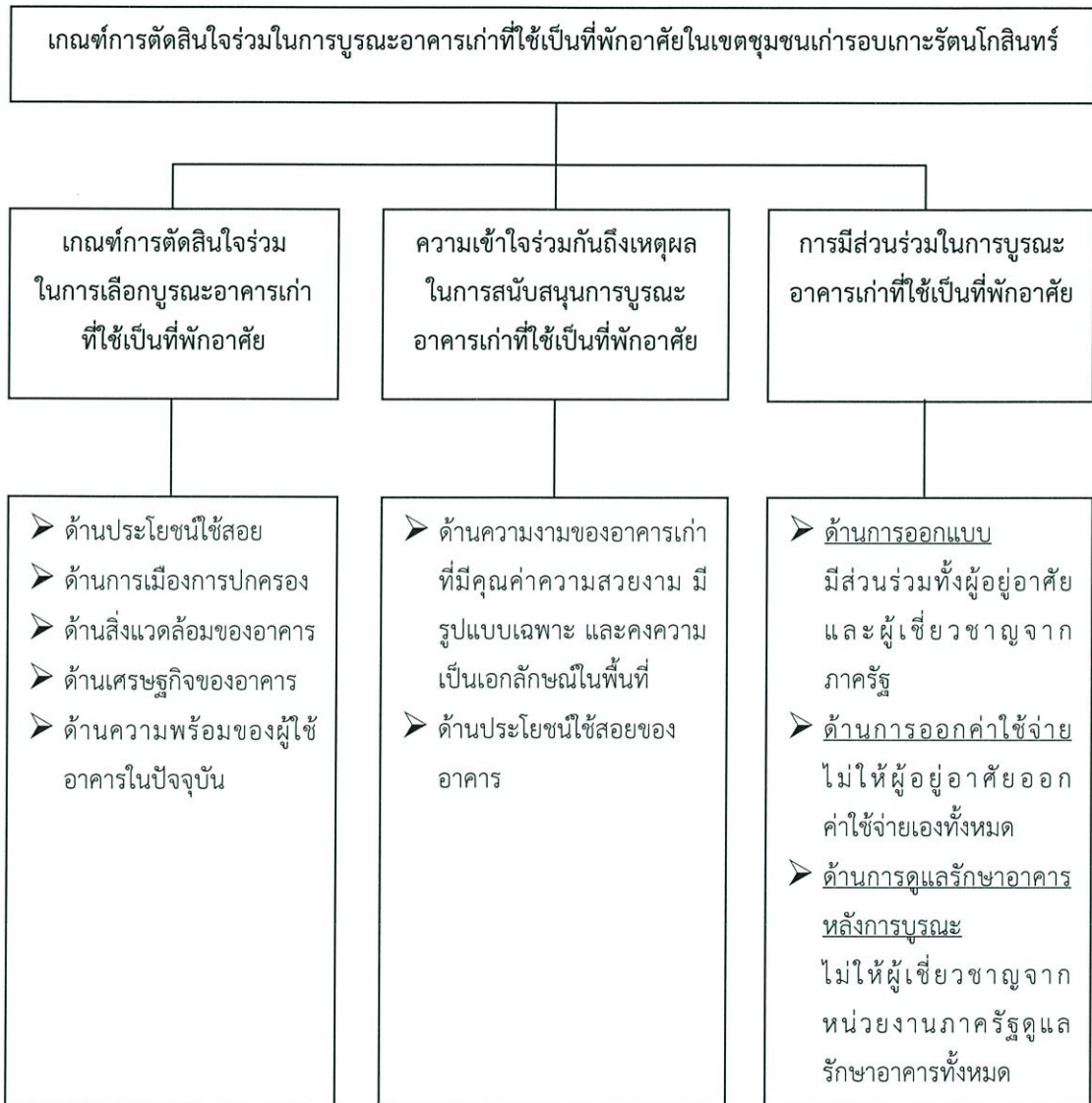
5.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่า

หลังจากเกณฑ์การตัดสินใจด้านต่างๆ ได้ถูกพัฒนาเพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าแล้ว สามารถนำเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันดังกล่าว ไปพัฒนาเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดแนวทางในการบูรณะอาคารเก่าอื่นๆ ได้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนผู้อยู่อาศัยกับภาครัฐหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยต่อไป

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

- 1) ผู้สนใจในงานวิจัยที่เกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่าอื่นๆ สามารถนำไปพัฒนาสร้างแบบจำลองสำหรับตัดสินใจบูรณะอาคารเก่าต่อไปได้
- 2) ผู้สนใจงานวิจัยที่เกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันของสองภาคส่วน ในงานด้านอื่นๆ สามารถนำเกณฑ์ดังกล่าวไว้ มาพัฒนาสร้างแบบจำลองต่อไปได้

3) งานวิจัยนี้ผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษาถึงรายละเอียดเกี่ยวกับ คุณลักษณะข้อมูล ด้านอื่นๆ เช่น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ หรือ ระยะเวลาการครอบครองอาคาร มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่าหรือไม่ หากงานวิจัยนี้ได้มีการพัฒนาเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวงานวิจัยจะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รูปที่ 5.1 เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่า รอบเกาะรัตนโกสินทร์

เอกสารอ้างอิง

- [1] อีร์ เพชรพรหม และวุฒิชัยชาติพัฒนานันท์, 2552. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน,” การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติครั้งที่15. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- [2] S. N. Harun, 2011. “Heritage Building Conservation in Malaysia: Experience and Challenges.” *Procedia Engineering*, Vol. 20, pp. 41-53.
- [3] พันทิพย์ ปิยะทัศนานนท์, 2539. “การศึกษาทัศนคติและการมีส่วนร่วมของประชากรในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยและอาคารสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน : กรณีศึกษาศาลเจ้าเล้าปูนเก่าหรือศาลเจ้าเก่าในย่านไชน่าทาวน์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [4] สำนักโบราณคดี (ม.ป.ป.), การจัดทำลำดับความสำคัญโบราณสถาน, สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร.
- [5] กรมศิลปากร, ระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการอนุรักษ์โบราณสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘.
- [6] รณฤทธิ์ ธนโกเศศ, 2540. “การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมประวัติศาสตร์ / สถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความหมายของการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า,” เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและชุมชน 23-26 เม.ย.2540. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] A. Dobby, 1978. *Conservation and Planning*. Great Britain : Anchoi Press Ltd..
- [8] J. A. Catanese, 1979. *Introduction to Urban Planning*. United State : Mc.Graw-Hill.
- [9] นิคม มุสิกะคามะ, 2533. โบราณคดี : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติการอนุรักษ์อนุสรณ์สถานและแหล่งโบราณคดี. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- [10] B. N. Fielden, 1982. *Conservation of Historic Building*. London.
- [11] ทวีเดช ทองอ่อน, 2538. “การศึกษาคุณค่าสภาพแวดล้อมเมืองและชุมชนกรุงธนบุรีเพื่อการอนุรักษ์.” วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [12] R. Hughes, 1979. *Reflections, The shock of the news*.
- [13] S. Sukphisit, 2000, 25 June. “Rebuilding the past.” *Bangkok Post*. Outlook.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- [14] P. Edward, 2000. "Preserving Phuket". Sawasdee. 29(11) : 45-50.
- [15] ยุพาพร รูปงาม, 2545. "การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานงบประมาณ ในการปฏิรูประบบราชการ" ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [16] นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง. เชียงใหม่ : สิริลักษณ์การพิมพ์, 2547.
- [17] ชิต นิลพานิช และกุลชน ธนาพงศธร, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท: เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 3, หน่วยที่ 8. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532.
- [18] วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, การพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2531.
- [19] อคิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภากการพิมพ์. 2527.
- [20] A. H. Maslow, 1954. Motivation and Personality. New York : Harper and Brothers.
- [21] Sh. R. Arnstein, 1969, July. "A Ladder of Citizen Participation." JAIP, Vol. 35, No. 4.
- [22] เทียมรัตน์ อินทรีย์, 2541. "การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการปรับปรุงพื้นที่ในเขตอนุรักษเมือง : กรณีศึกษาชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและชุมชนเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [23] N. T. Uphoff and J. M. Cohen, 1979. "Feasibility and Application of Rural Development Participation : A-State-of-the-art paper," Rural Development Committee Center, Cornell University.
- [24] R. Worskett, 1969. The Character of Town : An Approach to Conservation. The Architect press, London.
- [25] ปิ่นรัชฎ์ กาญจนรัชฎิ, "แนวความคิดในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในสหรัฐอเมริกา." เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและชุมชน 23-26 เม.ย. 2540. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- [26] J. Harvey, 1972. *Conservation of Buildings*. London.
- [27] สุรีย์ ตันต์ศรีสุโรจน์, 2531. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของผู้นำเยาวชนในชุมชนคลอง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [28] G. Burk, 1976. *Townscape*. England : Pelican Books Ltd.
- [29] ศิริวรรณ ทาปัญญา, 2539. “ปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโบราณสถาน : กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของประชากรผู้มีถิ่นพำนักใกล้แหล่งโบราณสถานอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- [30] สิริพร ผจงพททธิ และวุฒิชัยชาติพัฒนานันท์, 2552 “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาและอุปสรรคในโครงการบูรณะอาคารโบราณสถาน,” การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติครั้งที่14. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- [31] H. J. Wang, Zh. T. Zeng, 2010. “A multi-objective decision-making process for reuse selection of historic buildings.” *Expert Systems with Applications*, Vol.37, pp. 1241-1249
- [32] M. Yildirim, 2012. “Assessment of the decision-making process for re-use of a historical asset : The example of Diyarbakir Hasan Pasha Khan, Turkey.” *Journal of Cultural Heritage*, Vol.G Model, pp. Culher-2593.
- [33] ฝ่ายบริหารงานอนุรักษ์ กองโครงการอนุรักษ์, อาคาร9ห้อง ถนนพระอาทิตย์ แขวงวัดชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพฯ (ม.ป.ท., ม.ป.ป.). (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- [34] กำพล เอกพันธุ์, โครงการฟื้นฟูอาคาร 29 ห้อง บริเวณหน้าพระลาน (ม.ป.ท., ม.ป.ป.). (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- [35] สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ฝ่ายบริหารงานอนุรักษ์, โครงการจัดทำแบบอาคารอนุรักษ์บริเวณพื้นที่แพร่งนรา (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2555). (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- [36] สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ฝ่ายบริหารงานอนุรักษ์, โครงการจัดทำแบบแปลนอาคารอนุรักษ์บริเวณพื้นที่ตำบลแพร่งภูธร, หน้า 1-20 (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- [37] สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์, *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : เพื่อฟ้าพริ้นติ้ง. 2546.
- [38] SPSS Training. *SPSS Training Series*. IT Services, Queensland University of Technology. 2001
- [39] E. Babbie, *The Practice of Social Research*, Wadsworth Publishing, 1989.

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย
ในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

Common criteria for decision making on restoration of ancient residential
buildings in the old community area around Ratanakosin Island

หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิศวกรรมก่อสร้างและการจัดการ คณะวิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการบูรณะอาคารเก่ากับภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ในอาคารเหล่านั้น เพื่อนำไปพัฒนาใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่าอื่นๆ ที่มีประชาชนอาศัยอยู่ในอาคารต่อไป

ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามจะถูกใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น และจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีทางเป็นไปได้ที่จะระบุหรืออ้างถึงท่านผู้ตอบแบบสอบถามได้เลย หลังจากการศึกษานี้เสร็จสิ้นลงข้อมูลที่ได้จากท่านจะถูกทำลายทันที เพื่อให้ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์สูงสุดกรุณาตอบตามความเป็นจริง การตอบแบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ส่วน ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที

ขอบพระคุณอย่างสูงในการตอบแบบสอบถามของท่าน

ส่วนที่1. ข้อมูลทั่วไปและคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำแนะนำการตอบ: กรุณาเติมคำในช่องว่างและเขียน/ ใน ตามความเป็นจริง (อาจเขียน ✓ มากกว่า 1 แห่ง ถ้าเหมาะสม)

1.1 เพศ

- ชาย หญิง

1.2 อายุ

- น้อยกว่า 30 ปี 30 – 35 ปี 36 – 40 ปี
 41 – 45ปี 46 – 50ปี มากกว่า 50 ปี

1.3 การศึกษาสูงสุดของท่าน

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อาชีวะ (ปวช.,ปวส.) ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

ในสาขาวิชา .....

1.4 อาชีพของท่าน

- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานองค์กรของรัฐ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
 พนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน สินค้าประเภท.....
 แม่บ้าน/นักเรียน/นักศึกษา/ไม่มีงานทำ รับจ้าง

1.5 สถานภาพที่ท่านเกี่ยวข้องกับอาคารที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

- เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (ตอบข้อ 1.6)
 ผู้อยู่อาศัย (ตอบข้อ 1.7 , 1.8, 1.9, 1.10 และ 1.11)

1.6 ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับงานบูรณะอาคารเก่า

- ต่ำกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี 11 – 15 ปี
 16 – 20 ปี มากกว่า 20 ปี

- 1.7 อาคารที่พักอาศัยของท่าน ตั้งอยู่ ชุมชน.....
- 1.8 สถานภาพการครอบครองอาคารของท่านในปัจจุบัน
 เจ้าของอาคาร   ผู้เช่าอาศัย
- 1.9 ประโยชน์ใช้สอยของอาคารในปัจจุบัน
 ที่พักอาศัย   ค้าขาย ประเภทสินค้า.....
 อื่นๆ.....
- 1.10 ระยะเวลาที่ท่านครอบครองอาคารนี้จนถึงปัจจุบัน
 ต่ำกว่า 5 ปี   5 – 10 ปี   11 – 15 ปี
 16 – 20 ปี   มากกว่า 20 ปี
- 1.11 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวของท่าน
 ต่ำกว่า 10,000 บาท   10,000– 20,000 บาท
 20,001 – 30,000 บาท   30,001 – 40,000 บาท
 40,001 – 50,000 บาท   มากกว่า 50,000 บาท

ส่วนที่ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่า

คำแนะนำการตอบ: เพื่อแสดงความคิดเห็นถึงระดับความสำคัญของเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินใจร่วมกัน และข้อเสนอแนะที่เกิดจากประสบการณ์และความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามกรุณาเขียนวงกลมรอบตัวเลข 1-5 ที่กำหนดให้เพียงหนึ่งตัวต่อหนึ่งปัจจัยและปัจจัยย่อย โดยตัวเลขนี้หมายถึง

- 1 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัจจัยนั้น ต่ำมาก หรือไม่มีความสำคัญเลย
- 2 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัจจัยนั้น ต่ำ ต่อการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่า
- 3 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัจจัยนั้น ปานกลาง ต่อการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่า
- 4 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัจจัยนั้น สูง ต่อการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่า
- 5 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัจจัยนั้น สูงมาก ต่อการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่า

มีเกณฑ์การตัดสินใจในด้านต่างๆ ดังแสดงข้างล่าง ขอทราบระดับของความสำคัญของเกณฑ์ด้านต่างๆเหล่านี้ ที่มีผลต่อการตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ประวัติศาสตร์และขอทราบเกณฑ์การตัดสินใจอื่นๆ ที่ไม่ได้แสดงไว้ แต่ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่า

เกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์	ระดับของความสำคัญ สูงมาก.....ต่ำมาก				
2.1 ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านตระหนักถึงสภาพความเสียหายจากการสำรวจ ทั้งด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม และการป้องกันการเสื่อมสภาพ จากภัยธรรมชาติและผู้บุกรุก ในการที่จะบูรณะอาคารเก่านี้มากน้อยเพียงใด					
2.2ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านตระหนักถึงความเป็นประโยชน์ด้านวิชาการของอาคารในการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ด้านโบราณคดี ด้านสถาปัตยกรรม ด้านวิศวกรรม ด้านศิลปวัฒนธรรมและด้านสังคมศาสตร์ในการที่จะบูรณะอาคารเก่านี้มากน้อยเพียงใด					

เกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์	ระดับของความสำคัญ สูงมาก.....ต่ำมาก				
2.3ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านตระหนักถึงความมีคุณค่าที่แสดงถึงความเก่าแก่ ความเป็นของแท้ดั้งเดิม ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว หรือมีความสำคัญในอดีตของอาคาร รวมไปถึงความมีคุณค่าทางวิชาการ ทางประวัติศาสตร์ ทางสังคมและวัฒนธรรม ทางความงาม ทางสุนทรียภาพ ตลอดจนความมีคุณค่าทางจิตใจของคนในสังคม ต่อการบูรณะอาคารเก่านี้น่ามากน้อยเพียงใด					
2.4 ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านตระหนักถึงความต้องการของผู้อยู่อาศัยในด้านประโยชน์ใช้สอยอาคารเป็นหลัก กล่าวคือ มีความต้องการใช้สอยอาคารเหมือนเดิมหรือต้องการปรับปรุงอาคารให้สามารถใช้ประโยชน์จากตัวอาคารให้มากขึ้น หรือสามารถปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยของอาคารได้ ต่อการบูรณะอาคารเก่านี้น่ามากน้อยเพียงใด					
2.5 ด้านการเมืองการปกครอง	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านต้องการส่งเสริมให้อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยนี้ มีบทบาทในการพัฒนาประเทศ หรือ บ่งบอกเอกลักษณ์ความเป็นชาติ หรือ ต้องการแสดงศักยภาพทางการเมืองมากน้อยเพียงใด					
2.6 ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านตระหนักถึงความสนใจของนักท่องเที่ยว การปรับปรุงสภาพแวดล้อม และทัศนียภาพ ความสะดวกในการเข้าถึง และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยว จากการบูรณะอาคารเก่านี้น่ามากน้อยเพียงใด					
2.7 ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านมีความต้องการที่จะส่งเสริมสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่ออนุรักษ์บรรยากาศเดิมในตัวอาคาร ในการบูรณะอาคารเก่านี้น่ามากน้อยเพียงใด					

เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยใน เขตพื้นที่ประวัติศาสตร์	ระดับของความสำคัญ สูงมาก.....ต่ำมาก				
2.8 ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านมีความต้องการที่จะส่งเสริมวัฒนธรรมและ ขนบธรรมเนียมประเพณี และบำรุงรักษาวัฒนธรรม ในชุมชนของท่าน ในการบูรณะอาคารเก่านี้น่ามากน้อยเพียงใด					
2.9 ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านมีความต้องการที่จะส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจใน ชุมชนของท่าน จากการบูรณะอาคารเก่านี้น่ามากน้อยเพียงใด					
2.10 ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านตระหนักถึงความคุ้มค่าต่อการลงทุน มูลค่าของ โครงการ ระยะเวลาการดำเนินการ คุณภาพงาน และคุณภาพวัสดุ ใน การบูรณะอาคารเก่านี้น่ามากน้อยเพียงใด					
2.11 ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	5	4	3	2	1
พิจารณาว่าท่านตระหนักถึง ความพร้อมในด้านการย้ายออกจากพื้นที่ ไปอยู่อาศัยที่อื่นชั่วคราวมากน้อยเพียงใด เพื่อสามารถทำการบูรณะ อาคารได้					
2.12 ด้านอื่นๆ	5	4	3	2	1

ส่วนที่3. ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในบริเวณรอบเกาะ
รัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน ที่นำไปสู่การบูรณะ

คำแนะนำการตอบ: กรุณาเติมคำลงในช่องว่างและขีดเครื่องหมายถูก(✓) ลงในตาราง เพื่อ
แสดงความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในบริเวณรอบเกาะรัตนโกสินทร์ใน
ปัจจุบัน

ความคิดเห็นที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในบริเวณรอบเกาะ รัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย
3.1 ท่านคิดว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงามมีรูปแบบเฉพาะ และคงความ เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่		
3.2 ท่านรู้สึกผูกพันกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือใช้ประโยชน์ จาก อาคารนี้		
3.3 ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ยังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือ ค้าขายได้ในปัจจุบัน		
3.4 ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่าการรื้อทิ้ง แล้วสร้างอาคารใหม่		
3.5 ความเข้าใจด้านอื่นๆ		

ส่วนที่4. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน

คำแนะนำการตอบ:กรณาคัดเครื่องหมายถูก (✓)ลงในช่องว่างเพื่อแสดง ความคิดเห็นของท่าน ต่อการดำเนินการต่อไปนี้

ข้อ	การดำเนินการ	ความคิดเห็นของท่าน
4.1	การออกแบบปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเก่า	☐ ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ☐ ออกแบบโดยผู้อยู่อาศัยในอาคารนั้น ☐ ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ
4.2	การบูรณะและปรับปรุงอาคาร	☐ ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ☐ ควบคุมโดยผู้อยู่อาศัยในอาคารนั้นเอง ☐ ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ
4.3	ค่าใช้จ่ายในการบูรณะและปรับปรุงอาคารเก่า	☐ ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ☐ ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย 25- 50% ☐ ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่ายมากกว่า 50% ☐ ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด
4.4	การดูแลรักษาอาคารหลังการบูรณะปรับปรุงอาคาร	☐ ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด ☐ ผู้อยู่อาศัยในอาคารนั้นดูแลรักษาอาคารทั้งหมด ☐ มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วน โดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัย ในการดูแลรักษาอาคาร
4.5	อื่นๆ	☐ ..... ☐ ..... ☐ .....

ภาคผนวก ข.

ตารางแสดงข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไปและ คุณสมบัตของผู้ตอบ แบบสอบถาม	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
เพศ	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1
อายุ	4	2	3	6	1	6	1	6	2	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1	1	3	3	2	2	3	6	2	2	1
การศึกษา	4	6	5	5	5	5	6	5	6	6	6	6	5	6	6	5	6	5	5	5	5	5	5	5	6	4	4	5	6	5
อาชีพ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
กลุ่ม	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ประสบการณ์ทำงาน	4	1	1	5	1	5	1	4	2	1	1	1	3	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
ที่ตั้งอาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การครอบครองอาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การใช้สอยอาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ระยะเวลาการครอบครอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไปและคุณสมบัติผู้ตอบแบบสอบถาม	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	
เพศ	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	
อายุ	6	3	3	1	2	5	2	6	2	6	6	4	6	3	6	5	4	4	5	4	5	6	5	4	3	6	6	6	6	4	
การศึกษา	5	5	6	5	6	5	5	1	5	1	5	5	1	3	5	2	5	4	5	4	3	3	5	2	6	5	5	5	2	2	
อาชีพ	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	5	5	2	2	2	2	2	5	2	2	2	5	2	2	1	2	2	2	
กลุ่ม	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
ประสบการณ์ทำงาน																															
ที่ตั้งอาคาร	1	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
การครอบครองอาคาร	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
การใช้สอยอาคาร	2	1	2	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	2	2	1	1	2	1	1
ระยะเวลาการครอบครอง	5	5	4	2	4	4	4	5	3	5	6	5	5	4	5	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	6	5	4	2	6	5	3	6	5	1	6	6	2	1	5	2	2	2	3	5	2	3	2	2	4	3	3	6	2	2	2

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไป และคุณสมบัติผู้ตอบ แบบสอบถาม	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150
เพศ	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	1
อายุ	6	5	6	6	2	6	2	6	6	5	5	6	5	4	5	5	6	5	5	6	4	6	5	6	6	6	5	6	6	5
การศึกษา	5	5	3	1	5	3	5	2	3	3	5	5	5	5	4	5	3	5	2	1	5	3	5	1	2	3	5	3	3	5
อาชีพ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
กลุ่ม	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ประสบการณ์ทำงาน																														
ที่ตั้งอาคาร	3	2	2	2	2	2	2	3	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
การครอบครอง อาคาร	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
การใช้สอยอาคาร	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ระยะเวลาการ ครอบครอง	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	3	3	1	1	6	3	3	2	2	2	6	6	5	5	4	6	4	5	4	3	4	4	5	3	5	6	6	6	5	6

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไป และคุณสมบัติผู้ตอบ แบบสอบถาม	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180
เพศ	1	2	2	1	2	2	1	2	2	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	2	1	2	2	2	1	2	1	2	1
อายุ	5	5	4	6	4	5	3	6	3	4	6	6	5	6	4	3	2	6	5	6	6	6	6	6	6	4	2	4	2	5
การศึกษา	5	3	5	5	4	3	5	1	3	4	5	5	5	2	4	6	5	5	3	5	3	3	1	3	2	5	4	5	3	3
อาชีพ	2	2	2	2	2	2	1	2	5	5	2	2	2	2	5	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
กลุ่ม	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ประสบการณ์ทำงาน																														
ที่ตั้งอาคาร	4	4	4	4	4	4	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3
การครอบครอง																														
อาคาร	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
การใช้สอยอาคาร	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1	2	2	1	2	2	2
ระยะเวลาการ ครอบครอง	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	2	4	5
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	6	4	3	5	2	2	5	6	1	5	3	3	3	2	5	4	5	5	2	3	1	2	6	1	2	2	3	3	3	2

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไป และคุณสมบัติผู้ตอบ แบบสอบถาม	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210
เพศ	1	1	2	1	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1
อายุ	4	6	5	6	6	6	5	2	6	6	5	1	6	3	6	1	2	6	6	5	5	6	3	6	6	6	2	5	3	6
การศึกษา	2	5	5	5	5	3	3	5	2	3	2	5	1	3	3	5	5	1	1	2	5	3	6	5	5	1	5	3	3	5
อาชีพ	5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	5	2	1	2	2	5	2	2	2	2	2	2	2	2	5	2	2
กลุ่ม	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ประสบการณ์ทำงาน																														
ที่ตั้งอาคาร	3	3	2	3	3	2	3	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3
การครอบครอง อาคาร	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
การใช้สอยอาคาร	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	2	2
ระยะเวลาการ ครอบครอง	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	2	5	4	5	2	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	2	5	5	3	5	1	2	6	2	3	2	2	6	1	2	2	3	1	2	2	3	3	4	6	3	1	3	2	1	3

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไป และคุณสมบัติผู้ตอบแบบสอบถาม	211	212	213	214	215
เพศ	1	1	1	2	2
อายุ	4	4	6	6	6
การศึกษา	4	4	5	3	3
อาชีพ	5	5	2	2	2
กลุ่ม	2	2	2	2	2
ประสบการณ์ทำงาน					
ที่ตั้งอาคาร	3	3	3	2	2
การครอบครองอาคาร	2	2	2	2	2
การใช้สอยอาคาร	1	1	2	1	1
ระยะเวลาการครอบครอง	5	5	5	5	5
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	5	5	5	1	1

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่า	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	5	5	5	4	4	4	5	3	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	4	5	5
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	4	5	5	4	4	4	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	5	5
ด้านความมีคุณค่าและ ความสำคัญของอาคาร	4	5	5	4	5	4	4	4	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	5	5	5	5
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	4	5	4	4	4	5	4	3	4	4	4	5	4	4	4	4	5	3	4	3	4	5	4	5	4
ด้านการเมืองการปกครอง	3	4	3	4	4	3	3	3	4	4	4	2	4	4	3	2	4	5	2	5	3	4	4	5	5
ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	3	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	3	4	4	3	5	3	5	4	5	5
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร	4	5	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	5	3	5	4	4	5	5	5
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	3	5	3	4	4	5	3	4	4	4	4	4	5	3	4	3	4	5	3	5	3	5	4	5	5
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร	3	3	3	4	3	4	3	4	3	5	4	3	5	4	5	4	3	4	3	5	4	4	4	5	5
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	3	5	2	4	4	4	4	2	3	5	4	4	4	4	5	4	3	5	4	5	3	5	5	5	5
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	4	4	3	5	4	2	4	3	3	4	4	4	5	4	4	3	4	4	4	5	4	5	4	5	5

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่า	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	5	5	4	4	4	5	5	4	3	5	3	4	4	5	5	5	5	5	3	4	5	4	4	5	5
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	5	5	5	5	4	5	3	3	3	4	3	4	4	5	4	5	3	3	3	5	4	3	4	3	4
ด้านความมีคุณค่าและ ความสำคัญของอาคาร	5	5	5	5	4	4	4	4	3	4	4	5	4	5	5	5	4	4	3	4	5	5	5	3	4
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	4	5	4	4	4	4	5	5	3	4	4	4	3	5	4	4	5	4	3	4	4	5	5	4	4
ด้านการเมืองการปกครอง	5	4	5	3	2	3	3	3	3	3	4	5	3	4	3	5	4	4	3	3	4	4	5	1	4
ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	4	4	4	3	3	4	4	5	3	4	4	4	5	3	4	5	4	5	2	3	4	5	5	4	4
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร	5	5	5	4	3	3	4	5	3	3	4	5	4	4	5	5	5	4	3	4	4	5	5	4	4
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	4	4	4	3	3	4	4	4	3	3	4	5	4	5	5	5	5	5	3	4	4	4	4	3	4
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร	4	5	4	3	4	3	4	4	3	3	4	5	4	2	3	4	4	4	2	3	4	4	5	4	4
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	5	5	4	4	4	4	5	5	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	2	4	4	4	4	5	5
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	5	5	4	5	4	4	3	4	3	4	5	4	5	5	4	4	5	4	2	4	4	4	5	5	5

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่า	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	
ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	4	4	5	4	5	4	5	5	4	3	5	5	4	5	3	4	5	5	4	4	5	5	4	5	5	
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	5	4	5	5	4	4	5	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	5	4	5	5	4	5	5	4	
ด้านความมีคุณค่าและ ความสำคัญของอาคาร	4	3	5	4	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	3	3	5	5	4	5	4	4	5	5	4	5	4	4	3	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4
ด้านการเมืองการปกครอง	3	4	4	4	3	5	4	3	1	3	3	4	4	5	5	2	2	3	2	2	3	2	3	2	2	2
ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	4	2	4	4	3	5	4	5	1	1	4	4	4	5	5	4	3	4	3	3	4	4	3	3	3	3
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร	4	5	3	3	4	4	5	5	4	2	4	4	4	5	5	4	3	4	3	3	4	4	3	3	3	3
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร	4	3	5	4	4	4	5	3	4	3	3	4	4	5	4	3	3	4	3	3	4	3	3	3	3	3
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	4	3	4	4	4	4	5	4	3	5	3	4	4	4	4	3	3	4	3	4	4	3	4	3	3	3
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	3	3	3	4	4	3	3	4	3	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่า	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	4	5	4	5	4	3	5	3	5	4	3	5	2	4
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	5	5	5	4	4	4	5	4	5	3	5	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	3	4	3
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	2	4	4	4	5	4	5	4	3
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	4	5	4	4	4	3	5	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	5	5	3	5	5	4	4
ด้านการเมืองการปกครอง	3	2	2	2	2	2	3	2	3	2	2	1	3	1	2	4	3	2	3	4	3	5	2	4	4
ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	4	4	4	4	3	3	4	3	4	3	3	3	4	2	4	3	3	3	1	3	4	3	5	4	5
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร	4	4	4	3	3	3	4	3	4	3	3	3	4	3	4	4	4	4	2	4	5	5	5	4	4
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	5	3	5	3	4	4
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร	4	4	3	3	3	3	3	4	4	3	4	4	3	3	4	4	4	4	5	2	4	5	5	4	5
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	3	4	3	4	4	5	5	4	4
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	5	5	5	4	4	5	5	5	4	4	4	5	4	4	4	5	4	3	4	5	3	3	5	3	4

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่า	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125
ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	4	3	4	3	5	2	3	3	4	3	3	1	5	3	4	2	4	5	5	3	3	4	3	4	3
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	4	3	3	3	5	2	2	3	4	3	2	1	5	3	5	3	4	5	5	3	4	5	3	3	3
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	4	4	4	4	5	3	4	3	4	2	4	1	5	5	4	2	4	5	5	3	3	5	4	3	4
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	4	4	4	4	3	2	5	3	4	3	2	3	5	1	5	4	4	5	5	3	4	5	4	5	4
ด้านการเมืองการปกครอง	4	4	3	4	4	2	2	3	5	3	3	1	5	1	3	3	4	5	5	3	1	1	2	2	3
ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	4	4	4	3	3	2	4	3	5	3	3	1	5	2	5	1	4	5	4	2	4	4	3	4	4
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร	4	4	4	3	5	3	3	3	4	3	3	3	5	1	4	2	4	5	5	3	5	5	4	4	5
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	3	4	3	4	5	3	4	3	5	3	2	1	5	1	4	3	4	5	5	3	4	1	4	4	3
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร	4	4	4	3	5	2	1	3	5	3	2	3	5	1	5	4	4	5	5	3	3	2	4	3	5
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	5	4	3	4	5	2	4	2	4	3	2	1	5	1	4	2	4	3	5	2	1	4	4	4	4
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	3	4	4	4	3	4	5	5	5	4	4	3	3	5	3	4	4	5	4	5	5	5	5	4	5

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่า	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150
ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	3	4	3	3	4	4	3	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	3	4	5	4	4	4
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	5	4	3	5	3	3	3	3	4	3	4	3	3	3	4	4	3	4	3	3	3	3	3	4	4
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	5	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	3	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	3
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	5	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
ด้านการเมืองการปกครอง	5	4	3	4	2	2	2	2	3	2	3	2	1	2	3	3	1	3	3	3	3	3	2	3	2
ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	5	4	5	3	3	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร	5	4	5	3	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร	5	4	4	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	5	3	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	3	4	4
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	3	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4	4	5

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่า	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175
ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	5	4	4	4	4	4	3	5	3	3	2	2	4	3	3	5	2	5	3	4	3	3	5	3	5
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	4	3	3	4	4	3	4	3	3	3	3	3	5	3	3	5	4	5	2	4	3	5	3	3	5
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	4	4	3	4	4	3	2	5	4	2	2	2	5	3	2	4	4	5	4	4	4	4	5	4	5
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	5	5	5	5	5	5	4	5	4	3	4	4	5	3	3	4	4	3	2	4	4	5	5	4	5
ด้านการเมืองการปกครอง	2	2	3	3	3	2	3	2	4	3	3	3	1	3	3	2	4	4	3	4	2	4	2	2	5
ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	4	3	4	4	4	4	3	5	3	3	1	1	4	5	3	3	4	3	3	4	3	3	5	3	4
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร	4	3	4	4	4	4	4	5	3	3	2	2	5	5	3	4	4	5	3	4	4	3	5	4	5
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	1	4	3	3	4	5	2	4	4	3	3	4	5
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	4	4	4	4	4	4	4	5	3	3	4	4	2	4	3	4	4	5	2	4	4	3	5	4	5
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	5	5	5	5	5	5	4	5	4	4	4	4	5	5	4	5	3	5	4	4	5	5	5	5	4

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่า	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200
ด้านความมั่นคงแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	3	3	3	4	3	3	5	4	2	5	3	3	3	5	1	2	3	5	3	3	3	3	4	4	2
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	2	5	3	4	2	3	5	4	3	5	3	2	3	5	1	2	4	3	3	5	4	5	3	3	2
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	4	5	3	4	4	5	5	4	2	5	4	4	4	5	1	3	4	5	4	4	4	5	3	4	3
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	5	5	3	4	2	1	3	3	4	3	4	2	4	5	3	2	5	5	4	5	5	5	4	4	2
ด้านการเมืองการปกครอง	2	5	3	4	3	1	4	3	3	4	2	3	3	5	1	2	3	2	4	4	3	5	4	3	2
ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	4	3	3	4	3	2	3	4	1	3	3	3	4	4	1	2	1	5	3	3	1	3	5	4	2
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอาคาร	3	5	3	4	3	1	5	5	2	5	4	3	5	5	3	3	2	5	3	3	2	5	4	4	3
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	3	5	3	4	2	1	5	3	3	5	4	2	3	5	1	3	3	3	4	3	3	5	4	3	3
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของอาคาร	3	5	3	4	2	1	5	4	4	5	4	2	5	5	3	2	5	5	3	3	5	5	5	4	2
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	3	5	2	3	2	1	5	4	2	5	4	2	4	5	1	2	3	5	4	3	3	5	4	3	2
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	5	2	5	5	4	5	3	3	4	5	5	4	5	4	3	4	4	5	4	5	4	3	4	4	4

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์ การตัดสินใจในการพิจารณาที่ จะบูรณะอาคารเก่า	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215
ด้านความมั่นคงแข็งแรงและ สภาพความเสียหายของอาคาร	4	1	4	5	3	4	4	4	3	2	3	3	5	3	3
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	4	1	5	5	4	3	4	3	3	3	3	3	5	3	3
ด้านความมีคุณค่าและ ความสำคัญของอาคาร	4	1	4	5	3	3	4	4	4	2	2	2	5	4	4
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	4	3	5	5	4	5	4	5	4	4	3	3	3	4	4
ด้านการเมืองการปกครอง	5	1	3	5	1	2	4	2	4	3	3	3	4	2	2
ด้านการท่องเที่ยวของอาคาร	5	1	5	5	4	4	4	3	3	1	3	3	3	3	3
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของ อาคาร	4	3	4	5	5	4	4	5	3	2	3	3	5	4	4
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของ อาคาร	5	1	4	5	4	4	4	4	4	3	3	3	5	4	4
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของ อาคาร	5	3	5	5	3	3	4	4	3	4	3	3	5	4	4
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	4	1	4	3	1	4	3	4	4	2	3	3	5	4	4
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารใน ปัจจุบัน	5	3	3	5	5	4	5	5	4	4	4	4	5	5	5

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับ ความเข้าใจที่มีต่อ อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่ พักอาศัยในปัจจุบัน	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
ท่านคิดว่าอาคารเก่า ยังคงมีความสวยงามมี รูปแบบเฉพาะ และคง ความเป็นเอกลักษณ์ใน พื้นที่	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านรู้สึกผูกพันกับ อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พัก อาศัยหรือใช้ประโยชน์ จากอาคารนี้	2	2	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ ยังสามารถใช้ประโยชน์ เป็นที่พักอาศัยหรือ ค้าขาย ได้ในปัจจุบัน ท่านคิดว่าในพื้นพื้นที่ ค่าใช้จ่ายในการบูรณะ อาคารเก่าถูกกว่าการรื้อ ทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับ ความเข้าใจที่มีต่อ อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่ พักอาศัยในปัจจุบัน	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
ท่านคิดว่าอาคารเก่า ยังคงมีความสวยงามมี รูปแบบเฉพาะ และคง ความเป็นเอกลักษณ์ใน พื้นที่	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านรู้สึกผูกพันกับ อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พัก อาศัยหรือใช้ประโยชน์ จากอาคารนี้	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ ยังสามารถใช้ประโยชน์ เป็นที่พักอาศัยหรือ ค้าขาย ได้ในปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ ค่าใช้จ่ายในการบูรณะ อาคารเก่าถูกกว่าการรื้อ ทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับ ความเข้าใจที่มีต่อ อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่ พักอาศัยในปัจจุบัน	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
ท่านคิดว่าอาคารเก่า ยังคงมีความสวยงามมี รูปแบบเฉพาะ และคง ความเป็นเอกลักษณ์ใน พื้นที่	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านรู้สึกผูกพันกับ อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พัก อาศัยหรือใช้ประโยชน์ จากอาคารนี้	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ ยังสามารถใช้ประโยชน์ เป็นที่พักอาศัยหรือ ค้าขาย ได้ในปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ ค่าใช้จ่ายในการบูรณะ อาคารเก่าถูกกว่าการรื้อ ทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168
ส่วนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับ ความเข้าใจที่มีต่อ อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่ พักอาศัยในปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านคิดว่าอาคารเก่า ยังคงมีความสวยงามมี รูปแบบเฉพาะ และคง ความเป็นเอกลักษณ์ใน พื้นที่																											
ท่านรู้สึกผูกพันกับ อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พัก อาศัยหรือใช้ประโยชน์ จากอาคารนี้	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ ยังสามารถใช้ประโยชน์ เป็นที่พักอาศัยหรือ ค้าขาย ได้ในปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ อาคารเก่าถูกกว่าการซื้อ ทั้งแล้วสร้างอาคารใหม่	2	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215
ท่านคิดว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงามมีรูปแบบเฉพาะ และคงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านรู้สึกผูกพันกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือใช้ประโยชน์จากอาคารนี้	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ยังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือค้าขายได้ในปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ท่านคว่าในพื้นที่นี้ค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่าการรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่4 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบูรณาการภาคีที่ใช้เป็นที่อาศัยในปัจจุบัน	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2
ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญในอาคารถั้น	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญในอาคารถั้นเอง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
ผู้อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย 25- 50%	1	1	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย >50%	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2
ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคาร ทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2
ผู้อาศัยในอาคารถั้นดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วน โดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อาศัย ในการดูแลรักษาอาคาร	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมมีส่วนร่วมในการบูรณาการภาคีที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125
ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญในอาคารนั้น	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ออกแบบโดยกรมมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ควบคุมโดยผู้อยู่อาศัยในอาคารนั้นเอง	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ควบคุมโดยกรมมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย 25- 50%	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย >50%	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ผู้อยู่อาศัยในอาคารนั้นดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2
มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วน โดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัย ในการดูแลรักษาอาคาร	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1	2	1

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่4 ข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือในการบูรณาการภาคีที่ใช้เป็นที่อาศัยในปัจจุบัน	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175
ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
ออกแบบโดยผู้อาศัยในอาคารนั้น	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2
ออกแบบโดยมีส่วนร่วมทั้งผู้อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2
ควบคุมโดยผู้อาศัยในอาคารนั้นเอง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ควบคุมโดยมีส่วนร่วมทั้งผู้อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1	1
ผู้อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย 25- 50%	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย >50%	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2
ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
ผู้อาศัยในอาคารนั้นดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2
มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วน โดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อาศัย ในการดูแลรักษาอาคาร	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่4 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่อาศัยในปัจจุบัน	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200
ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2
ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญในอาคารนั้น	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2
ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1
ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2
ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญในอาคารนั้นเอง	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1
ผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย 25- 50%	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย >50%	2	2	2	1	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	1	1	1	2	2	1	2	1	1	2	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1
ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคาร ทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ผู้ออกค่าใช้จ่ายในอาคารนั้นดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2
มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วน โดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐให้คำปรึกษาผู้ออกค่าใช้จ่าย ในการดูแลรักษาอาคาร	2	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม จำนวน 215 ตัวอย่าง (ต่อ)

ส่วนที่ 4	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215
ข้อมูลเกี่ยวกับกรมมีส่วนร่วมในการบูรณาการการแก้ไขพื้นที่พิศอกด้วยในปัจจุบัน	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2
ออกแบงโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ออกแบงโดยผู้ช่วยในอาคารนั้น	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
ออกแบงโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2
ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ควบคุมโดยผู้ช่วยในอาคารนั่นเอง	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย 25- 50%	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกค่าใช้จ่าย >50%	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคาร ทั้งหมด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ผู้อยู่อาศัยในอาคารนั้นดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2
มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วน โดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัย ในการดูแลรักษาอาคาร	1	2	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1

ภาคผนวก ค.

ตารางแสดงการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม

ตารางที่ ค.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ร่วม แบบ Spearman Rank Correlation

เกณฑ์ การตัดสินใจ	ด้านความแข็งแรงและสภาพ ความเสียหาย	ด้านวิชาการและเพื่อ การศึกษา	ด้านความมีคุณค่าและ ความสำคัญ	ด้านประโยชน์ใช้สอย	ด้านการเมืองการปกครอง	ด้านการท่องเที่ยว	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านบริหารก่อสร้าง	ด้านความพร้อมของผู้ใช้ อาคาร
ด้านความ แข็งแรงและ สภาพความ เสียหาย	1.00	.572**	.612**	.245**	.136*	.439**	.397**	.293**	.214**	.558**	.115
ด้านวิชาการ และเพื่อ การศึกษา	.572**	1.00	.618**	.202**	.404**	.223**	.332**	.407**	.262**	.405**	-.046
ด้านความมี คุณค่าและ ความสำคัญ	.612**	.618**	1.00	.199**	.238**	.272**	.400**	.350**	.227**	.544**	.091
ด้าน ประโยชน์ใช้ สอย	.245**	.202**	.199**	1.00	.049	.338**	.229**	.173*	.299**	.259**	.185**
ด้านการเมือง การปกครอง	.136*	.404**	.238**	.049	1.00	.347**	.374**	.653**	.407**	.259**	-.167*
ด้านการ ท่องเที่ยว	.439**	.223**	.272**	.338**	.347**	1.00	.615**	.416**	.403**	.390**	.143*
ด้าน สิ่งแวดล้อม	.397**	.332**	.400**	.229**	.374**	.615**	1.00	.547**	.507**	.554**	.100
ด้านสังคม และ วัฒนธรรม	.293**	.407**	.350**	.173*	.653**	.416**	.547**	1.00	.461**	.514**	-.043
ด้าน เศรษฐกิจ	.214**	.262**	.227**	.299**	.407**	.403**	.507**	.461**	1.00	.481**	.063
ด้านบริหาร ก่อสร้าง	.558**	.405**	.544**	.259**	.259**	.390**	.554**	.514**	.481**	1.00	.083
ด้านความ พร้อมของ ผู้ใช้อาคาร	.115	-.046	.091	.185**	-.167*	.143*	.100	-.043	.063	.083	1.00

* มีความสัมพันธ์ร่วมที่ระดับความเชื่อมั่น 95%, **มีความสัมพันธ์ร่วมที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ ค.2 ค่าสัมประสิทธิ์ Cronback's Alpha

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)	
Reliability Coefficients	
N of Cases = 215	N of Items = 11
Alpha = 0.861	

ตารางที่ ค.3 แสดงผล Mann-Whitney U test ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคาร

ความเห็นที่มีต่อการบูรณะอาคารเก่า	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	2401.000	10276.000	-7.542	.000
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	2912.500	10787.500	-6.332	.000
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	2763.500	10638.500	-6.850	.000
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	5106.000	9201.000	-1.244	.214
ด้านการเมืองการปกครอง	4848.000	12723.000	-1.790	.074
ด้านการท่องเที่ยว	4566.000	12441.000	-2.502	.012
ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	5302.500	13177.500	-.766	.444
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	4568.500	12443.500	-2.527	.012
ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	5034.500	9129.500	-1.409	.159
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	3997.000	11872.000	-3.904	.000
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	4851.500	8946.500	-1.872	.061

หมายเหตุ: ถ้า Asymp. Sig. ≤ 0.05 แสดงว่าเกณฑ์การตัดสินใจทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างนั้นมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ ค.4 ค่าทดสอบไคสแควร์ สัดส่วนความเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคาร

ความเห็นที่มีต่อการบูรณะอาคารเก่า	สัดส่วน ความเห็นด้วย		χ^2	Sig.
	เจ้าหน้าที่	ผู้อยู่อาศัย		
ท่านคิดว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงามมีรูปแบบเฉพาะ และคงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่	1.00	1.00	-	-
ท่านรู้สึกผูกพันกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือใช้ประโยชน์จากอาคารนี้	0.74	1.00	35.771	0.000
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ยังสามารถใช้ประโยชน์ เป็นที่พักอาศัยหรือค้าขายได้ในปัจจุบัน	0.98	1.00	2.804	0.094
ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่าการรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	0.53	0.86	28.734	0.000

หมายเหตุ: ถ้า Sig. $\leq$ 0.05 แสดงว่าความเห็นทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างนั้นมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ ค.5 ค่าทดสอบไคสแควร์ สัดส่วนความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าระหว่าง
เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคาร

ความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า		สัดส่วน ความเห็นด้วย		χ^2	Sig.
		เจ้าหน้าที่	ผู้อยู่อาศัย		
ด้าน การ ออกแบบ	ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานรัฐทั้งหมด	0.14	0.06	3.842	0.050
	ออกแบบโดยผู้อยู่อาศัยทั้งหมด	0.00	0.09	8.347	0.004
	ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	0.86	0.85	0.024	0.878
ด้าน การบูรณะ	ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	0.47	0.17	22.531	0.000
	ควบคุมโดยผู้อยู่อาศัยในอาคาร	0.00	0.06	5.210	0.022
	ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	0.53	0.78	14.033	0.000
ด้าน การออก ค่าใช้จ่าย	ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	0.00	0.00	-	-
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่าย 25-50%	0.52	0.02	76.203	0.000
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่าย มากกว่า50%	0.41	0.26	5.157	0.023
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	0.07	0.72	90.374	0.000
ด้าน การดูแล รักษาหลัง การบูรณะ	ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	0.03	0.08	2.006	0.157
	ผู้อยู่อาศัยในอาคารดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	0.07	0.16	4.288	0.038
	มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษา	0.90	0.76	6.907	0.009

หมายเหตุ: ถ้า Sig. $\leq$ 0.05 แสดงว่าความเห็นทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างนั้นมีความแตกต่างกัน

ภาคผนวก ง.

ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

**The Engineering Institute of Thailand Under H.M. The King's Patronage
&
Department of Civil Engineering, Khon Kaen University**

Presents this Certificate of Recognition to

Mr. Suraphan PHORNSUWAN

**For Participation and Presentation
Entitled**

**Common Criteria for Decision Making on Restoration of Ancient Residential Buildings in the Old Community Area around
Ratanakosin Island**

In the 19th National Convention on Civil Engineering
Pullman Khon Kaen Raja Orchid Hotel, Khon Kaen, Thailand

14 – 16 May 2014

(Prof. Sathavee SUWANSAWAT)
Director of EIT

(Assoc. Prof. Chinawat MUKTABHANT)
Head of Civil Engineering Dept., KCU

เอกสารประกอบการประชุม

การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 19

The 19th National Convention on Civil Engineering

เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ 50 ปี ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิศวกรรมโยธากับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
Civil Engineering and ASEAN Economic Community

14-16 พฤษภาคม 2557

ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด

May 14-16, 2014

Pullman Khon Kaen Raja Orchid Hotel

จัดโดย

ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
และวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (วสท.)

เกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย
ในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

Common criteria for decision making on restoration of ancient residential buildings
in the old community area around Ratanakosin Island

สุพันธ์ ทศสุวรรณ¹ และ จักรพงษ์ พงษ์เพ็ง²

^{1,2} สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์จำนวนมาก อาทิอาคารเก่าในย่านชุมชนเก่า แต่กาลเวลาผ่านไปสิ่งปลูกสร้างต่างๆย่อมมีความเสื่อมโทรมลง จำเป็นต้องคงอนุรักษ์และบูรณะให้คงสภาพไว้ แต่ในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายและเกณฑ์การตัดสินใจเกี่ยวกับการบูรณะอาคารเก่าที่ชัดเจน การตัดสินใจบูรณะส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของภาครัฐและผู้ชำนาญการที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่อาศัยในอาคารเก่าในชั้นมีน้อยซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการรื้อถอนหรือต่อเติมที่มากเกินไป จากกรทบทวนวรรณกรรมพบว่านักวิจัยบางท่านได้แนะนำเกณฑ์ในการตัดสินใจบูรณะอาคารเก่าของหน่วยงานภาครัฐแต่ยังไม่มีการวิจัยที่แนะนำเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบูรณะอาคารเก่าและประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณนั้น ดังนั้นวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์โดยการใช้นิยามสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่อยู่อาศัยในอาคารเก่าเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ โดยการสุ่มอย่างง่าย ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์ดังนี้(1)เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ตัดสินใจโดยใช้วิธีระดับความสำคัญ (2)หาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนผู้อาศัยในอาคารเก่า ผลวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันในเรื่องดังนี้ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” “ด้านการเมืองการปกครอง” “ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร” “ด้านเศรษฐกิจของอาคาร” และ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน” โดยการวิจัยนี้จะช่วยเป็นแนวทางในการลดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนผู้อาศัยกับภาครัฐและนำไปสู่ความร่วมมือกันในการบูรณะอาคารเก่าอื่นต่อไป

คำสำคัญ: อาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย, การบูรณะ, การตัดสินใจ

Abstract

Thailand has many historically important sources such as ancient buildings in various old communities. After a time, those building are decayed, which need restoration. However, there is no clear laws and criteria for the restoration of ancient buildings so this restoration is leaved only to government officials and experts. The participation of residents in the ancient buildings for making decision on restoration is little, leading to problems of demolition or modification of these buildings. From the literature review, some researchers suggested criteria for restoration ancient buildings from government units 'view. Yet, few research works suggested common criteria for making decision on restoration of ancient residential buildings between government units and residents. Thus, the research was aimed to find such common criteria via a questionnaire to survey opinions from both government officials and the residents living in ancient buildings about the level of importance of the criteria. The data were analyzed to (1)compare the ranking order of importance of all criteria and (2)find common criteria for making decision on the restoration. The result shows 5 common criteria: "beneficialusage of building", "polities", "environment of building", "economicsof building", and "readiness of current resident". These common criteria can use as a guideline to reduce conflicts between government units and residents, then, leading to cooperation in restoring other ancient buildings.

Keywords: ancient residential building, restoration, decision making

* ผู้เขียนผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding author)

E-mailaddress: edd_789@hotmail.com

1. บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยพุทธกาล มีแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์มากมายอาทิเช่น เมืองเก่าวัดเก่าที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เจดีย์พระราชมารดาเก่าแก่อันหรือชุมชนเก่าซึ่งสิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงคุณค่าทางมรดกวัฒนธรรมไทยความงาม และบ่งถึงความเจริญรุ่งเรืองในสมัยนั้นๆนอกจากนี้การเพิ่มคุณค่าให้กับสิ่งเหล่านี้โดยนำเอาเรื่องราวบุคคลสำคัญมาเชื่อมโยงเข้ากับสิ่งนั้นๆเพื่อเพิ่มความน่าสนใจจนสามารถนำมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ และยังสามารถสร้างงานได้อีกด้วย โดยสนับสนุนให้อาชีพเก่าๆ เช่นอาชีพที่เกี่ยวกับงานก่อสร้างอาคารและสิ่งก่อสร้างโบราณไม่สูญหายไปอีกด้วยแต่กาลเวลาผ่านไปสิ่งปลูกสร้างต่างๆย่อมมีความเสื่อมโทรมลง ดังนั้นคนรุ่นหลังจึงอนุรักษ์และบูรณะให้คงสภาพไว้ แต่ประเทศไทยจะยังไม่มียุทธศาสตร์และเกณฑ์การตัดสินใจเกี่ยวกับการบูรณะมรดกวัฒนธรรมเรื่องนี้ ไม่มีการช่วยเหลือในการบำรุงรักษา ซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญของกรมศิลปากรภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนใหญ่ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่นั้นยังมีน้อย ทำให้เกิดปัญหาในการบูรณะความมา เช่น มีการรื้อถอนมากเกินไป ไม่คงสภาพเดิมไว้ทำให้คุณค่าความเก่าแก่ลดลง เป็นต้น ดังนั้นจึงมีนักวิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์ดังกล่าว ตัวอย่างเช่น

วีร เพชรหม่อมและวุฒิษฐ์ ชาลพัฒนานนท์ (1)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน โดยการสัมภาษณ์และสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจบูรณะโบราณสถานและผู้ดำเนินการเกี่ยวกับโบราณสถาน ส่วนกรมศิลปากร พบว่าประเด็นที่มีความสำคัญ 5 อันดับแรก ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถานได้แก่ (1)สภาพความเสียหายจากการสำรวจทางสถาปัตยกรรม (2)เพื่อประโยชน์ในการศึกษาประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์ (3)คุณค่าที่แสดงถึงความเก่าแก่ดั้งเดิม (4)คุณค่าที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ และ (5)ทัศนียภาพโบราณสถาน พบว่าสภาพความเสียหายจากการสำรวจทางสถาปัตยกรรมมีความสำคัญอันดับแรก ในการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน

Harun(2) ได้นำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานในการประชุมการควบคุมการก่อสร้างนานาชาติครั้งที่ 2 ในมาเลเซีย พบว่าแนวทางปฏิบัติในการอนุรักษ์โบราณสถาน โดย National Heritage ได้ประกาศเกณฑ์ในการพิจารณาในการอนุรักษ์ดังนี้(1) ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ (2) การออกแบบที่ดีหรือมีเอกลักษณ์เฉพาะทางศิลปะ(3) เทคนิควิธีการปรับปรุง(4)สังคมและประเพณี(5) เป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถแสดงความสัมพันธ์ให้เห็นถึงมรดกทางวัฒนธรรมได้ (6) การแสดงออกถึงความสำคัญ เช่น ความมีคุณค่า ความหลากหลาย หรือมีคุณค่าขณะแปลกไม่เหมือนที่อื่น (7)หายากหรือมีเอกลักษณ์ของมรดกทางวัฒนธรรมชาติทั้งสัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ เช่น มรดกทางวัฒนธรรม หรือมรดกทางความเชื่อ เป็นต้น (8) ความเป็นตัวแทนของสถานที่นั้นๆ ไม่ว่าจะป็นวัตถุหรือสถานที่ และ (9) อื่นๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ และจะต้องอาศัยการดูแลแบบองค์รวม

ของผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆมาภายใต้จะมีความรู้ เข้าใจถึงทรัพยากรที่มีอยู่และแสดงถึงความมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีที่จะอนุรักษ์โบราณสถานประสพความสำเร็จในมาเลเซีย

พันทิพย์ ปิยะทัศนานนท์ (3)ได้ศึกษาทัศนคติและการมีส่วนร่วมของประชากรในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยและอาคารสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน กรณีศึกษาอาคารเจ้าปู่ในตำบลหรือศาลเจ้าเก่าในอำเภอ นำมาว่าน เจดีย์พันธุรงค์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ประชากรที่ครอบครองอาคารเก่าในอำเภอ นำมาว่าน พบว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในอาคารเก่าส่วนใหญ่ตระหนักถึงคุณค่าของอาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยและศาลเจ้าปู่เจ้าย่าเจ้าอี้ง โดยกลุ่มประชากรที่มีรายได้ในครอบครัวสูง เป็นผู้มีระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยสูง โดยต้องการให้มีผู้ชำนาญการให้ความช่วยเหลือด้านกรออกแบบ บูรณะดูแล และอินคือคือค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมในสัดส่วนที่สูง ในขณะที่กลุ่มประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่เป็นเวลาานต้องการให้ผู้ชำนาญการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการศาลเจ้าปู่เจ้าย่าเจ้าอี้งในการบูรณะและดูแลศาลเจ้า ซึ่งทำให้ทราบว่ากลุ่มประชากรในพื้นที่ศึกษามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ในระดับต่างกัน ส่งผลให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้กิจกรรมมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆ ให้อาคารเหล่านั้นยังคงใช้สอย โดยไม่ทำลายคุณค่าทางความงามและประวัติศาสตร์

แต่เกณฑ์การตัดสินใจบูรณะที่แนะนำดังกล่าวข้างต้นยังขาดความเห็นร่วมกันที่ชัดเจนระหว่างภาครัฐกับประชาชนผู้วิจัยได้สังเกตเห็นปัญหาในจุดนี้ จึงได้จัดทำวิจัยเรื่องนี้ขึ้นเพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนที่อยู่อาศัยในอาคารเก่าในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยขึ้นมา และเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยและยังคงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ต่อไป

2. ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

วิธีการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้เป็นขั้นตอน และสามารถอธิบายรายละเอียด ได้ดังนี้

- ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องการอนุรักษ์อาคาร และแนวคิดที่มีต่ออาคารที่นำไปสู่การอนุรักษ์อาคาร จากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- นำข้อมูลที่ได้จากทบทวนวรรณกรรมต่างๆมาวางกรอบแนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์
- คัดเลือกพื้นที่ศึกษาโดยพิจารณาจากความยินยอมของประวัตติความเป็นมาและตำแหน่งที่ตั้งบริเวณกลางเมือง โดยได้แจกแบบสอบถามกับผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่เลือกจากการสุ่มอย่างง่ายดังนี้ ชุมชนถนนพระอาทิตย์ ชุมชนถนนหน้าพระลานชุมชนแพร่งสุทธ และชุมชนแพร่งนรา ซึ่งอาคารเก่าเหล่านี้อยู่ในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์และอยู่ในความดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
- ออกแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้วางไว้

- ทดสอบแบบสอบถามในประเด็นของ (1) ความตรงเชิงเนื้อหาโดยทดสอบกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (2) ความตรงเชิงโครงสร้างผ่านการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเกณฑ์ (ตัวแปร) ทุกตัว โดยใช้ค่า Spearman Ranking Correlation และ (3) ความเชื่อถือได้ของสเกล (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่า Cronbach's Alpha
- เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ตัวอย่างดังนี้ (1) ประชาชนในแหล่งที่อยู่อาศัยกับอาคารเท่านั้น ๆ โดยแบบแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 165 ชุด ได้รับการตอบกลับ 125 ชุด คิดเป็น 76% (2) เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ดูแลอาคารเท่านั้น ๆ โดยแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 90 ชุด ได้รับการตอบกลับ 90 ชุด คิดเป็น 100% ซึ่ง Babbie [4] แนะนำว่าอัตราการตอบกลับที่มากกว่า 70% ถือว่าดีมาก
- นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS ในการ (1) เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ (2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเกณฑ์ต่างๆ จากแต่ละกลุ่มตัวอย่าง
- สรุปผลที่ได้จากการศึกษาและเสนอแนะเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเกณฑ์การตัดสินใจบูรณะโดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของ Spearman ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ และตรวจสอบความมีเหตุผลของเกณฑ์ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 1 ซึ่งพบว่าเกณฑ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน แสดงว่าทุกเกณฑ์มีความสอดคล้องบูรณะอาคารเก่า [5] ส่วนการทดสอบความเชื่อถือได้ของสเกล ด้วยการหาค่าทางสถิติ Cronbach's Alpha มีค่าเท่ากับ 0.861 แสดงว่าสเกลมีความน่าเชื่อถือ (ค่า Cronbach's Alpha ที่ชี้ว่าสเกลน่าเชื่อถือมีค่ามากกว่า 0.7 [6]) ส่วนผลการวิเคราะห์มี 4 ขั้นตอนดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ

โดยใช้สมการที่ (1)

$$\text{ตัวชี้วัดความสำคัญ} = \frac{\text{ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ}}{\text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}} \quad (1)$$

ผลการเปรียบเทียบระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าสหสัมพันธ์ของ Spearman (The Spearman's Rank Correlation Coefficient) ของทุกเกณฑ์การตัดสินใจบูรณะอาคารเก่า

เกณฑ์การตัดสินใจ	ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหาย	ด้านราคาและประสิทธิภาพ	ด้านความถี่และความถี่และความถี่	ด้านประวัติของใช้สอย	ด้านการแบ่งเขตครอง	ด้านการท่องเที่ยว	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ด้านสวยงาม	ด้านบริหารก่อสร้าง	ด้านความพึงพอใจผู้ใช้บริการ
ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหาย	1.000	.572**	.612**	.245*	.136*	.439**	.397**	.293**	.214*	.558**	.115
ด้านบริหารก่อสร้าง	.572**	1.000	.618**	.202**	.404**	.223**	.332**	.407**	.262**	.405**	-.046
ด้านความถี่และความถี่	.612**	.618**	1.000	.199**	.238**	.272**	.400**	.350**	.227**	.544**	.091
ด้านประวัติของใช้สอย	.245*	.202**	.199**	1.000	.049	.338**	.229**	.173*	.299**	.259**	.185**
ด้านการแบ่งเขตครอง	.136*	.404**	.238**	.049	1.000	.347**	.374**	.653**	.407**	.259**	-.167*
ด้านการท่องเที่ยว	.439**	.223**	.272**	.338**	.347**	1.000	.615**	.416**	.403**	.390**	.143*
ด้านสิ่งแวดล้อม	.397**	.332**	.400**	.229**	.374**	.615**	1.000	.547**	.507**	.554**	.100
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	.293**	.407**	.350**	.173*	.653**	.416**	.547**	1.000	.461**	.514**	-.043
ด้านสวยงาม	.214*	.262**	.227**	.299**	.407**	.403**	.507**	.461**	1.000	.481**	.063
ด้านบริหารก่อสร้าง	.558**	.405**	.544**	.259**	.259**	.390**	.554**	.514**	.481**	1.000	.083
ด้านความพึงพอใจผู้ใช้บริการ	.115	-.046	.091	.185**	-.167*	.143*	.100	-.043	.063	.083	1.000

* มีความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่น 95%, **มีความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจที่มีผลต่อการบูรณะอาคารเก่า ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

เกณฑ์การตัดสินใจสำหรับการบูรณะอาคารเก่า	ค่าเฉลี่ยระดับ		ช่วงเบี่ยงเบนมาตรฐาน		ตัวชี้ระดับ		ลำดับที่	
	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ผู้อยู่อาศัย	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ผู้อยู่อาศัย	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ผู้อยู่อาศัย	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ผู้อยู่อาศัย
ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	4.533	3.560	0.640	0.945	7.083	3.766	2	6
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	4.344	3.520	0.673	0.972	6.455	3.621	4	7
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	4.589	3.768	0.579	0.960	7.926	3.925	1	4
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	4.111	4.128	0.608	0.984	6.762	4.197	3	2
ด้านการเมืองการปกครอง	3.233	2.960	1.082	1.095	2.988	2.702	11	11
ด้านการท่องเที่ยว	3.789	3.424	0.868	1.065	4.365	3.216	10	10
ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	3.978	3.840	0.749	0.928	5.311	4.138	7	3
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	3.767	3.424	0.750	0.969	5.022	3.532	9	8
ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	3.722	3.808	0.704	0.973	5.287	3.914	8	5
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	4.044	3.496	0.718	1.060	5.633	3.299	6	9
ด้านความปลอดภัยของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	4.167	4.344	0.738	0.742	5.646	5.857	5	1

นอกจากนี้ ผลจากการจัดลำดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่า ยังสามารถคำนวณน้ำหนักความสำคัญจากตัวชี้วัดระดับความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจได้ดัง สมการที่ (2)

$$\text{น้ำหนักความสำคัญ} = \frac{\text{ตัวชี้วัดความสำคัญ}}{\text{ผลรวมของตัวชี้วัดความสำคัญทั้งหมด}} \quad (2)$$

ผลจากการจัดเรียงลำดับ หรือนำน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าสามารถแสดงได้ตามตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 3 ลำดับหรือนำหนักความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจที่มีผลต่อการบูรณะอาคารเก่า ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลำดับที่	เกณฑ์การตัดสินใจสำหรับการบูรณะอาคารเก่า	ตัวชี้ระดับความสำคัญ	น้ำหนักความสำคัญ
1	ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	7.926	12.69%
2	ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	7.083	11.34%
3	ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	6.762	10.82%
4	ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	6.455	10.33%
5	ด้านความปลอดภัยของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	5.646	9.04%
6	ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	5.633	9.02%
7	ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	5.311	8.50%
8	ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	5.287	8.46%
9	ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	5.022	8.04%
10	ด้านการท่องเที่ยว	4.365	6.98%
11	ด้านการเมืองการปกครอง	2.988	4.78%

ตารางที่ 4 ลำดับหรือมีน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์การตัดสินใจร่วมที่มีผลต่อการบูรณะอาคารเก่า ในมุมมองของผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ลำดับที่	เกณฑ์การตัดสินใจสำหรับบูรณะอาคารเก่า	ตัวชี้วัดความสำคัญ	น้ำหนักความสำคัญ
1	ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	5.857	13.89%
2	ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	4.197	9.95%
3	ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	4.138	9.81%
4	ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	3.925	9.31%
5	ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	3.914	9.28%
6	ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	3.766	8.93%
7	ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	3.621	8.59%
8	ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	3.532	8.38%
9	ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	3.299	7.82%
10	ด้านการท่องเที่ยว	3.216	7.63%
11	ด้านการเมืองการปกครอง	2.702	6.41%

จากตารางที่ 3 พบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับเกณฑ์ “ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร” สูงสุด รองลงมาคือ “ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนใหญ่จะคำนึงถึงประโยชน์โดยรวมของสังคมและประเพณีมากกว่าคือต้องการที่จะบูรณะเพื่อรักษาไว้เพื่อประเทศชาติต่อไป และจากตารางที่ 4 พบว่าผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าให้ความสำคัญกับเกณฑ์ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน” สูงสุด รองลงมาคือ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” เหตุผลที่เป็นไป

ได้คือผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าในปัจจุบันนั้นส่วนใหญ่จะคำนึงถึงผลประโยชน์และความเป็นอยู่ของตนเองจะได้รับมากกว่าด้านอื่น

3.2 ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

โดยใช้การทดสอบของ Mann Whiney U เป็นวิธีที่ใช้ทดสอบว่าข้อมูลทั้ง 2 ชุด มีค่ากลางอยู่ที่ตำแหน่งเดียวกันหรือไม่ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่าในการบูรณะอาคารเก่า

ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า	ค่าระดับนัยสำคัญ	ความแตกต่างระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า	ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ	
			เจ้าหน้าที่รัฐ	ผู้อยู่อาศัย
ด้านความแข็งแรงและสภาพความเสียหายของอาคาร	<0.01	แตกต่างกัน	4.533	3.560
ด้านวิชาการและเพื่อการศึกษา	<0.01	แตกต่างกัน	4.344	3.520
ด้านความมีคุณค่าและความสำคัญของอาคาร	<0.01	แตกต่างกัน	4.589	3.768
ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร	0.214	ไม่แตกต่างกัน	4.111	4.128
ด้านการเมืองการปกครอง	0.074	ไม่แตกต่างกัน	3.233	2.960
ด้านการท่องเที่ยว	0.012	แตกต่างกัน	3.789	3.424
ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร	0.444	ไม่แตกต่างกัน	3.978	3.840
ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาคาร	0.012	แตกต่างกัน	3.767	3.424
ด้านเศรษฐกิจของอาคาร	0.159	ไม่แตกต่างกัน	3.722	3.808
ด้านบริหารก่อสร้างอาคาร	<0.01	แตกต่างกัน	4.044	3.496
ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน	0.061	ไม่แตกต่างกัน	4.167	4.344

* ค่าระดับนัยสำคัญที่น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าเกณฑ์การตัดสินใจนั้นมีความแตกต่างกัน

จากตารางที่ 5 พบว่าเกณฑ์การตัดสินใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อาศัยมีทั้งหมด 5 เกณฑ์ ดังนี้ “ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร” “ด้านการเมืองการปกครอง” “ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร” “ด้านเศรษฐกิจของอาคาร” และ “ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน”

3.3 เปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับเหตุผลในการบูรณะอาคารเก่า ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัย

โดยใช้สมการที่ (3)

$$\text{สัดส่วนความเห็น} = \frac{\text{จำนวนความเห็น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมดในกลุ่ม}} \quad (3)$$

เพื่อศึกษาถึงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม (เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัย) ที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้น ว่ามี

ความเห็นเกี่ยวกับเหตุผลร่วมกันที่จะนำไปสู่การบูรณะอาคารมากน้อยเพียงใด โดยศึกษาถึงความเห็นที่มีต่ออาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในด้านต่างๆ ที่จะนำไปสู่การบูรณะอาคารเก่า ดังนี้

- ความเห็นด้านความงามของอาคารเก่า
  - ความเห็นด้านความต่อเนื่องทางความรู้สึกรหรือความผูกพันกับอาคาร
  - ความเห็นด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร
  - ความเห็นด้านค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคาร
- ผลการเปรียบเทียบความเห็น/เหตุผล ในการบูรณะอาคารเก่า ที่นำไปสู่การอนุรักษ์/แสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สัดส่วนเปรียบเทียบความเห็นเหตุผลในการบูรณะอาคารเก่า ที่นำไปสู่การอนุรักษ์

ความเห็นที่มีต่อการบูรณะอาคารเก่า		ความคิดเห็น			
		ความเห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ท่านคิดว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงามมีรูปแบบเฉพาะและคงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่	เจ้าหน้าที่	90	0	1.00	0.00
	ผู้อยู่อาศัย	125	0	1.00	0.00
ท่านรู้สึกผูกพันกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือใช้ประโยชน์จากอาคารนี้	เจ้าหน้าที่	67	23	0.74	0.26
	ผู้อยู่อาศัย	125	0	1.00	0.00
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ยังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือค้าขายได้ในปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่	88	2	0.98	0.02
	ผู้อยู่อาศัย	125	0	1.00	0.00
ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่าการรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	เจ้าหน้าที่	48	42	0.53	0.47
	ผู้อยู่อาศัย	108	17	0.86	0.14

จากตารางที่ 6 พบว่า

- ความเห็นด้านความงามของอาคารเก่า
จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องและผู้อยู่อาศัย มีความเห็นในสัดส่วน 1.0 ไปในทิศทางเดียวกัน ว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงาม มีเอกลักษณ์ในพื้นที่ให้พื้นที่ในปัจจุบัน มีความงดงามและมีคุณค่า เป็นเหตุผลในการสนับสนุนการบูรณะอาคาร
- ความเห็นด้านความต่อเนื่องทางความรู้สึกรหรือความผูกพันกับอาคาร
จากการศึกษา เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีสัดส่วน เห็นด้วย 0.74 และผู้อยู่อาศัยมีสัดส่วนเห็นด้วย 1.0 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการอาศัยหรือการใช้ประโยชน์จากอาคารเก่าจะรู้สึกผูกพันกับอาคารซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การบูรณะอาคารได้
- ความเห็นด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร

จากการศึกษา เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีสัดส่วน เห็นด้วย 0.98 และผู้อยู่อาศัยมีสัดส่วนเห็นด้วย 1.0 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดเห็นด้วยว่าอาคารเก่ายังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือทำการค้าขายได้ดีในปัจจุบันอย่างชัดเจน ซึ่งความพอใจในอาคารเก่าที่ยังถูกใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องในปัจจุบันจะเป็นสิ่งสนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนี้ได้

- ความเห็นด้านค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคาร
จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐในสัดส่วน เห็นด้วย 0.53 และผู้อยู่อาศัย ในสัดส่วนเห็นด้วย 0.86 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารเก่าถูกกว่าการรื้อทิ้งสร้างอาคารใหม่ ถึงแม้ว่าจะเป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าความเห็นด้านอื่นๆ

และใช้สถิติทดสอบของ Chi-square test ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ทดสอบ
เปรียบเทียบตัวแปรประเภทนามกำหนด (Nominal scale) ในแต่ละกลุ่ม

ว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นที่ต่างกันหรือไม่แสดงดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความเห็นร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ความเห็นที่มีต่อการบูรณะอาคารเก่า	ค่า นัย สำคัญ	ความเห็นระหว่าง เจ้าหน้าที่ภาครัฐ กับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า	สัดส่วน ความเห็นด้วย	
			เจ้าหน้าที่	ผู้อยู่อาศัย
ท่านคิดว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงามมีรูปแบบเฉพาะและคงความเป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่	-	เหมือนกัน	1.00	1.00
ท่านรู้สึกผูกพันกับอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือใช้ประโยชน์จากอาคารนี้	<0.01	แตกต่างกัน	0.74	1.00
ท่านคิดว่าอาคารเหล่านี้ยังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือค้าขายได้ในปัจจุบัน	0.094	ไม่แตกต่างกัน	0.98	1.00
ท่านคิดว่าในพื้นที่นี้ค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารต่ำกว่าการรื้อทิ้งแล้วสร้างอาคารใหม่	<0.01	แตกต่างกัน	0.53	0.86

* ค่านัยสำคัญที่น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าความถี่เห็นนั้นมีความแตกต่างกัน

จากตารางที่ 7 พบว่า (1) ความเห็นด้านความงามของอาคารเก่าไม่มีนัยสำคัญเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทุกคนคิดว่าอาคารเก่ายังคงมีความสวยงาม มีเอกลักษณ์ในพื้นที่ (2) ความเห็นด้านความต่อเนื่องทางความรู้สึกรู้สึกผูกพันกับอาคารมีค่านัยสำคัญ <0.01 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่แตกต่างกัน นั่นอาจเป็นเพราะสาเหตุที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่ได้อาศัยอยู่ในอาคารหรือใช้ประโยชน์จากอาคารมากนักจึงเกิดความแตกต่างในจุดนี้ (3) ความเห็นด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารมีค่านัยสำคัญ 0.094 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน เห็นด้วยว่าอาคารเก่ายังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือทำการค้าขายได้ดีในปัจจุบัน (4) ความเห็นด้านค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคารมีค่านัยสำคัญ <0.01 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นที่แตกต่างกัน อาจเป็นด้วยสาเหตุที่ผู้อยู่อาศัยมีความผูกพันกับอาคารมากกว่า

เจ้าหน้าที่ภาครัฐจึงไม่ขอทาให้มีการรื้อทิ้ง โดยคิดว่าการบูรณะเป็นวิธีที่ประหยัดและไม่ได้รับผลกระทบมากนัก

3.4 เปรียบเทียบความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการบูรณะอาคารเก่า

โดยศึกษาถึงความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในด้านต่างๆ ดังนี้

- การมีส่วนร่วมในด้านการออกแบบ
- การมีส่วนร่วมในด้านการบูรณะอาคาร
- การมีส่วนร่วมในด้านการออกค่าใช้จ่ายในการบูรณะอาคาร
- การมีส่วนร่วมในด้านการดูแลรักษาอาคารภายหลังการบูรณะปรับปรุงอาคาร

ผลการเปรียบเทียบความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า แสดงดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สัดส่วนเปรียบเทียบความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน		ความเห็น		สัดส่วน		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ด้าน การออกแบบ	ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	13	77	0.14	0.86
		ผู้อยู่อาศัย	8	117	0.06	0.94
	ออกแบบโดยผู้อยู่อาศัย	เจ้าหน้าที่	0	90	0.00	1.00
		ผู้อยู่อาศัย	11	114	0.09	0.91
	ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	77	13	0.86	0.14
		ผู้อยู่อาศัย	106	19	0.85	0.15

ตารางที่ 8 สัดส่วนเปรียบเทียบความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณาการระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า (ต่อ)

ความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบูรณาการเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน			ความถี่		สัดส่วน	
			เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ด้านการบูรณะ	ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	42	48	0.47	0.53
		ผู้อยู่อาศัย	21	104	0.17	0.83
	ควบคุมโดยผู้อยู่อาศัยเอง	เจ้าหน้าที่	0	90	0.00	1.00
		ผู้อยู่อาศัย	7	118	0.06	0.94
ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	เจ้าหน้าที่	48	42	0.53	0.47	
	ผู้อยู่อาศัย	97	28	0.78	0.22	
ด้านการออกค่าใช้จ่าย	ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	0	90	0.00	1.00
		ผู้อยู่อาศัย	0	125	0.00	1.00
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่าย 25-50%	เจ้าหน้าที่	47	43	0.52	0.48
		ผู้อยู่อาศัย	2	123	0.02	0.98
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายมากกว่า 50%	เจ้าหน้าที่	37	53	0.41	0.59
		ผู้อยู่อาศัย	33	92	0.26	0.74
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	6	84	0.07	0.93
		ผู้อยู่อาศัย	90	35	0.72	0.28
ด้านการดูแลรักษาหลังการบูรณะ	ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	3	87	0.03	0.97
		ผู้อยู่อาศัย	10	115	0.08	0.92
	ผู้อยู่อาศัยในอาคารดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	เจ้าหน้าที่	6	84	0.07	0.93
		ผู้อยู่อาศัย	20	105	0.16	0.84
	มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษา	เจ้าหน้าที่	81	9	0.90	0.10
		ผู้อยู่อาศัย	95	30	0.76	0.24

ใช้วิธีการหาค่าสัดส่วนในการเปรียบเทียบ และใช้สถิติทดสอบของ Chi-square test เป็นวิธีที่ใช้ทดสอบเปรียบเทียบตัวแปรประเภทนามกำหนด (Nominal scale) ในแต่ละกลุ่ม ว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นที่ต่างกันหรือไม่ แสดงดังตารางที่ 9

จากการวิเคราะห์ผลการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการบูรณาการเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนี้พบว่า (1) ด้านการออกแบบ พบว่า การออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐมีค่านัยสำคัญ 0.878 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่ามีความเห็นไม่แตกต่างกันที่จะทำการออกแบบร่วมกัน (2) ด้านการบูรณะ พบว่าทุกความเห็น มีค่านัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 ทุกข้อแสดงว่ามีความเห็นที่แตกต่างกันทุกข้อแต่เมื่อสังเกตค่าสัดส่วนด้านการบูรณะแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของเจ้าหน้าที่รัฐสัดส่วน 0.53 กับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของผู้อยู่อาศัยสัดส่วน 0.78 ต้องการควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ ในการบูรณะ แต่เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่รัฐสัดส่วน 0.47 ต้องการควบคุมการบูรณะเองจึงเกิดความแตกต่าง (3) ด้านการออกค่าใช้จ่าย พบว่าการที่ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมดไม่มีค่า

นัยสำคัญแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความเห็นเหมือนกันที่จะไม่ให้ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ส่วนในความเห็นอื่นทุกข้อมีค่า นัยสำคัญที่น้อยกว่า 0.05 ซึ่งหมายถึงมีความเห็นที่แตกต่างกัน โดยจะต้องมีการตกลงสัดส่วนการออกค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการบูรณะอาคารต่อไป (4) ด้านการดูแลรักษาอาคารหลังการบูรณะ พบว่าผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด มีค่านัยสำคัญ 0.157 ซึ่งมากกว่า 0.05 แต่มีค่าสัดส่วน ที่เห็นด้วยต่ำมาก แสดงว่า มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันที่จะไม่ให้ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด ในความเห็นข้ออื่นมีค่านัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีความเห็นที่แตกต่างกัน แต่สังเกตพบว่าการมีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษาอาคารนั้นมีค่าสัดส่วนความเห็นด้วย จากทางเจ้าหน้าที่ 0.90 จากทางผู้อยู่อาศัย 0.76 นั่นคือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษาอาคาร แต่เนื่องจากมีกลุ่มผู้อยู่อาศัยสัดส่วน 0.16 ต้องการดูแลเอง จึงส่งผลให้เกิดความเห็นที่แตกต่างเกิดขึ้น

ตารางที่ 9 ความเห็นร่วมกันที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า

ความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่า		ค่านัยสำคัญ	ความเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า	สัดส่วนความเห็นด้วย	
				เจ้าหน้าที่	ผู้อยู่อาศัย
ด้านการออกแบบ	ออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานรัฐทั้งหมด	0.050	แตกต่างกัน	0.14	0.06
	ออกแบบโดยผู้อยู่อาศัย	0.004	แตกต่างกัน	0.00	0.09
	ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	0.878	ไม่แตกต่างกัน	0.86	0.85
ด้านการบูรณะ	ควบคุมโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด	<0.01	แตกต่างกัน	0.47	0.17
	ควบคุมโดยผู้อยู่อาศัยในอาคาร	0.022	แตกต่างกัน	0.00	0.06
	ควบคุมโดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ	<0.01	แตกต่างกัน	0.53	0.78
ด้านการออกค่าใช้จ่าย	ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด	-	เหมือนกัน	0.00	0.00
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่าย 25-50%	<0.01	แตกต่างกัน	0.52	0.02
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายมากกว่า 50%	0.023	แตกต่างกัน	0.41	0.26
	ภาครัฐออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด	<0.01	แตกต่างกัน	0.07	0.72
ด้านการดูแลรักษาหลังการบูรณะ	ผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	0.157	ไม่แตกต่างกัน	0.03	0.08
	ผู้อยู่อาศัยในอาคารดูแลรักษาอาคารทั้งหมด	0.038	แตกต่างกัน	0.07	0.16
	มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษา	<0.0	แตกต่างกัน	0.90	0.76

* ค่านัยสำคัญที่น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าความถี่เห็นมีมีความแตกต่างกัน

4. สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อศึกษาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในเขตชุมชนเก่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์ โดยการสำรวจความเห็นในส่วนของผู้ที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องและผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า ด้วยแบบสอบถามความเห็นของระดับความสำคัญของเกณฑ์ที่ผู้ตัดสินใจในการพิจารณาที่จะบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนั้น สอดคล้องความเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่มีต่ออาคารเก่าเพื่อนำไปสู่การบูรณะ และสอบถามความเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบูรณะอาคารเก่าระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า ผลการวิเคราะห์เพื่อหาเกณฑ์การตัดสินใจร่วมที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัย ระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้อยู่อาศัย 5 เกณฑ์ คือ "ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคาร" "ด้านการเมืองการปกครอง" "ด้านสิ่งแวดล้อมของอาคาร" "ด้านเศรษฐกิจของอาคาร" และ "ด้านความพร้อมของผู้ใช้อาคารในปัจจุบัน" สำหรับผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่มีต่ออาคารเก่า เพื่อนำไปสู่การบูรณะนั้นพบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและผู้อยู่อาศัยมีความเห็นร่วมกันไม่แตกต่างกันใน (1) ด้านความงามของอาคารเก่าที่มีคุณค่า เป็นเหตุผลในการสนับสนุนการบูรณะอาคาร (2) ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารที่ยังสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่พักอาศัยหรือทำการค้าขายได้ในปัจจุบันอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่งสนับสนุนในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยนี้ได้ และสุดท้ายผลการวิเคราะห์ความเห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบูรณะ

อาคารระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยในอาคารเก่า นั้นพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นเหมือนกันใน (1) ด้านการออกแบบ โดยการมีส่วนร่วมทั้งผู้อยู่อาศัยและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ (2) ด้านการออกค่าใช้จ่าย ที่จะไม่ให้ผู้อยู่อาศัยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด โดยจะต้องมีการตกลงสัดส่วนการออกค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการบูรณะอาคารต่อไป (3) ด้านการดูแลรักษาอาคารหลังการบูรณะ ที่จะไม่ให้ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐดูแลรักษาอาคารทั้งหมด ซึ่งจำนวนส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีส่วนร่วมทั้งสองภาคส่วน โดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐให้คำปรึกษาผู้อยู่อาศัยในการดูแลรักษาอาคารนั้น ผลงานวิจัยนี้ สามารถนำไปพัฒนาแนวทางในการบูรณะอาคารเก่าอื่นๆ ได้ซึ่งจะช่วยลดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนผู้อยู่อาศัยกับภาครัฐหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการบูรณะอาคารเก่าที่ใช้เป็นที่พักอาศัยได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชีรเพชรพรหมและ วุฒิชัย ชาติพัฒนานันท์. "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบูรณะโบราณสถาน". *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติครั้งที่ 15 (CD-ROM)*, พ.ศ. 2552.
- [2] S.N. Harun. "Heritage Building Conservation in Malaysia: Experience and Challenges". *Procedia Engineering*, 20, pp. 41-53, 2011.

- [3] พันทิพย์ ปิยะทัศนายนท์, "การศึกษาทัศนคติและการมีส่วนร่วมของประชากรในการอนุรักษ์อาคารเก่าที่ใช้พักอาศัยและอาคารสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันกรณีศึกษาศาลเจ้าเก่าปูนเต่าทองหรือศาลเจ้าเก่าในย่านไชน่าทาวน์เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากรวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, พ.ศ.2539.
- [4] E. Bobbie, *The Practice of Social Research*, Wadsworth Publishing, 1989.
- [5] สุชาติ ประดิษฐ์รัฐสินธ์, *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*, บริษัทเพื่อองฟ้าพรนคิงจำกัด, พ.ศ.2546.
- [6] SPSS, *SPSS Training Series*, QUT, 2001.

ประวัติผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	นายสุรพันธ์ พรสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	2 มกราคม 2523
ที่อยู่	199/429 หมู่บ้าน เค.ซี เนเชอรัลวิลล์ ซอยร่มเกล้า 11 ถนนร่มเกล้า แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร 10510
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541 - 2545	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2545 - 2547	วิศวกร บริษัท เพนทากอนวิศวกรรม จำกัด
พ.ศ. 2547 - 2550	วิศวกร โครงการก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังงานน้ำ น้ำเทิน 2 ประเทศลาว บริษัท นิซิมัตสุก่อสร้าง จำกัด
พ.ศ. 2550 - 2551	วิศวกร บริษัท แอล ซี เอ็ม ออยล์ฟิลด์เซอร์วิส จำกัด (สาขาประเทศลิเบีย)
พ.ศ. 2551 - ปัจจุบัน	วิศวกร กองงานก่อสร้างและบูรณะ ฝ่ายบริหารงานก่อสร้างและ บูรณะ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (ก่อนเข้าศึกษา ในระดับปริญญาโท)